

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

УНИВЕРЗИТЕТСКИ БИЛТЕН

април 2022 година
Штип

Број 297 15 април 2022 година

СОДРЖИНА

РЕФЕРАТ за избор на доц. д-р Голубинка Бошевска за вонреден професор за наставно-научната област микробиологија на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	3
РЕФЕРАТ за избор на наставник за наставно-научната област економска теорија (50300) и менаџмент во администрацијата (50615) на Факултет за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	21
РЕФЕРАТ за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научната област видови на инструменти – цез пијано (60910) и цез солфеж (60916) на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	35
РЕФЕРАТ за избор на еден наставник во насловно звање насловен доцент за наставно-научна област праисториска археологија и историја на археологијата на Факултет за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	40
РЕФЕРАТ за избор на наставник во насловно звање доцент за наставно-научната област казнено право на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	52
РЕЦЕНЗИЈА на скрипта под наслов „Технички вежби за класична гитара“ од автор доц. м-р Дејан Лазаревски, Музичка академија, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	61
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот со наслов „Индустриските односи во република с. Македонија - емпириска анализа“ од авторот професор д-р Андон Мајхошев, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	65
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот „English language teaching: key issues“ (настава по англиски јазик: клучни прашања) од професор д-р Нина Даскаловска, Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	68
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот со наслов „Лексикон на индустриските односи“ од авторот професор д-р Андон мајхошев, Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	71
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот „Имунохемија со имунологија“ од вон. проф. д-р Даринка Ѓоргиева-Ацкова, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип	73
ПРЕГЛЕД на наслови на теми за изработка на магистерски и специјалистички трудови одобрени од наставно - научниот совет на единицата	77

Издавач:

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

Уредник на издавачка продукција: проф. д-р Лилјана Колева Гудева

Главен и одговорен уредник: проф. д-р Блажо Боев

Уредници: проф. д-р Мишко Цидров, м-р Ристо Костуранов

Лектор: Даница Гавриловска-Атанасовска

Техничко уредување: Благој Михов

Печати: Печатница „2- Август“ - Штип

ISSN: 1857- 8497

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА ДОЦ. Д-Р ГОЛУБИНКА БОШЕВСКА ЗА ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР
ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ МИКРОБИОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА
МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр. 2002-40/11 од 28.1.2022 година донесена на 271. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 28.1.2022 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на вонреден професор за наставно-научната област микробиологија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип:

- д-р Васо Талески, редовен професор за наставно-научната област микробиологија на Факултет за медицински науки, УГД;
- д-р Жаклина Цековска, редовен професор за наставно-научната област микробиологија на Медицински факултет, УКИМ;
- д-р Милка Здравковска, редовен професор за наставно-научната област епидемиологија и медицинска статистика на Факултет за медицински науки, УГД.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ на 27.12.2021 година и во предвидениот рок се пријави:

- д-р Голубинка Бошевска, доцент за наставно-научната област микробиологија на Факултет за медицински науки, УГД.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки да му го поднесеме следниов:

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Доцент д-р Голубинка Бошевска (родена Мицева) е родена на 9.4.1971 год. во Кочани. Основно училиште и гимназија завршува во Скопје со континуиран одличен успех 5.00 во сите учебни години. Дипломира на Медицинскиот факултет во Скопје во 1995 год. со просечен успех 9.5. Стручниот испит го положува на 31.5.1996 год. и се стекнува со работна лиценца.

Во периодот 1996-1997 г. е вработена како млад истражувач во Центарот за генетско инженерство и биотехнологија при Македонската академија на науки и уметности (МАНУ).

Од април 1999 год. е во редовен работен однос во Републичкиот завод за здравствена заштита, на Одделението за вирусологија.

На 27.12.2005 г. со одбрана на магистерскиот труд *„Докажување на рибонуклеинска киселина на хуман имунодефициентен вирус со полимеразно верижна реакција кај серопозитивни пациенти“* се здобива со научен степен - магистер по медицински науки од областа молекуларна биологија.

Специјалистички испит по специјалноста микробиологија и паразитологија го положува на 13.2.2003 година и се стекнува со звање специјалист по микробиологија и паразитологија.

Со јавната одбрана на докторскиот труд под наслов *„Лабораториска дијагноза и следење на инфлуенца вирусите во Република Македонија - проспективна студија за проценка на три методи“* на 30 декември 2015 година станува доктор по медицински науки.

Од 1.7.2009 година е началник на Лабораторијата за вирусологија и молекуларна дијагностика при Институтот за јавно здравје на Република Македонија.

На 7 април 2014 година се здобива со звањето примариус.

Од 2016 година таа е и надворешен оценувач за акредитација на здравствени установи при Агенцијата за квалитет и акредитација на здравствени установи во Република Македонија (АКАЗУМ).

За насловен доцент за наставно-научната област микробиологија при Факултетот за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, е избрана на 1.6.2017 г. Во звањето доцент за наставно-научна област микробиологија на Факултетот за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип е избрана во јули 2021 година.

Од февруари 2020 година активно е вклучена во процесот на одговор кон КОВИД-19 како консултант на Светската здравствена организација (СЗО) за лабораториска дијагностика на САРС-КоВ-2, а од септември 2020 г. и како лабораториски технички офицер при канцеларијата на СЗО за итни состојби Балкански хаб. Во целиот период е активно вклучена во воведување на методите за лабораториска детекција на САРС-КоВ-2 и унапредување на националните капацитети на 7 балкански држави (Албанија, Босна и Херцеговина, Косово, Македонија, Молдавија, Црна Гора и Србија). Во посочениот период учествува во изготвувањето на шест Стандардни оперативни процедури, тринаесет СЗО тренинг пакети и национални документи, како што се стратегии за тестирање и национални програми за секвенционирање.

Членство во организации, работни тела и комисии:

Член е на: Македонското лекарско друштво; Лекарската комора на Македонија; Македонското здружение на микробиолози; Федерацијата на европски микробиолошки здруженија; Македонско здружение за контрола на интрахоспитални инфекции; Европската научна група за инфлуенца; EPISOUTH PLUS Проект – мрежа за контрола на јавно здравствени закани во Медитеранот и Југоисточна Европа; MediLabSecure мрежа на земјите на Медитеранот и Црното Море за следење на вирусни причинители кај луѓето и животните; Европската мрежа за дијагноза на „импортирани“ вирусни заболувања (ENIVD) – мрежа на колаборативни лаборатории за одговор (CLRN); Европската мрежа на лабораториски експерти за детекција и следење на новите закани од вирусни заболувања (EVD-LabNet) при Европскиот центар за контрола и превенција на болести (ECDC); SECID мрежата на држави на Југоисточна Европа.

Д-р Бошевска е член на повеќе работни групи и комисии при Министерството за здравство: 1. член на Мултисекторската комисија за антимикробна резистенција при Министерството за здравство (2009), 2. Комисија за пандемиски грип при Министерството за здравство (2009), 3. Националниот комитет за контрола на интрахоспитални инфекции при Министерството за здравство (2012), 4. Националниот комитет за имплементација на Меѓународниот здравствен правилник - одговорно лице за работната група за лабораториски капацитети (2013), 5. Претседател на Националниот комитет за верификација на ерадикација на морбили и рубеола (2013), 6. Комисија за усогласување на меѓународните здравствени регулативи со законодавството во Република Македонија, 7. Националниот CAESAR тим (за следење на антимикробната резистенција 2013-), 8. Националниот тим за следење на антимикробната осетливост (2016-).

Член е на комисии и работни групи при други министерства: 1. Националната комисија за птичја инфлуенца при Министерството за земјоделство (2006); 2. член на Работната група за изработка на Акциски план за имплементација на резолуцијата на СБ на ОН 1540 за неширење на оружје за масовно уништување при Министерството за надворешни работи (2013); 3. експерт во работата на Националното тело за справување со хемиски, биолошки и радиолошки закани при Министерството за надворешни работи на Р. Македонија.

Член е на Стручниот тим за координација при Институтот за јавно здравје на Република Македонија кој учествува во стручно и координирано проследување на информации од меѓународно здравствено значење (2013).

Д-р Бошевска е надворешен член на комисиите за интрахоспитални инфекции при Универзитетска клиника за кардиологија и ЈЗУ Геронтолошки институт „13 Ноември“ - Скопје каде што активно учествувала во изготвување на програмите за спречување на интрахоспитални инфекции. Од 2013-2014 година е член и на Комисијата за интрахоспитални инфекции при Универзитетска клиника за клиничка биохемија. Член е и на Комисијата за интрахоспитални инфекции при Универзитетска клиника за уво, нос и грло од 2018 г.

Од 2016 година таа е и надворешен оценувач за акредитација на здравствени установи при Агенцијата за квалитет и акредитација на здравствени установи во Република Македонија (АКАЗУМ).

Активно зборува, чита и пишува повеќе јазици: англиски, француски, хрватски, српски и бугарски јазик.

Компјутерски вештини: работа со Microsoft Office (MS Word, Power Point, Excel Publisher, Corel DRAW, Paint).

Општи услови за избор:

Доцент д-р Голубинка Бошевска:

- Доктор е на медицински науки во соодветна област - микробиологијата,
- Има завршено петгодишни студии на Медицински факултет,
- Остварен просечен успех од 9,5 на студиите на прв циклус,
- Избрана за насловен доцент по наставно-научната област микробиологија на Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип во 2017 година.
- Избрана за доцент по наставно-научната област микробиологија на Медицинскиот факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип во 2021 година.

Посебни услови за избор

Учество во програми и проекти во периодот од 2018 до 2021 г.

Во 2018 година д-р Голубинка Бошевска, како национален координатор за антимикробна резистенција е дел од авторскиот тим на втората **Национална стратегија со акциски план за контрола на антимикробната резистенција 2019-2023 година.**

Од 2017 до 2021 година учествува како лице за контакт при ИЈЗ во имплементација на проектот „Активности за теренско ХИВ тестирање и советување кај клучни популации“ на Министерството за здравство.

Во периодот од 2016 до 2021 година е еден од координаторите во изработката и спроведувањето на проектот “*Surveillance and response to avian and pandemic influenza*”, Grant No. NU51IP000884“ на Република Македонија, а финансиран од Центарот за контрола и превенција на болести од Америка (CDC). Во 2020/2021 проектот е проширен со зајакнување на одговорот кон КОВИД-19.

Од 2019 г. е лице за контакт за хумана вирусологија и медицинска ентомологија во имплементација на MediLabSecure project (DG-DEVCO European Commission) – мрежа на принцип на едно здравје за превенција на вектор преносливите заболувања во медитеранските земји и регионот SAHEL.

Д-р Бошевска била дел од тимот за реализација на два проекти поддржани од Заедничката иницијатива на Регионалната канцеларија на СЗО за Европа и TDR (специјалната програма на УНИЦЕФ/УНДП/Светската банка/СЗО за истражувања и обуки за тропските болести) од 2019 година:

А) **„Оценување на важноста на прилагодувањето на клиничките упатства за придржување и внимателно препишување антибиотици во болниците со пилот интервенции за сепса, бронхопневмонија и уринарни инфекции кај деца“** кој се спроведува во соработка меѓу Центарот за истражување и соработка за регионална политика „Студиорум“, Универзитетска клиника за детска болница, Медицинскиот факултет - Скопје, членови на Мултисекторскиот комитет за AMR, кои ги претставуваат носителите на политики и одлуки, професионалната и академската заедница во земјата кои работат на ова многу важно прашање.

Б) **„Развој на национален систем за надзор на антимикробната отпорност кај *Campylobacter spp.*»** кој се спроведува во соработка меѓу Здружението за социјални иновации и одржлив развој-РАДАР, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Факултет за ветеринарна медицина и Медицински факултет, Институтот за јавно здравје.

Д-р Голубинка Бошевска била активно вклучена и во изготвување на:

1. Акциски план за сексуално и репродуктивно здравје на Република Македонија, 2018 - 2020 година;

9. Стратегија за борба против ширењето на оружјето за масовно уништување и заштита од хемиски, биолошки, радиолошки и нуклеарни закани во Република Македонија (2018);

10. Акциски план 2019-2021 година за спроведување на Стратегијата за борба против ширењето на оружјето за масовно уништување и заштита од хемиски, биолошки, радиолошки и нуклеарни закани (2019).

Како редовно вработена во Институтот за јавно здравје (ИЈЗ) на Р. Македонија активно учествува во подготвувањето на *Предлог-програмите* од областа на заразните болести и HIV на годишно ниво, што е и законска обврска на ИЈЗ, а кои потоа се доставуваат на усвојување во Министерството за здравство па на Влада, како и во изработката на *годишните извештаи за реализација* на истите овие програми и тоа: *Извештај за реализација на Националната програма за јавно здравје*, како и годишен *Извештај за движење на акутните заразни заболувања во РМ.*

Исто така, ги подготвува *неделните извештаи за СЗО* за лабораториски дијагностицираните и типизирани соеви на грип.

Учествува во изработката и доставувањето на годишниот извештај за активниот надзор над АФП/полиомиелит и исполнување на индикаторите, а секои две години и ажуриран *План за одржување на статусот на земја ослободена од полиомиелит.*

Учествува во изработката и доставувањето на годишните извештаи од Македонија до СЗО за верификација на елиминација на морбили.

Учествува во изработката на Прирачник за био-сигурност за лабораторија за вирусологија и молекуларна дијагностика.

Придонес во оспособувањето на помлади наставници и соработници

Како доцент на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип активно е вклучена во наставата на факултетот. Била ментор на две дипломски работи и учествувала во одбраната на дипломската работа на еден студент.

Ментор е на еден студент од втор циклус (специјалистички) студии: специјализација за микробиолошка лабораторија.

Била ментор на студентска тема за симпозиум.

Во текот на својата работа како доцент, д-р Бошевска е во редовна соработка со м-р д-р Билјана Какаркоска-Боцеска во спроведување на практичната работа за студентите.

Била член на Рецензентска комисија за избор во доцент на д-р Горица Попова во 2021 година.

Како вработена во Институтот за јавно здравје (ИЈЗ) ги споделувала своите теоретски и практични знаења со тимот од лабораторијата за вирусологија, како и другите микробиолошки лаборатории во ИЈЗ.

Д-р Бошевска успешно спроведува процес на акредитација на Лабораторијата за вирусологија при Институтот за јавно здравје за морбили/рубеола од 2006 година, за инфлуенца од 2009 година, за Западнонилка треска, денга и други арбовирусни инфекции од 2011 година во континуитет. Од 2019 година под нејзино раководство Лабораторијата за вирусологија при ИЈЗ станува Национален инфлуенца центар препознаен од СЗО и го задржува статусот. Во 2020 г. се вклучува во процес на надворешна контрола на лабораторијата за детекција на САРС-КоВ-2.

Како началник на Лабораторијата за вирусологија таа била едукатор на специјализантите по микробиологија од Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ и Медицински факултет на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, како и на специјализантите од областа клиничка генетика кои доаѓале на обврзен турнус од областа на вирусологијата.

Дополнително, била едукатор и на ученици од Средното медицинско училиште „Д-р Панче Караџозов“ - Скопје во рамки на нивната пракса по микробиологија во ИЈЗ.

Учество на работилници, тренинзи, кампањи, имплементација на системи

Д-р Голубинка Бошевска учествувала на повеќе од 60 работилници и тренинзи во земјава и во странство, но учествува во процесот на континуирана едукација на

здравствениот персонал активно организирајќи работилници во земјава и во странство.

Како национален координатор за антимикробна резистенција (AMP) активно е вклучена во:

а) спроведување на национални кампањи за здравствени работници за рационална употреба на антибиотици, акредитирани во Лекарска комора и Македонското лекарско друштво, од 2008 год. до 2021 година, со организација на работилници и симпозиуми на кои се претставува со свои презентации, како и подготовка на едукативен материјал за населението и здравствените работници (<http://iph.mk/18-noemvri-evropski-den-za-racionalna-upotreba-na-antibiotici-2/>; <http://iph.mk/kampanja-racionalna-upotreba-na-antibiotici/>; <http://iph.mk/odbelezani-prvata-svetska-nedela-za-racionalno-koristenje-na-antibiotici-i-18-ti-noemvri-evropskiot-den-za-racionalno-koristenje-na-antibiotici/>; <http://iph.mk/18-noemvri-evropski-den-za-racionalna-upotreba-na-antibiotici/>; <http://iph.mk/evropski-den-za-racionalna-upotreba-na-antibiotici-18-noemvri/>; <https://waaw2020northmacedonia.mk/>) ч **WAAW North Macedonia – WAAW** (waawmacedonia.mk)

в) континуирана имплементација на CAESAR системот на следење на AMP (систем за следење на AMP согласно со Централноазиско и Источноевропско следење на антимикробната резистенција (CAESAR) методологијата на СЗО која е компатибилна со методологијата на Европска мрежа за следење на антимикробната резистенција (EARS-Net).

Д-р Бошевска учествува во имплементацијата на сентинел следењето на заболувањата кои наликуваат на инфлуенца - ИЛИ/АРИ и САРИ во Република Македонија од 2013 година. Во рамките на оваа активност во периодот од 2013 до 2019 година активно организира 10 работилници за сентинел местата.

Како дел од нејзините годишни активности во периодот 2012-2019 организира годишни тренинзи за центрите за анонимно доброволно советување и тестирање во Р. Македонија, ја координира нивната активност и изготвува годишни извештаи со препораки до Министерството за здравство. Учествува и како предавач на тренинзите на докторите специјалисти од болниците и диспанзерите за туберкулоза за спроведување на дијагностичко советување и тестирање.

Д-р Бошевска ја организира првата обука за биосигурност, биосигурност и управување со биоризик во Македонија. (<https://www.iph.mk/odrzana-prvata-rabotilnica-na-tema-razvoj-na-znaenja-i-prenos-na-najdobri-praktiki-za-biosigurnost-biobezbednosti-upravuvanje-so-biorizik-vo-republika-makedonija/>)

Како технички офицер на СЗО за лабораториска дијагностика на САРС-КоВ-2 доц. д-р Бошевска има спроведено повеќе од 20 електронски едукативни работилници и повеќе од 30 тренинзи од областа на лабораториска дијагностика на САРС-КоВ-2; детекција на мутации; примена на СНП тестови и РТ-ПЦР; секвенционирање и биоинформатичка анализа на податоци; биолошка безбедност, биосигурност и проценка на ризик; примена на брзи антигенски тестови во дијагностика на САРС-КоВ-2; употреба на алатки за пресметување на цената на еден тест, како и пресметување на планирање на трошоците на една лабораторија и др. во сите држави кои се дел од Балканскиот Хаб (Македонија, Албанија, Косово, Србија, Црна Гора, Босна и Хецеговина, Молдавија), како и други европски држави во насока на зајакнување на дијагностичките капацитети на националните и субнационални лаборатории.

Објавен прирачник

Меѓу десетте објавени публикации во текот на активната работа во областа на микробиологија, доц. д-р Голубинка Бошевска е коавтор на прирачник од областа на микробиологијата: проф. д-р Ромел Велев, ФВМС – УКИМ; доц. д-р Голубинка Бошевска, ФМН-УГД; проф. д-р Елена Трајковска-Докиќ, МФ – УКИМ; проф. д-р Деан Јанкулоски, ФВМС – УКИМ; науч. сор. д-р Гордана Мирчевска, МФ- УКИМ; м-р Љупчо Ангеловски, ФВМС – УКИМ. **Прирачник за надзор на антимикробната отпорност на *Campylobacter spp.***, Факултет за ветеринарна медицина, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје. СР – Каталогизација во публикација Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје, Прирачник за надзор на антимикробната отпорност на *Campylobacter spp.* ISBN 978-9989-774-35-5 COBISS.MK-ID

Текстот содржи 70 страници без содржина и библиографија.

Материјата е изложена во 12 дела.

Во првиот дел *Вовед* се презентирани карактеристиките и важноста на видот *Campylobacter spp.* и влијанието на кампилобактериите врз човековото здравје. Во овој дел е опфатен и опсегот на употребата на антимикробните агенси во справувањето со потешките клинички случаи на кампилобактериоза кај луѓето. Прикажани се и патиштата на пренос на кампилобактериите помеѓу луѓето и животните, каде што најголема важност му се посветува на синцирот на храна. Овој прирачник е наменет на студентите на Факултетот за ветеринарна медицина, на студентите на факултетите за медицински науки, на персоналот во лабораториите за јавно здравје и други лаборатории кои се занимаваат со проблематиката на детекција и идентификација на *Campylobacter spp.* и кои ја испитуваат неговата антимикробна отпорност.

Во вториот дел *Инфекција со Campylobacter spp. кај луѓето* се презентирани податоци за кампилобактериозата кај луѓето со нејзината симптоматологија. Во овој дел, исто така, се презентирани податоци за изворите на трансмисија на кампилобактериите до луѓето, податоци за терапијата на болеста, кои се можните методи на нејзина превенција и ситуацијата со антимикробната отпорност на детектираните соеви.

Во третиот дел се претставени податоци за застапеноста на кампилобактериите кај животните и можноста за појава на клиничка слика при нивна колонизација. По наведувањето на различните опции за пренос на *Campylobacter spp.* од животните кон луѓето, најголема важност се посветува на трансферот по синцирот на храна.

Во четвртиот дел се опишува моменталната состојба со практиките и протоколите кои се применуваат во Република Северна Македонија при изолацијата и идентификацијата на *Campylobacter spp.* и испитувањето на неговата антимикробна осетливост. Во овој дел авторите ги сумираат добиените податоци за капацитетот на лабораториите во нашата држава и нивната способност да ги детектираат кампилобактериите и да ја испитаат нивната антимикробна чувствителност/отпорност.

Во петтиот дел се претставени методите за земање, пакување и транспорт на примероци за детекција на *Campylobacter spp.* во јавното и ветеринарното здравство. Протоколите се усогласени со ISO-стандардите, како и меѓународно прифатените протоколи за мострирање и транспорт. Овој дел содржи неколку подделови посветени на: земање на хумани примероци, процедура за земање и транспорт на фецес, визуелно испитување на примерок на фецес, земање и транспорт на примероци храна, потребна опрема, материјали и прибор за земање примероци храна, постапка за земање, пакување и запечатување на примероците храна за испитување, земање мостри од трупови од живина и свежо месо од живина, земање примероци од животни за целите на мониторингот на антимикробна отпорност.

Во шестиот дел се претставени методите и протоколите за лабораториска изолација и идентификација на *Campylobacter spp.* Претставени се методи кои се користат во микробиолошки лаборатории, со претставување на класични, но и на автоматизирани тестови и протоколи. Овој дел е поделен на неколку подделови, посветени редоследно на: изолација на *Campylobacter* од фецес со директна инокулација на примерокот, изолација на термотолерантен кампилобактер кај примероци храна, VIDAS® метода и *Campylobacter latex test*.

Во седмиот дел се претставени протоколите за конфирмација и одредување на видот кај *Campylobacter spp.* Тука се претставени стандардните лабораториски постапки пропишани во ISO-стандардот наменет за детекција и идентификација на *Campylobacter spp.*

Во осмиот дел се претставени методите за детекција и идентификација на изолатите на *Campylobacter spp.* со PCR-метода. Во овој дел, детално се наведени целокупната опрема, материјали, реагенси и чекори кои се потребни за изведување на PCR-методата.

Во деветтиот дел се претставени важните чекори со кои се врши контрола на квалитетот во микробиолошките лаборатории потребни за одржување на точноста и конзистентноста на изведените тестирања.

Во десеттиот дел се претставени методи и тестови кои се користат при лабораториско испитување на антимикробната осетливост на *Campylobacter spp.* Детално се презентирани

неколку методи важни за јавното и ветеринарното здравство. Во овој дел се содржани следниве подделови, и тоа: Метода на агар дилуција, Метода со E-test, Метода со Sensititre бујонска микродилуција на плоча и Метода на диск дифузија.

Во единаесеттиот дел се претставени постапките и начините за интерпретација на резултатите од тестирањето на антимикробната осетливост на изолати од хумано и животинско потекло.

Во дванаесеттиот дел авторите ја елаборираат потребата за развој на интегриран систем за мониторинг, следење и известување за појава на кампилобактериозата и следење на антимикробната отпорност кај *Campylobacter spp.* Тука се наведени придобивките и важноста за интеграција на следењето, дијагностиката и тестирањето на кампилобактериозата во хуманата и ветеринарната медицина следејќи го постулатот за едно здравје.

Во прирачникот се инкорпорирани 24 слики и 5 табели со чија помош детално да се претставени најважните точки за студентите, персоналот во дијагностичките лаборатории, но и на пошироката академска и стручна јавност.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Движење во наставата

Д-р Голубинка Бошевска за првпат е избрана за насловен доцент за наставно-научната област микробиологија на Факултетот за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, на 1.6.2017 г. Од 2017/2018 до 2020/2021 година за студенти на прв циклус стручни студии ги предава предметите: Микробиологија со имунологија и Микробиологија со паразитологија. Во 2018/2019 г. го предава и предметот Имунологија за студентите на прв циклус на Општа медицина. Од истата година за студенти на втор циклус го предава предметот Техники на испитување на рикети, вируси и фунги. Во 2020/2021 г. ги одржува и вежбите за студенти на прв циклус стручни студии.

Во звањето доцент за наставно-научната област микробиологија на Факултетот за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, е избрана во јули 2021 година. Од 2021/2022 година предава Микробиологија со имунологија на студентите на Дентална медицина и Микробиологија со паразитологија на студентите на Фармација на Факултетот за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Научна евалуација на научните трудови за целиот период до изборот

Доцент д-р Голубинка Бошевска, д-р сци, редовно објавува научни и стручни трудови како во меѓународни списанија со меѓународен уредувачки одбор индексирани на PubMed (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>) и во списанија во Македонија. Од вкупно 39 научни трудови со оригинални научни резултати, објавени во меѓународни списанија со меѓународен уредувачки одбор објавени на <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>, 10 се во периодот од 2019 до 2021 година.

Д-р Бошевска учествува со усни и постер презентации на бројни меѓународни научни и стручни конференции како автор и коавтор.

	Автор	Наслов на трудот	Списание	Година на излегување на списанието
1	Kuzmanovska M, Boshevska G , Janchevska E, Buzharova T, Simova M, Peshnacka A, Nikolovska G, Kochinski D, Ilioska RS, Stavridis K, Mikikj V, Kuzmanovska G, Memeti S, Gjorgoski I.	A Comprehensive Molecular and Epidemiological Characterization of Influenza Viruses Circulating 2016-2020 in North Macedonia.	Front Microbiol. 2021 Oct 21;12:713408. doi: 10.3389/fmicb.2021.713408. eCollection 2021. PMID: 34745027	2007

2	Bosevski M, Krstevski G, Bosevska G , Kapsarov K, Dodic E, Feehan J, Stojanoska L, Apostolopoulos V.	The role of D-dimer in relation to the clinical course of patients with COVID-19.	Acta Biochim Biophys Sin (Shanghai). 2021;53(1):119-120. doi: 10.1093/abbs/gmaa140. PMID: 33201179	2007
3	Trajceska L, Canevska A, Gjorgjievski N, Milenkova M, Spasovska-Vasilevska A, Severova-Andreevska G, Mladenovska D, Pusevski V, Kuzmanovska M, Janceska E, Bosevska G , Rambabova-Busljetik I, Selim G, Spasovski G..	Excess Mortality in a Nephrology Clinic during First Months of Coronavirus Disease-19 Pandemic: A Pragmatic Approach	Macedonian Journal of Medical Sciences. 2020 Dec 20; 8(T1):598-604. https://doi.org/10.3889/oamjms.2020.5508 ; eISSN: 1857-9655	2013
4	von Schreeb S, Robilotti E, Deresinski S, Boshevska G , Panovski N, Tyrstrup M, Hedin K, Milevska-Kostova N.	Building antimicrobial stewardship through massive open online courses: a pilot study in Macedonia.	JAC Antimicrob Resist.2020 doi:10.1093/jacamr/dlaa045	2019
5	Nieuwenhuijse DF, Oude Munnink BB, Phan MVT; Global Sewage Surveillance project consortium , Munk P, Venkatakrisnan S, Aarestrup FM, Cotten M, Koopmans MPG.	Setting a baseline for global urban virome surveillance in sewage.	Sci Rep. 2020;10(1):13748. doi: 10.1038/s41598-020-69869-0.PMID: 32792677	2017
6	Mook P, Meerhoff T, Olsen SJ, Snacken R, Adlhoch C, Pereyaslov D, Broberg EK, Melidou A, Brown C, Penttinen P; Collective of the WHO European Region, European Influenza Surveillance Network .	Alternating patterns of seasonal influenza activity in the WHO European Region following the 2009 pandemic, 2010-2018.	Influenza Other Respir Viruses. 2020;14(2):150-161. doi: 10.1111/irv.12703. Epub 2020 Jan 16.PMID: 31944604	2007
7	Jourdain F, Samy AM, Hamidi A, Bouattour A, Alten B, Faraj C, Roiz D, Petrić D, Pérez-Ramírez E, Velo E, Günay F, Bosevska G , Salem I, Pajovic I, Marić J, Kanani K, Paronyan L, Dente MG, Picard M, Zgomba M, Sarih M, Haddad N, Gaidash O, Sukhiasvili R, Declich S, Shaibi T, Sulesco T, Harrat Z, Robert V..	Towards harmonisation of entomological surveillance in the Mediterranean area	PLoS Negl Trop Dis. 2019;13(6):e0007314. doi: 10.1371/journal.pntd.0007314. eCollection 2019 Jun. PMID: 31194743	2012

8	Risteska-Nejashmikj V, Ristikj-Stomnaroska D, Bosevska G , Papa A, Stojkovska S.	Facing of Family Doctor with Hantavirus Infection.	J Med Sci. 2019;7(10):1660-1664. doi: 10.3889/oamjms.2019.468. eCollection 2019 May 31.PMID: 31210818	2013
9	Hendriksen RS, Munk P, Njage P, van Bunnik B, McNally L, Lukjancenko O, Röder T, Nieuwenhuijse D, Pedersen SK, Kjeldgaard J, Kaas RS, Clausen PTLC, Vogt JK, Leekitcharoenphon P, van de Schans MGM, Zuidema T, de Roda Husman AM, Rasmussen S, Petersen B; Global Sewage Surveillance project consortium , Amid C, Cochrane G, Sicheritz-Ponten T, Schmitt H, Alvarez JRM, Aidara-Kane A, Pamp SJ, Lund O, Hald T, Woolhouse M, Koopmans MP, Vigre H, Petersen TN, Aarestrup FM.	Global monitoring of antimicrobial resistance based on metagenomics analyses of urban sewage.	Nat Commun. 2019;10(1):1124. doi: 10.1038/s41467-019-08853-3.PMID: 30850636	2014
10	Bajoriniene A, Leitmeyer KC, Struelens MJ, Kokki MH; Observers and Alternate Observers to the ECDC National Microbiology Focal Points in Western Balkan Countries .	Investing in Public Health Microbiology Laboratories in Western Balkan Countries Enhances Health Security from Communicable Disease Threats in Europe.	Front Public Health. 2019;7:8. doi: 10.3389/fpubh.2019.00008. eCollection 2019. PMID: 30778382	2007

Трудови со оригинални научни резултати, објавени во меѓународни списанија со меѓународен уредувачки одбор индексирани на PubMed

Kuzmanovska M, **Boshevska G**, Janchevska E, Buzharova T, Simova M, Peshnacka A, Nikolovska G, Kochinski D, Plioska RS, Stavridis K, Mikikj V, Kuzmanovska G, Memeti S, Gjorgoski I. A Comprehensive Molecular and Epidemiological Characterization of Influenza Viruses Circulating 2016-2020 in North Macedonia. Front Microbiol. 2021 Oct 21;12:713408. doi: 10.3389/fmicb.2021.713408. eCollection 2021.PMID: 34745027

Инфлуенца вирусите не знаат граници, претставуваат пример за брза еволуција на вирусите во комбинација со притисокот од имунолошкиот систем на домаќинот. Сезонскиот грип предизвикува 4-50 милиони симптоматски случаи во ЕУ/ЕЕА секоја година, со 650.000 смртни случаи. Во 2014 година С. Македонија го воведо сентинел надзорот покрај постоечкото следење на грипот со цел да се добијат попрецизни податоци за оптоварувањето со заболувањето, циркулацијата на вирусите и да се спроведат навремени превентивни мерки. Цел на оваа студија е да се даде сеопфатен вирусолошки и епидемиолошки преглед на четири сезони на грип (2016-2020), да се процени фреквенцијата и дистрибуцијата на циркулирачките вируси на грип во Македонија и да се направат молекуларни и филогенетски анализи на хемаглутининските (HA) и неураминидазни (NA) гени на инфлуенца A(H1N1)pdm09, A(H3N2) од пациенти со ILI и SARI. Од 1632 тестирани пациенти, 46,4% се позитивни на инфлуенца, при што инфлуенца A(H1N1)pdm09 претставува поголем дел од случаите (44%), по што следат инфлуенца Б (32%) и A(H3N2) (17%). Со споредба на сентинел системот за следење со рутинскиот систем за следење

покажавме дека новоприменетиот систем работи ефикасно и дава големи резултати во изборот на случаите. Статистички значајни разлики ($p = < 0,0000001$) се забележани кога се споредува бројот на пријавени ИЛИ случаи меѓу пациентите на возраст од 0-4, 5-14, 15-29 и 30-64 години со референтната возраст група. Филогенетската анализа на HA секвенците укажа на сличност на мутациите кои циркулираат сезонски низ целиот свет, со голем дел од циркулирачките вируси кои припаѓаат на подкладата 6B.1A. Со PROVEAN анализата се утврди дека D187A субституцијата во рецептор врзувачкото место (RBS) на A(H1N1)pdm09 HA има влијание врз неговата функција. Во текот на анализираниите сезони A(H3N2) вирусите спаѓаат во 3C.2a и 3C.3a. Молекуларната карактеризација утврди дека различни субституции во A(H3N2) вирусите постепено ја заменуваат родителската варијанта во следните сезони пред да станат доминантна варијанта. Со воведувањето на сентинел надзорот, придружен со напредокот направен со воведување на целосно геномско секвенционирање и вакцинацијата, јавните здравствени служби можат да го модифицираат нивниот пристап во справувањето со болестите и да интервенираат ефикасно и навремено за да се спречи голем морбидитет и смртност од инфлуенца.

Трудот поседува стручно-научна и апликативна важност.

Bosevski M, Krstevski G, **Bosevska G**, Kapsarov K, Dodic E, Feehan J, Stojanoska L, Apostolopoulos V. The role of D-dimer in relation to the clinical course of patients with COVID-19. *Acta Biochim Biophys Sin (Shanghai)*. 2021;53(1):119-120. doi: 10.1093/abbs/gmaa140.PMID: 33201179

Во последно време, системската коагулација, фибринолизата и кардио-белодробното оштетување се препознаени кај пациенти со COVID-19, состојбата на клиничката болест предизвикана од инфекција со SARS-CoV-2. Иако првично се верува дека е примарна долно респираторна инфекција, со анализата на повеќе случаи кои се идентификувани, лекуваат и испитуваат, хематолошките компликации се идентификуваат како значаен фактор на морбидитет и смртноста поврзани со болеста. Покачениите нивоа на Д-димер ($>1 \mu\text{g/ml}$) за прием во болница е идентификувано дека се поврзани со зголемената смртност, а нивоата поголеми од $2 \mu\text{g/ml}$ предвидуваат фатални исходи кај пациентите. Кај пациенти со COVID-19 постои и поголем ризик од тромботични настани, висок до 31%, а белодробниот емболизам ризик се зголемува пропорционално заедно со овој. Д-димерите може да се вредна алатка за идентификување на пациентите кои најверојатно ќе имаат полош исход и овозможуваат профилактички третман и следење на секундарни компликации. ја проценуваме улогата на Д-димер во однос на клиничкиот тек на пациентите со COVID-19. Во оваа студија беше претпоставено дека нивоата на д-димерите ќе предвидат полош исход на овие пациенти. КОВИД-19 пациенти ($n = 29$) хоспитализирани во Клиниката за инфективни болести во Скопје или во Општа болница Куманово со умерени и тешки клинички симптоми беа анализирани. Нормалната вредност на Д-димерите е дефинирана како 500 ng/ml фибриноген-еквивалентни единици. Независниот т-тест се користи за да се идентификува дали учесниците кои ќе имаат потреба од механичка поддршка за вентилација имале повисоки нивоа на Д-димер. Алфа нивото на значење беше поставено на 0.05. Значајни разлики во нивоата на д-димерите при приемот биле забележани кај covid-19 пациенти кои ќе бараат вештачка вентилација ($1250 \pm 210 \text{ ng/ml}$) во споредба со оние кои не ($650 \pm 175 \text{ ng/ml}$), соодветно ($P < 0,05$). Резултатите од оваа студија укажуваат на тоа дека Д-димерите може да предвидат кои пациенти со COVID-19 имаат полош исход.

Трудот поседува стручно-научна и апликативна важност.

1. Trajceska L, Canevska A, Gjorgjievski N, Milenkova M, Spasovska-Vasilevska A, Severova-Andreevska G, Mladenovska D, Pusevski V, Kuzmanovska M, Janceska E, **Bosevska G**, Rambabova-Busljetik I, Selim G, Spasovski G. Excess Mortality in a Nephrology Clinic during First Months of Coronavirus Disease-19 Pandemic: A Pragmatic Approach. *Macedonian Journal of Medical Sciences*. 2020 Dec 20; 8(T1):598-604. <https://doi.org/10.3889/oamjms.2020.5508>; eISSN: 1857-9655

Висок морталитет се дефинира како смртност над она што би се очекувало врз основа на стапка на смртност кај популацијата од интерес кога нема кризна состојба. Цел на студијата е проценка дали пандемијата со корона вирусната болест (КОВИД) -19, влијае на болничката смртност во текот на првите 6 месеци од годината и да се спореди

со податоците од претходните години. Ретропроспективната студија е спроведена на Универзитетската клиника за нефрологија - Скопје, Република Македонија. Стапките на смртност во болницата се пресметани за првата половина на годините (01.01-30.06) од 2015 до 2020 година, како месечен број на починати пациенти поделен со бројот на хоспитализирани пациенти во истиот период. Вишокот на стапка на смртност (p-резултат) е пресметан како однос или процент на вишок смртни случаи во однос на очекуваната просечна смртност: (Забележаната стапка на смртност - очекуваната просечна стапка на смртност) / очекуваната просечна стапка на смртност * 100%. Очекуваната (просечна) вкупна стапка на смртност за периодот 2015–2019 година е 8,9%, а за 2020 година 15,3%. Пресметаниот вкупен вишок на смртност во 2020 година е 72% (p_{score} 0.72). Во оваа студија се обезбедени јасни докази за висок вишок на смртност на клиника за нефрологија во текот на првите месеци од пандемијата КОВИД-19. Доцнењето на упатување на пациенти како резултат на фактори поврзани со пациентот и со здравствениот систем може делумно да го објасни вишокот смртност за време на пандемијата кризи. Потребна е дополнителна анализа за да се проценат препознатите веројатни смртни случаи од КОВИД-19.

Трудот поседува стручно-научна и апликативна важност.

2. von Schreeb S, Robilotti E, Deresinski S, **Boshevskа G**, Panovski N, Tyrstrup M, Hedin K, Milevska-Kostova N. Building antimicrobial stewardship through massive open online courses: a pilot study in Macedonia. JAC Antimicrob Resist doi:10.1093/jacamr/dlaa045

Глобалната борба против резистенцијата кон антибиотиците е поврзан со систем за управување со антимикробните средства (АМС). Масовните отворени електронски курсеви преку интернет (МООС) им нудат на здравствените работници пристап до висококвалитетен наставен материјал за АМС; прашањето е колку е разбирлив за оние кои не зборуваат англиски јазик. За подобро разбирање како едукативните интервенции промовираат промени кон рационално пропишување на антибиотици, водечките институции повикуваат на студии со интеграција на науката за однесување. Особено е потребно истражување од земји со понизок и среден приход. Цел на трудот е да се измери подобрување на знаењето од АМС МООС, влијанието на јазикот, задоволството од курсот и последователното влијание врз намерата за промена на однесувањето со пропишување на антибиотици. Педесет и пет лекари од Македонија го завршиле МООС. Споредени се резултатите од тестот на знаење пред и по курсот, користејќи еден-примерок т-тест. Ефектот на јазична бариера е оценет со употреба на самопријавено ниво на знаење на англиски јазик. Резултатите се споредени со намерата на учесниците да го променат однесувањето во клиничката пракса. Резултатите покажуваат значајно подобрување од 77,8% на 82,2%. Учесниците со повисоко англиско ниво покажуваат повисоко подобрување, додека групата со ниско ниво не покажува значително подобрување. Лекарите пријавиле висока или многу голема намера да го променат однесувањето. Ова е независно од подобрувањата на знаењето. Заклучоци: Прво, пониското самопријавено познавање на англискиот јазик го попречува стекнувањето на знаење од платформата МООС. АМС-програмите треба да се посветат да ја премостат оваа бариера за да овозможат глобално ширење на образованието во АМС. Второ, факторите што лежат во основата на намерите на лекарите да се вклучат во АМС се чини дека се посложени од едноставни подобрувања на знаењето. Ова сугерира дека краткотрајните интервенции би можеле да бидат исто толку ефикасни.

Трудот поседува стручно-научна и апликативна важност.

Nieuwenhuijse DF, Oude Munnink BB, Phan MVT; **Global Sewage Surveillance project consortium**, Munk P, Venkatakrishnan S, Aarestrup FM, Cotten M, Koopmans MPG. Setting a baseline for global urban virome surveillance in sewage. Sci Rep. 2020;10(1):13748. doi: 10.1038/s41598-020-69869-0.PMID: 32792677

Брзиот развој на големите градови и нивната растечка поврзаност низ целиот свет станува посебен двигател за појавата на болести. Навременото откривање на појава и ширење на невообичаена болест треба да ги вклучува таквите градови како дел од надзорот врз основа на ризик. Со пристапот „детектирај се“ на метагеномско секвенционирање на урбаната канализациска вода потенцијално може да обезбеди непристрасен увид во динамиката на вирусни патогени кои циркулираат во заедницата, без оглед на пристапот до здравствена грижа, потенцијал што е веќе докажан со следењето на полиовирусот.

Презентирана е детална карактеризација на вирусите од отпадни води од 81 градска област со висока густина низ целиот свет, вклучително и длабинска проценка на потенцијалните вкрстувања, како доказ за концептот „детектирај се“ за следење на вирусните патогени. Показана е можност за откривање на широк спектар на вируси со географски и сезонски разлики за специфичните вирусни групи. Откритија нудат основа за понатамошни вкрстени истражувања и следење на вирусите од примероци од урбаната канализација.

Трудот поседува стручно-научна и апликативна важност.

Mook P, Meerhoff T, Olsen SJ, Snacken R, Adlhoch C, Pereyaslov D, Broberg EK, Melidou A, Brown C, Penttinen P; Collective of the WHO European Region, **European Influenza Surveillance Network**. Alternating patterns of seasonal influenza activity in the WHO European Region following the 2009 pandemic, 2010-2018. *Influenza Other Respir Viruses*. 2020;14(2):150-161. doi: 10.1111/irv.12703. Epub 2020 Jan 16. PMID: 31944604

Инфекциите со вирусот на грип се чести и доведуваат до значителен морбидитет и морталитет ширум светот. Карактеризирани се првите осум епидемии на грип од пандемијата на грип во 2009 година со опишување на дистрибуцијата на вирусите и епидемиите, временски и географски низ Европскиот регион на СЗО. Направена е ретроспективна анализа на лабораториски потврдените случаи на грип кај амбулантски пациенти од сентинел системот на следење. Податоците се збирни од субјектот што известува и сезоните (40-20 недели) од 2010-2011 до 2017-2018 година. Анализиранио е географското ширење со користење на коефициенти на корелација. Има варијации во регионалните епидемии на грип за време на периодот на анализа. Поттиповите на вирусот на грип А се менуваат во доминација, освен во периодот 2013-2014 година кога коциркулираа, и само една сезона (2017-2018) кога доминантен е вирусот Б. Најчесто започнувањето на годишните епидемии во регионот е во 50. недела, врвот се движи помеѓу четвртата и 13. недела, а времетраењето на епидемијата се движи помеѓу 19 и 25 недели. Движењето е од запад-кон-исток низ регион за време на епидемии во сезоните 2010-2011 ($r = .365$; $P = .019$), 2012-2013 ($r = .484$; $P = .001$), 2014-2015 ($r = .423$; $P = .006$) и 2017-2018 ($r = .566$; $P < .001$). Заклучоци: Агрегирани податоци за детекцијата на грип од сентинел местата за следење помеѓу сезоните од 2010 и 2018 година е претставена за Европскиот регион за првпат. Постои значителна разновидност помеѓу епидемиите на грип. Овие податоци се основа на напорите за превенција и контрола на национално, субнационално и меѓународно ниво. Регионалното следење овозможува брзо и рано известување и предупредување и е корисно за предвидување на почетокот на сезоната.

Трудот поседува стручно-научна и апликативна важност.

Jourdain F, Samy AM, Hamidi A, Bouattour A, Alten B, Faraj C, Roiz D, Petrić D, Pérez-Ramírez E, Velo E, Günay F, **Bosevska G**, Salem I, Pajovic I, Marić J, Kanani K, Paronyan L, Dente MG, Picard M, Zgomba M, Sarih M, Haddad N, Gaidash O, Sukhiasvili R, Declich S, Shaibi T, Sulesco T, Harrat Z, Robert V. Towards harmonisation of entomological surveillance in the Mediterranean area. *PLoS Negl Trop Dis*. 2019;13(6):e0007314. doi: 10.1371/journal.pntd.0007314. eCollection 2019 Jun. PMID: 31194743

Земјите околу Средоземното Море имаат заеднички закани за јавното здравје. Меѓу нив има болести кои се пренесуваат преку вектор, како на пример вирусни заболувања кои се пренесуваат со комарци, како главни кандидати заболувања кои брзо се шират низ целата област. Подобрување на подготвеноста и капацитетите за одговор на овие закани е на регионално ниво и е значајно прашање. Спроведувањето на ентомолошки надзор е од особена важност. Анализирани се тековните сознанија за векторски надзор во медитеранската област. Системите за ентомолошки надзор треба да бидат дизајнирани во согласност со ентомолошкиот и епидемиолошкиот контекст и мора да имаат добро дефинирани цели за да се постигне приспособен и сеопфатен одговор. Врз база на различните сценарија понудени се конкретни упатства за векторот на главниот арбовирус во даден момент во секоја област.

Трудот поседува стручно-научна и апликативна важност

Risteska-Nejashmikj V, Ristikj-Stomnaroska D, **Bosevska G**, Papa A, Stojkovska S. Facing of Family Doctor with Hantavirus Infection. *Open Access Maced J Med Sci*. 2019;7(10):1660-1664. doi: 10.3889/oamjms.2019.468. eCollection 2019 May 31. PMID: 31210818

Хантавирусната инфекција се манифестира како акутна, тешка и опасна по живот болест предизвикана од Hantavirus. Вирусот делува на ендотелијалните клетки на човекот. Природниот резервоар на Hantavirus се хронично заразените глодари. Инфекцијата на човекот е случајна. Се јавува при внесување на контаминирана храна или вдишување на контаминирана секреција од екскреција на заразени глодари. Најпогодени лица се луѓе кои работат во природа. Вирусот предизвикува хеморагии, треска и акутна бубрежна инсуфициенција. Болеста се појавува почесто во ендемски региони со леталитет од 6-15%. Болеста може да ги изненади лекарите со сериозноста, итноста и недефинираната клиничка слика. Брзата клиничка проценка, правилната и итна дијагноза и третман може да го одржат животот на овие пациенти. Прикажан е случај на 45-годишен машки пациент кој работел како овчар на планината Бабуна во близина на градот Велес во Република Македонија на крајот на летото во 2017 година. Пациентот е со продолжена хеморагична треска со бубрежна синдром. Клиничката презентација и лабораториските наоди ја поддржуваат дијагнозата на инфекција со Hantavirus со акутна бубрежна инсуфициенција. Заклучок: Неопходно е да се подигне свеста на матичните лекари за болеста со Hantavirus, особено во земјите со спорадични случаи, како и во нашата земја. Потребно е навремено и навремено дијагностицирање, навремено хоспитализирање и започнување на терапија.

Трудот поседува стручно-научна и апликативна важност.

Hendriksen RS, Munk P, Njage P, van Bunnik B, McNally L, Lukjancenko O, Röder T, Nieuwenhuijse D, Pedersen SK, Kjeldgaard J, Kaas RS, Clausen PTL, Vogt JK, Leekitcharoenphon P, van de Schans MGM, Zuidema T, de Roda Husman AM, Rasmussen S, Petersen B; **Global Sewage Surveillance project consortium**, Amid C, Cochrane G, Sicheritz-Ponten T, Schmitt H, Alvarez JRM, Aidara-Kane A, Pamp SJ, Lund O, Hald T, Woolhouse M, Koopmans MP, Vigre H, Petersen TN, Aarestrup FM. Global monitoring of antimicrobial resistance based on metagenomics analyses of urban sewage. *Nat Commun.* 2019;10(1):1124. doi: 10.1038/s41467-019-08853-3.PMID: 30850636

Антимикробната резистенција (AMP) е сериозна закана за глобалното јавно здравје, но добивањето на репрезентативни податоци за AMP кај здравата хумана популација е тешко. Со користење на метагеномската анализа на нетретирани канализациска вода може да се карактеризира бактерискиот резистом од 79 места во 60 земји. Најдени се систематски разлики во изобилството и разновидноста на AMP гените помеѓу Европа / Северна Америка / Океанија и Африка / Азија / Јужна Америка. Податоците за антимикробна употреба и таксономијата на бактериите објаснуваат само мал дел од варијациите на AMP што се детектирани. Нема докази за вкрстена селекција помеѓу антимикробни класи или за ефект на воздушно патување помеѓу местата. Сепак, изобилството на гени за AMP силно корелира со социоекономските, здравствените и факторите на животната средина, кои се користат за да се предвиди изобилство на гени за AMP во сите земји во светот. Откритијата сугерираат дека глобалната разновидност и изобилство на гени за AMP се разликуваат по региони и дека подобрувањето на санитарните услови и здравјето потенцијално може да го ограничи глобалното оптоварување со AMP. Се предлага метагеномската анализа на канализациска вода како етички прифатлив и економски изводлив пристап за континуирано глобално следење и предвидување на AMP.

Трудот поседува стручно-научна и апликативна важност.

Vajoriniene A, Leitmeyer KC, Struelens MJ, Kokki MH; Observers and Alternate Observers to the ECDC **National Microbiology Focal Points in Western Balkan Countries**. Investing in Public Health Microbiology Laboratories in Western Balkan Countries Enhances Health Security from Communicable Disease Threats in Europe. *Front Public Health.* 2019;7:8. doi: 10.3389/fpubh.2019.00008. eCollection 2019.PMID: 30778382

Европски центар за превенција и контрола на болести (ECDC), во склоп со ЕУ политиката за проширување, ги поддржува националните напори на земјите од Западен Балкан во зајакнување на нивните системи за следење и контрола на заразните болести. Новата ЕУ стратегија „Кредебилна перспектива на проширување и подобрен ангажман на ЕУ со Западен Балкан“ се залага за процеси на трансформација и национални реформи ориентирани кон ЕУ. Добро функционирање на микробиолошките лаборатории во јавното здравство се клучни за рано откривање и контрола на заразни болести, а со тоа и

одржување и подобрување на здравствената безбедност во Европа. Со цел да им се помогне на земјите од Западен Балкан да се подобрат нивните национални капацитети, ЕЦДЦ го олесни проценувањето на потребите и ги идентификува клучните области за унапредување кон ефективен систем за микробиологија во јавното здравство. Земјите ги идентификуваа недостатоците во нивните системи за известување и размена на лабораториските податоци. Хармонизирани и ефикасни процедури за управување со високо заразни агенси и прекуграничен транспорт на биолошки примероци честопати недостасуваат, како и систематска употреба на дијагностички тестирања на ниво на примарна здравствена заштита или упатување на пациенти, особено за откривање на антимикробна резистенција. Јасна е потребата да се решат потребните финансиски инвестиции за одржување на доволен број на квалификувана лабораториска работна сила, лабораториски материјали и развој на нови методи и техники, вклучително и инвестиции во развој лабораториски технологии, како што е молекуларно типизирање со секвенционирање на целиот геном. Во овој труд се истакнати клучните области за инвестирање во микробиолошките лаборатории во јавното здравство во земјите од Западен Балкан.

Трудот поседува стручно-научна и апликативна важност.

Трудови во македонски списанија со меѓународен уредувачки одбор

3. Анета Пешначка, **Голубинка Бошевска**, Невенка Величкова, Елизабета Јанчевска, Маја Вуковиќ, Теодора Бужарова, Гордана Николовска, Ардиан Прешова, Шабан Мемети. ПОЛИМЕРАЗНО ВЕРИЖНА РЕАКЦИЈА ЗА ДЕТЕКЦИЈА НА SARS COV-2 ВИРУС И ВАРИЈАНТИ. Архиви на јавното здравје, 2021. 13(2): 1-11

Првите хумани случаи на болеста КОВИД-19 (coronavirus disease 2019- COVID-19), болест предизвикана од новиот коронавирус, за прв пат се пријавени на 31 декември 2019 година во НР Кина, кога вирусот го добил привременото име 2019 нов коронавирус (2019 novel coronavirus -2019-nCoV) или подоцна SARS-CoV-2. Целта на овој труд е да се прикаже процесот на лабораториска детекција на SARS-CoV-2 вирусот со реверзна транскриптаза - полимеразно верижна реакција (РТ-ПВР) во реално време, како и протоколот за детекција на варијантите на SARS-CoV-2 во Лабораторијата за вирусологија при Институтот за јавно здравје (ИЈЗ). Тестирани се примероци од суспектни пациенти за КОВИД-19 од територијата на цела држава за лабораториска детекција на SARS-CoV-2. Примероците пристигнуваат од 10-те регионални центри за јавно здравје (ЦЈЗ), од хоспитализирани пациенти од ковид болниците низ државата и од пунктот за ковид при ИЈЗ. Сите примероци се тестирани со примена на РТ-ПВР во реално време со детекција на различни гени на вирусот. Дополнителни анализи се прават за идентификација на циркулирачките варијанти. Континуирираниот надзор на варијантите за загриженост (variants of concern - VOC), како и новонастанатите варијанти може да им овозможат на здравствените служби да го модифицираат својот пристап кон процесот на контрола и управување на болеста и да интервенираат ефикасно и навремено, со цел да се спречи голем морбидитет и смртност од КОВИД-19.

Трудот има научна, стручна и апликативна важност.

Трудови од научни и стручни меѓународни собири/конгреси печатени во зборници на трудови од научни собири од областа

4. **Bosevska G.** Surveillance of SARS-CoV-2 in Republic of N. Macedonia. Bezbrednosne krize u 21 veku I kako njima upravljati? Medzunarodna video konferencija, 13-14 Oktobra 2020

5. Angelovski Lj, Trajkovska Dokic E, Mircevska G, Jankuloski D, **Bosevska G**, Osmani D, Velev R. Development of one health national surveillance system for antimicrobial resistance in Campylobacter. 2nd International Conference of the European Colleague of veterinary microbiology, Abstract boo, 25-27 October 2020.

6. **Bosevska G**, Jancheska E, Kuzmanovska M, Memeti Sh, Mikikj V, Stavridis K, Kuzmanovska G, Coneva E, Preshova A, Osmani D, Cvetkovic S, Cuculovska T, Kocinski D, Voceska Kakaraskoska B, Polozhani E, Jusufi L, Nikolovska L, Peshacka A, Simova M, Kruezi R, Svetanovska Z 1, Kolevska N, Manevska S, Kocinski G. SURVEILLANCE OF SARS-COV-2 IN MACEDONIA. XVIII НАЦИОНАЛЕН КОНГРЕС ПО КЛИНИЧНА МИКРОБИОЛОГИЈА И ИНФЕКЦИИ НА БЪЛГАРСКАТА АСОЦИАЦИЈА НА МИКРОБИОЛОЗИТЕ. Сборник научни трудове. 30.09–02.10.2020, Софија, Бугарија.

Одржани предавања на стручни собири во странство

1. **Boshevska G.** *Odredzivanje varijanti SARS-CoV-2.* Vebinar SZO i Sekcija mikrobiologa Srpskog lekarskog drushtva, 28 Decembar 2021
2. **Boshevska G.** *Microbiological laboratory diagnostics in the context of One Health,* 4-ti Kongres Socijalne Medicine, 02-03 Decembar 2021
3. **Boshevska G** *Diagnostical methods for SARS-CoV-2 infections.* SZO vebinar for Kosovo, 14 Juni 2021
4. **Бошевска Г.** *Препоруке СЗО за примену секвенционирања генома у јавно здравственом надзору.* Вебинар СЗО и Секције микробиолога Српског лекарског друштва, 05 Фебруари 2021.
5. **Boshevska G.** *COVID-19: epidemioloski nadzor, istrazivanje kontakata I izveshtavanje.* Vebinar SZO i Srpskog lekarskog drushtva, 21 Decembar 2020
6. **Boshevska G.** *Validacija/verifikacija metoda u detekcii SARS-CoV-2.* Vebinar SZO i Sekcije mikrobiologa Srpskog lekarskog drushtva, 10 Decembar 2020
7. **Бошевска Г.** *Лабораторијска дијагностика SARS-CoV-2 инфекције, актуелне препоруке СЗО,* Вебинар СЗО и Секције микробиолога Српског лекарског друштва,
8. **Бошевска Г.** *Surveillance of SARS-CoV-2 in Republic of N. Macedonia.* Bezbednosne krize u 21 veku I kako njima upravljati? Medunarodna video konferencija, 13-14 Oktobra 2020
Одржани предавања на стручни домашни собири

1. **Бошевска Г.** Лабораториска дијагностика на SARS-CoV – 2 инфекција. Актуелни препораки на СЗО. 14 април 2021 година, вебинар во организација на Здружението на студенти по медицина на Универзитетот „Гоце Делчев“, Штип.

2. **Бошевска Г.** Лабораториска дијагностика на SARS-CoV – 2 инфекција. Актуелни препораки на СЗО. 17 декември 2020 година, вебинар во организација на Македонското здружение на микробиолози.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Доц. д-р Голубинка Бошевска во изминатиот период објавила *Прирачник за надзор на антимицробната отпорност на Campylobacter spp.*, кој има покрај едукативно и стручно-апликативно значење. Имено, истиот наоѓа примена во секојдневната работа на микробиолошките лаборатории во хуманото здравство и ветерината, вклучеби во детекција на *Campylobacter spp.*

Споделувајќи ги своите практични знаења на различните конференции, работилници и семинари, организирани од одредени институции/организации или од неа самата, д-р Бошевска учествува во унапредувањето на знаењето и директна имплементација на истите во рутинската работа на микробиолошките лаборатории.

Таа ги демонстрирала и своите организациски способности како началник на лабораторијата за вирусологија при ИЈЗ, но и како лабораториски офицер на СЗО организирајќи и спроведувајќи го процесот на едукација, изготвувајќи едукативни пакети, и во два наврати била заменик-координатор на целокупната активност на Балканскиот хаб за итни состојби.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Доц. д-р Голубинка Бошевска е единствен пријавен кандидат на Конкурсот за избор на еден наставник во сите звања во наставно-научната област микробиологија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Рецензентската комисија е едногласна во оцената дека со целокупната своја досегашна работа, доцент д-р Голубинка Бошевска придонела за наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната и организациско-развојната дејност.

Таа е специјалист и доктор на науки од областа микробиологија.

Д-р Голубинка Бошевска публикувала прирачник од областа на микробиологијата, научни трудови со оригинални резултати во референтни меѓународни списанија и активно учествувала со оригинални трудови на значајни меѓународни конференции од научно истражувачката област на интерес. Учесник на голем број национални и меѓународни проекти.

Комисијата заклучи дека доц. д-р Голубинка Бошевска поседува научни и стручни квалитети според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето вонреден професор во наставно-научна област микробиологија.

Врз основа на анализата на приложените документи, како и лично познавање на кандидатот, Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да ја избере доцент д-р Голубинка Бошевска во звање вонреден професор во наставно-научната област микробиологија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Васо Талески, редовен професор, претседател, с.р.

Д-р Жаклина Цековска, редовен професор, член, с.р.

Д-р Милка Здравковска, редовен професор, член, с.р.

**ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДИРААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ
ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА ДОЦ. Д-Р ГОЛУБИНКА БОШЕВСКА**

Ред. бр.	НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	Поени
	Избор во звање доцент	30
	ВКУПНО	30

Ред. бр.	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ И СТРУЧНО-УМЕТНИЧКИ АКТИВНОСТИ	Поени	
		во земјава	во странство
2	Дел од монографија или научна книга	6	
3	Научен труд објавен во научно списание со фактор на влијание (прв автор, втор автор, останати автори) (15/10/5) Втор автор - труд под реден број 1 ($1 \times 10 \times 0,7 = 7$ бода) Останати автори - трудови под реден број 2, 4, 5, 6, 7, 9 и 10 ($7 \times 5 \times 0,7 = 24,5$ бода)	31,5	
4	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, втор автор, останати автори) (9/6/3) Втор автор - труд под реден број 11 ($1 \times 6 \times 0,7 = 4,2$ бода) Останати автори – трудови под реден број 3 и 8 ($1 \times 3 = 3$ бода и $1 \times 3 \times 0,7 = 2,1$ бода)	9,3	
5	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од научен собир Трудови под реден број 12, 13 и 14 ($3 \times 3 = 9$)		9
6.	Пленарно предавање на научен собир Во странство – $1 \times 6 = 6$		6
7	Секциско предавање на научен собир Во земјата – $2 \times 2 = 4$ Во странство – $6 \times 4 = 24$	4	24
8	Одржано предавање по покана од научна институција (1×3)		3
10	Одбранета докторска теза	8	
11	Одбранета специјализација	6	
12	Одбранет магистерски труд	4	
13	Раководител на научен проект (три проекти во странство - $3 \times 6 = 18$)		18
14	Учесник во научен проект (еден во странство - $1 \times 3 = 3$)		3
21	Основач на научна лабораторија	4	
23	Студиски престој во странство	8	
	ВКУПНО		143,8

Ред. бр.	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ И ОРГАНИЗАЦИСКО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ	Поени	
		во земјава	во странство
7	Пленарно предавање на стручен собир (во странство – $20 \times 4 = 80$)		80
12	Претседател на организациски или програмски одбор на стручен собир (организација на настани – работилници, обуки, стручни собири, тркалезни маси, дебати, семинари, вебинари и сл.) Во странство – $20 \times 3 = 60$		60
16	Изработен и рецензиран програмски пакет Во странство – $13 \times 6 = 78$		78
17	Елаборати и експертизи Во странство – $15 \times 4 = 60$		60
19	Стручни награди и признанија	4	
27	Член на универзитетски или владини тела		5
28	Член на институтски орган, комисија		2
	ВКУПНО		289
	ВКУПНО ПО СИТЕ ОСНОВИ		462,8 бода

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ
ЕКОНОМСКА ТЕОРИЈА (50300) И МЕНАЏМЕНТ ВО АДМИНИСТРАЦИЈАТА
(50615) НА ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА ПРИ
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр.2102-77/4 од 25.3.2022 г. година, донесена на 263. седница на Наставно-научен совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика, одржана на година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник за наставно-научната област економска теорија и менаџмент во администрацијата на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип во состав:

- **д-р Димитар Ефтимоски**, редовен професор, научна област економска теорија и економски развој, Правен факултет при Универзитет „Св. Климент Охридски“ -Битола, **претседател**;
- **д-р Мирослав Гвероски**, редовен професор, научна област економска теорија и друго-бизнис, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола, Економски факултет – Прилеп, **член**;
- **д-р Мичо Апостолов**, редовен професор, научна област бизнис менаџмент и теорија на фирми, микроекономски принципи и иновации, Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, **член**.

Конкурсот за овој избор беше објавен во дневните весници „Слободен печат“ и „Коха“ на 17.3.2022 година и во предвидениот рок се пријави кандидатот д-р Душко Јошески, доцент на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По разгледувањето на поднесената документација, Рецензентската комисија на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатот д-р Душко Јошески е роден на 29.8.1983 година во Битола, Р. Македонија. Основно образование со континуиран одличен успех завршува во ЦОУ „Тодор Ангелевски“ - Битола. Средно образование завршува во гимназијата СОУ „Јосип Броз-Тито“ - Битола, исто така со континуиран одличен успех. Во учебната 2002/2003 година се запишува на Економски факултет на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола, а дипломира на 29.9.2006 г. (се стекнува со звање дипломиран економист на студиската програма Маркетинг-менаџмент) со висока просечна оценка 9,25 (насловот на дипломската работа е „Економски раст-теории и модели“, изработена е под менторство на проф. д-р Мирослав Гвероски) за што добива пофалница за постигнат висок успех при завршувањето на студиите од Универзитет „Св. Климент Охридски“ во Битола. По завршувањето на студиите добива целосна стипендија од Британскиот Форин комонвелт офис и се приклучува на Стафордшајр универзитетот во Стоук, во Обединетото Кралство на Велика Британија и Северна Ирска, каде што успешно завршува постдипломски студии на 25.11.2008 година од областа економија за бизнис анализа и добива диплома Master of science in economics for business analysis (магистер по економски науки од областа економија за бизнис анализа) with Merit. Магистерскиот труд е со наслов „Infrastructure investment and GDP growth: a Meta –Regression Analysis“ ментор при изработката на магистерскиот труд е Professor Geoff Pugh. Студиите на Стафордшајр универзитетот во Велика Британија ги завршува со оценка 11 (на скала од 0 до 15), односно 8.26 според еквиваленцијата на МОН. Д-р Душко Јошески е добитник на престижната награда од Народна банка на Република Македонија

за најдобар млад истражувач за 2009 година од областа на макроекономијата за неговиот магистерски труд. Магистерскиот труд последователно е објавен на веб-страницата на Народна банка на Република Македонија. Од 15.8.2011 г. кандидатот е запишан на докторски студии на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола на Факултетот за информатички и комуникациски технологии – Битола, со пријавена и одобрена тема за изработка на докторска дисертација со наслов „Институции и технолошки иновации како поттикнувачи на економскиот раст во мали и отворени економии“ под менторство на професор д-р Димитар Ефтмоски. Докторската дисертација ја одбранува на 16.11.2016 г. и се стекнува со звањето д-р на науки од областа на јавна администрација. Кандидатот д-р Душко Јошески ги користи софтверите STATA и MATLAB во истражувањето и пишувањето трудови. Кандидатот д-р Душко Јошески одлично го познава англискиот јазик, има уверение за познавање на јазикот и има положен TOEFL ibt тест со 96 поени од вкупно 120 (што е C2 ниво според CEFR Common European Framework of Reference for Languages). Исто така, на 25 мај 2012 г. положува испит за судски преведувачи од англиски јазик во Министерството за правда - Скопје и е поставен за судски преведувач. Од 2009 г. д-р Душко Јошески работи на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип и бил биран во соработничките звања: помлад асистент (2009) Одлука бр.2602-67/3, асистент (2012) Одлука бр.2602-574/7, асистент-докторанд (2015) Одлука бр.2602-271/4 и наставно-научното звање доцент (2017) Одлука бр.2102-463/3.

Општи услови за избор:

- Просечен успех: Остварен просечен успех на прв циклус на студии од 9.25 и на втор циклус студии 11 (на скала од 0 до 15), односно 8.26 според еквиваленцијата на МОН.
- Научен степен: Д-р на науки по јавна администрација, докторската дисертација е од областа на новата институционалната економска теорија (институциите и економскиот перформанс на економиите).
- Претходен избор во звање: Со Одлука бр.2102/463/3 од 4.10.2017 г. д-р Душко Јошески е избран во звањето доцент на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип за наставно-научната област економска теорија и менаџмент во администрацијата.
- Објавени 5 научни трудови во референтна научна публикација:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Година на излегување на списанието
1	Eftimoski, Dimitar and Josheski, Dushko(2021)	Reopening the debate on the relationship among remittances, household consumption stability and economic growth in emerging markets	International Journal of Emerging Markets 6 (8). pp. 1892-1911. ISSN 1746-8809 (Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 3.9). @ EMERALD DOI: https://doi.org/10.1108/IJOEM-02-2020-0160 Web of Science Clarivate analytics 2.504 5-year Impact Factor (2020) https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/28780	16

2	Apostolov, Mico and Josheski, Dushko (2018)	Macedonia's exports toward Southeast Europe through the gravity model	<p>Journal of Economic and Administrative Sciences, 34(2): 108-122 [ISSN: 1026-4116] @ EMERALD:</p> <p>DOI: https://doi.org/10.1108/JEAS-05-2017-0039</p> <p>Web of Science EBSCO</p> <p>http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/20180</p>	18
3	Josheski, Dushko and Karamazova, Elena and Apostolov, Mico (2019)	Shapley-Folkman-Lyapunov theorem and Asymmetric First price auctions	<p>Applied Mathematics and Nonlinear Sciences, 4(2): 331-350 [ISSN: 2444-8656] @ DE GRUYTER (Sciendo):</p> <p>DOI: https://doi.org/10.2478/AMNS.2019.2.00029</p> <p>Scopus - 0.12 EBSCO</p> <p>http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/22360</p>	6
4	Josheski, Dushko and Apostolov, Mico (2020)	A review of the binomial and trinomial models for option pricing and their convergence to the Black-Scholes model determined option prices	<p>Econometrics , 24(2): 53-85 [ISSN: 2449-9994] @ DE GRUYTER (Sciendo):</p> <p>DOI: https://doi.org/10.15611/eada.2020.2.05</p> <p>EBSCO</p> <p>http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/24252</p>	23
5	Josheski, Dushko and Apostolov, Mico (2021)	Equilibrium short-rate models vs no-arbitrage models: Literature review and computational examples.	<p>Econometrics. <i>Ekonometria. Advances in Applied Data Analysis</i>, 25 (3). 42-71. ISSN 2449-9994@ DE GRUYTER (Sciendo): DOI: https://doi.org/10.15611/eada.2021.3.03</p> <p>EBSCO</p> <p>https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/28572</p>	23
6	Josheski, Dushko and Karamazova, Elena (2021)	Auction theory and a note on game mechanisms	<p>Croatian Review of Economic, Business and Social Statistics, 7 (1). pp. 43-59. ISSN 1849-8531@ DE GRUYTER (Sciendo):</p> <p>DOI: https://doi.org/10.2478/crebss-2021-0004</p> <p>https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/28134</p>	7
7	Josheski, Dushko and Risteska Jankuloska, Aneta and Spaseska, Tatjana (2018)	Simple OLG Model Explained With Numerical Example in MATLAB	<p>BNEJSS, 4 (4). pp. 48-62. ISSN 2149-9314</p> <p>EBSCO</p> <p>https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/20842</p>	7

Потврда за познавање на најмалку еден странски јазик: Познавање од англиски јазик кое кандидатот го докажува со потврда за познавање на јазикот преку ТОЕФЛ iBT - (C2); исто така е и судски преведувач од англиски на македонски јазик и обратно со Решение број 2102-463/3 од 25.5.2012 г. Од приложената документација се гледа дека кандидатот студирал еден циклус на образование постдипломски студии на англиски јазик што укажува на одлично познавање на англискиот јазик.

Способност за изведување на високообразовна дејност. Д-р Душко Јошески е вработен на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип од 2009 година, почнувајќи од помлад асистент, асистент, асистент-докторанд и доцент. Бил и е член на универзитетски и факултетски комисији.

Посебни услови:

Учество во научноистражувачки проекти: Во претходниот период доц. д-р Душко Јошески тековно е ангажиран во проектот „Алтер трип“ како евалуатор за експертско оценување на понуди од пријавени кандидати по тендери кој здружението МОБИЛНОСТ во Битола, со Договор од 7.9.2021 г. во рамките на Интеррег ИПА Програма за прекугранична соработка Грција-Северна Македонија 2014-2020. Бил и член на проект во Општина Гевгелија со наслов „Иновативен пристап во развојот на културниот туризам во Општина Гевгелија преку културното наследство, настаните и субјектите“ од 2017 г.

- Придонес во оспособувањето на помлади наставници и соработници: доц. д-р Душко Јошески бил ментор на 19 дипломски труда и бил 2 пати претседател на комисија за одбрана на магистерски труд.

- Рецензирана скрипта и практикум: доц. д-р Душко Јошески има издадено четири скрипти и уште толку практикуми во претходните 5 години:

-Josheski, Dushko and Boskov, Tatjana (2021) *Меѓународна економија -скрипта*. ISBN 978-608-244-806-0. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/991>

-Josheski, Dushko and Boskov, Tatjana (2021) *Меѓународна економија -практикум*. ISBN 978-608-244-805-3. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/990>

-Josheski, Dushko and Magdinceva Sopova, Marija (2020) *Современи економски системи и глобализација-практикум*. ISBN 978-608-244-700-1. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/891>

-Josheski, Dushko and Magdinceva Sopova, Marija (2020) *Современи економски системи и глобализација-скрипта*. ISBN 978-608-244-699-8. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/890>

-Josheski, Dushko and Zezova, Aleksandra (2020) *Социјална економија -практикум*. ISBN 978-608-244-710-0. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/902>

-Josheski, Dushko and Zezova, Aleksandra (2019) *Социјална економија (избрани теми) скрипта*. ISBN 978-608-244-660-8. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/853>

-Josheski, Dushko and Bardarova, Snezana (2018) *Основи на економика на јавни служби (избрани теми)-Скрипта*. ISBN 978-608-244-561-8. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/761>

-Josheski, Dushko and Bardarova, Snezana (2018) *Основи на економика на јавни служби (избрани теми)-Практикум*. ISBN 978-608-244-560-1. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/760>

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Кандидатот д-р Душко Јошески во септември 2009 со Одлука (бр. 2602-67/3 од 22.9.2009 г.) е избран за помлад асистент на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип за наставно-научната област *економски науки*. На 9.8.2012 г. со Одлука бр. 2602-574/7 д-р Душко Јошески е избран во звањето асистент на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип за областа *применета економија*. Од 6.5.2015 со Одлука бр. 2102-271/4 д-р Душко Јошески е избран во звањето асистент-докторанд за научната област *применета економија*. На Факултетот за туризам и бизнис логистика на прв циклус д-р Душко Јошески изведувал вежби по предметите: Управување со ризици, Современи економски системи и глобализација,

Микро и Макроекономија, Статистика, Комерцијално светско стопанство. Со Одлука бр.2102-463/3 од 4.10.2017 г. д-р Душко Јошески е избран во звањето доцент на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип за наставно-научната област **економска теорија и менаџмент во администрацијата**. Кандидатот во изборниот период како доцент изведува настава на прв, втор и трет циклус, на насоките Бизнис администрација, Бизнис логистика и Туризам. И тоа прв циклус на насоките Бизнис администрација и Бизнис логистика предметите: Меѓународна економија, Микро и Макроекономија, Економија во јавен сектор, Статистика, Социјална економија, како и Современи економски системи и глобализација. На втор циклус кандидатот спроведува испити по предметот Менаџмент на синџир на снабдување. На трет циклус доц. д-р Душко Јошески одржувал испити по предметот Анализа и управување со туристичко угостителски објекти на насоката Туризам и угостителство.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Научен труд објавен во списание со ИФ

(прв автор, втор автор, останати автори)

1. Eftimoski, Dimitar and Josheski, Dushko (2021) *Reopening the debate on the relationship among remittances, household consumption stability and economic growth in emerging markets*. International Journal of Emerging Markets, 16 (8). pp. 1892-1911. ISSN 1746-8809

DOI: <https://doi.org/10.1108/IJOEM-02-2020-0160>

Web of Science

Clarivate analytics 2.504

5-year Impact Factor (2020)

<https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/28780>

Влијанието на дознаките од странство врз стабилноста на потрошувачката на домаќинствата и економскиот раст е нејасно. Овој труд пробува да ја отвори повторно дебатата за односот помеѓу трите варијабли. Тековната литература за дознаки од странство предлага дека намалување на волатилноста на потрошувачката на домаќинствата, предизвикана од дознаките по автоматизам води кон економски раст. Овој труд ги предизвикува овие аргументи и тврди дека под определени околности нема автоматски сооднос помеѓу дознаките, потрошувачката на домаќинствата и економскиот раст. По однос на пристапот и методологијата авторите му пристапуваат на претходното прашање од перспектива на CESEE земјите и земјите од Централна, Источна и Југоисточна Европа. Авторите користат two-step GMM естиматор со Windmeijer (2005) корекција на конечен примерок. Поради можниот нелинеарен однос помеѓу дознаките и економскиот раст авторите користат threshold регресија. Авторите наоѓаат дека дознаките сигнификантно ја намалуваат нестабилноста на потрошувачката. Но овој стабилизирачки ефект се случува не преку превентивната улога на дознаките туку преку компензаторната. Дознаките од странство покажуваат помал стабилизаторски ефект кога рациото на дознаки спрема БДП на земјата примач на дознаки е над естимираното гранично (threshold) ниво од 4.5%. Авторите наоѓаат дека има негативен и линеарен импакт на дознаките врз економскиот раст. Не постојат докази дека дознаките предизвикуваат продуктивни инвестиции оттаму и дека промовираат раст во CESEE земјите. Што значи дознаките не може да се третираат како извор на фондови за инвестиции во човечки и физички капитал, и второ дознаките имаат компензаторен карактер повеќе отколку профитно ориентиран.

2. Josheski D., Karamazova E., Apostolov M. 2019. Shapley-Folkman-Lyapunov theorem and Asymmetric First price auctions, **Applied Mathematics and Nonlinear Sciences**, 4(2): 331-350 [ISSN: 2444-8656] @ DE GRUYTER (Sciendo):

DOI: <https://doi.org/10.2478/AMNS.2019.2.00029>

Scopus - CiteScore 0.12

EBSCO

MathSciNet - Mathematical Citation Quotient (MCQ) : 0.43.

<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/22360>

Во овој труд е ревидирана неконвексноста во економијата. Теоремата Шапли-Фолкман-Лианунов е тестирана за асиметрични аукции каде што понудувачите ги следат лог-конкавните дистрибуции на веројатноста (не-конвексни преференции). Десет стандардни статистички дистрибуции се искористени за да се опише однесувањето на понудувачите. Во основа, она што е тестирано е дека рамнотежната цена може да се постигне кога збирот на голем број неконвексни сетови е конвексен (приближно), така што оптимизацијата е можна. Така, заклучок е дека конвексноста е многу важна во економијата

3. Apostolov.M., Josheski.D. 2018. Macedonia's exports toward Southeast Europe through the gravity model, **Journal of Economic and Administrative Sciences**, 34(2): 108-122 [ISSN: 1026-4116] @ EMERALD:

DOI: <https://doi.org/10.1108/JEAS-05-2017-0039>

Web of Science (WoS)

EBSCO

<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/20180>

Целта на овој труд е да се испитаат извозните перформанси на Македонија до нејзините главни трговски партнери од Југоисточна Европа; оттука, авторите се фокусираат на најголемите земји увознички кои се најзастапени во македонскиот трговски биланс. Податоците користени во овој труд се анализираат со гравитациониот модел, кој има добри карактеристики и многу стабилна перформанса. Резултатите покажуваат дека домашниот БДП на земјата е позитивно поврзан со извозот и дека земјите од Балканот имаат позитивни склоности за увоз од Македонија, меѓутоа, утврдено е дека популацијата на земјата има негативна корелација. Дополнително, деловните циклуси немаат позитивно влијание врз македонскиот извоз во целните земји.

Трудови објавени во меѓународни научни списанија:

4. Josheski.D., Apostolov.M. 2020. A review of the binomial and trinomial models for option pricing and their convergence to the Black-Scholes model determined option prices, **Econometrics**, 24(2): 53-85 [ISSN: 2449-9994] @ DE GRUYTER (Sciendo):

DOI: <https://doi.org/10.15611/eada.2020.2.05>

EBSCO

<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/24252>

Авторите во ова истражување ги разгледуваат биноминалните и триноминалните модели за цени на опциите и нивната конвергенција кон моделот Блек-Сколс. Овие модели се генерализирани за европските и американските опции. Резултатите ја поддржуваат конвенционалната мудрост дека триноминалните модели за цени на опциите, како што се моделот Камрад-Ричкен и моделот Бојл, конвергираат побрзо од биноминалните модели. Кога биноминалните модели се споредуваат во смисла на конвергенција, најефикасен модел е моделот на Цароу-Рад. Битно е да се напомене дека биноминалната дистрибуцијата дава резултат на лог-нормална распределба, како што е претпоставена од моделот Блек-Сколс.

5. Josheski, Dushko and Apostolov, Mico (2021) *Equilibrium short-rate models vs no-arbitrage models: Literature review and computational examples*. **Econometrics**. *Ekonometria*. *Advances in Applied Data Analysis*, 25 (3). 42 -71. ISSN 2449-9994

@ DE GRUYTER (Sciendo): DOI: <https://doi.org/10.15611/eada.2021.3.03>

EBSCO

<https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/28572>

Во овој труд моделите на краткорочни еквилибриумски каматни стапки се споредени наспроти моделите на краткорочни стапки без арбитража. Овој труд се состои од преглед на литературата, кој претходи на нумерички примери на еднофакторски модели на краткорочни каматни стапки: Cox-Ingersoll-Ross (CIR) моделот, Vasicek моделот. Моделите без арбитража се претставени преку Hull-White (HW) моделот, Биноминалниот модел за поставување на цени на обврзници и моделирање на каматни стапки, Black-Karasinski (BK) моделот и Heath-Jarrow-Morton (HJM) моделот. Резултатите покажуваат дека не постои еден единствен модел за сите цели. Овие модели се споредени за волатилноста, процесот на реверзија кон просекот и конвергенцијата. Крајниот резултат ја потврдува зависноста на нивото на волатилност од нивото на каматната стапка како детерминанта за успехот за предвидување на овие модели.

6. Josheski, Dushko and Karamazova, Elena (2021) Auction theory and a note on game mechanisms. *Croatian Review of Economic, Business and Social Statistics*, 7 (1). pp. 43-59. ISSN 1849-8531

DOI: <https://doi.org/10.2478/crebss-2021-0004>

<https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/28134>

Овој труд разгледува важни теми од теоријата на аукциите и дизајнот на механизмот на трговија, тие теми вклучуваат: ефикасност пред сè, исто така, споредба на приходите помеѓу различни типови на аукции и прашањето за компатибилноста на поттикнувачите, индивидуалната рационалност со општата идеја и доказ дека билатералната трговија е неефикасна. Теоријата на дизајнот на механизмот ни кажува дека ако и купувачите и продавачите имаат приватни информации, целосната ефикасност е невозможна, сепак, аукцијата на Vickrey (аукција на една единица) ќе биде ефикасна (Парето ефикасна) т.е. ќе ја стави стоката во рацете на купувачите кои најмногу ја ценат. Сепак, заклучокот од овој труд е дека поради преценетоста на понудувачите главниот резултат е неефикасен, т.е. понудите се превисоки. Кога ќе се споредат слабите и силните понудувачи, главниот заклучок е дека очекуваниот профит од силните понудувачи е поголем во аукцијата на втора цена (SPA-Second price auction), додека слабиот понудувач ја претпочита понудата за првата цена (FPA-First price auction).

Josheski, Dushko, Symmetric Auctions: Finding Numerical Solutions by using Auction Solver (January 1, 2018). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3095793> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3095793>

Овој труд е исто така достапен како: Josheski, Dushko (2017) *Symmetric auctions: Finding numerical solutions by using auction solver*. CEA Journal of Economics. pp. 61-84. ISSN 1857-5269 <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/18956>

Овој есеј теоретски ги истражува симетричните типови на аукции и обезбедува симулација на различни типови на статистички дистрибуции кои ги следат понудувачките за да определат максимална понуда, очекуваната вредност за аукционерот, очекуваните плаќања за понудувачите, очекуваната корисност на понудувачите, очекуваниот приход за аукционерот и веројатноста дека предметот на аукција ќе биде неалоциран.

Josheski, Dushko and Risteska Jankuloska, Aneta and Spaseska, Tatjana (2018) *Simple OLG Model Explained With Numerical Example in MATLAB*. *Balkan and Near Eastern Journal of Social Sciences*, 4 (4). pp. 48-62. ISSN 2149-9314 <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/20842>

Во овој труд е направен обид да се мапира глобален OLG модел и да се нацртаат фазни дијаграми на основните OLG модели, со симулирање на Diamond (1965) едноставен Overlapping generations model со акумулација на капитал. Прво го дискутираме прашањето на оптималноста во овие модели, потоа е мапирана општата рамка на овие модели, со прашањето за прекумерната акумулација во OLG моделите. Во наредниот дел трудот презентира една динамична еквилибриумска анализа на модел на преклопувачки генерации во кој секоја индивидуа живее во два периоди на животни циклуси. Во применетиот дел овој бенчмарк модел е спореден со моделот со параметри кои генерираат poverty traps и повеќе еквилибриуми multiple equilibria.

Josheski, Dushko and Boskov, Tatjana (2020) Critical review of the (second wave) optimal tax theories. *Political Economy - Development: Fiscal & Monetary Policy eJournal*, 8 (20). <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3531287>

Овој труд е исто така достапен како :

Josheski, Dushko and Boskov, Tatjana (2019) Critical review of the (second wave) optimal tax theories. *CEA Journal of Economics*. ISSN 1857-5250 <https://journal.cea.org.mk/index.php/ceajournal/article/view/147> <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/23427>

James Mirrlees (1971) го лансирале вториот бран на оптимални модели на оданочување со тоа што предложи план да се формализира проблемот на општествениот планер кој се справува со неопсервираната хетерогеност меѓу даночните обврзници. Теориите на оптимално оданочување се предмет на интерес на овој труд кои следеа после класичниот труд во јавни финансии на Mirrlees (1971). Но резултатите на Mirrlees многу малку беа поврзувани со емпириски студии и малку имаа влијание врз препораките за даночните системи. Познатиот резултат Diamond-Mirrlees (1971a), Diamond-Mirrlees (1971b) беше

исто така разгледан. Оваа теорема е важна бидејќи тврди дека не треба да се оданочуваат интермедијарни добра и дека приватното и јавното производство треба да се основа на исти цени. Исто така, даноците не треба да ја нарушуваат ефикасноста на производството. Решението на проблемот на Mankiw покажува дека во мала отворена економија инциденцата на доход од капитал 100% ја сноси трудот.

Josheski, Dushko and Boskov, Tatjana (2019) Optimal taxation in theory. Public Economics: Taxation, Subsidies, & Revenue eJournal Vol 14, Issue 42, June 19, 2019, 14 (42). <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/22166>

Во овој труд теориите на оптимално оданочување се предмет на анализа кои произлегоа од класичниот труд во јавни финансии на Mirrlees (1971), понатаму моделот на Sadka (1976), Seade (1977), Akerlof (1978), Stiglitz (1982), Diamond (1998) и Saez (2001), Piketty-Saez-Stantcheva (2014), сите поврзани со Mirrlees (1971). проблемот е да се максимизира интеграл на општествената евалуација на индивидуалната корисност, која зависи од индивидуалната потрошувачка и труд. Mirrlees (1971) обезбедува решенија за second best систем на оданочување. Од 90-тите години на минатиот век наваму студиите на Diamond (1998), Saez (2001), го поврзаа моделот на Mirrlees со практичната даночна политика/и емпириските студии за даноците. Овој труд прв го постави проблемот на асиметричните информации бидејќи основната идеја на трудот е first-best шемата на редистрибуција се базира на вродената способност, а информацијата за способноста и е позната на индивидуата, владата може да ги набљудува само заработките.

Josheski, Dushko and Boskov, Tatjana, Monetary Policy Effectiveness, and Some Explanations of Unemployment, Fair Wages and Fair Prices in a General Equilibrium Setting (January 5, 2021). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3760410> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3760410> <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/27908>

Овој труд се обидува да докаже дека монетарната политика е важна на краток рок и дека влијае врз невработеноста, и цените и платите во near-rational фирмите или фирмите кои не се целосно рационални. Оние фирми профитно максимизирачки ги приспособуваат цените во согласност со очекувањата на потрошувачите и платите да бидат фер според очекувањата на работниците. Оваа вежба се случува во New-Keynesian dynamic stochastic general equilibrium setting кој ќе биде спореден со Real business cycle model (RBC) со шокови во технологијата.

Монографија или научна книга

Josheski, Dushko and Boskov, Tatjana and Karamazova, Elena (2021) *Three essays in economics, finance and linear programming*. Independently published - Amazon Kindle Publishing. ISBN 979-8706460525

Оваа книга покрива три есеи: Monetary policy effectiveness, and some explanations of unemployment, fair wages and fair prices in a general equilibrium setting. Вториот есеј е со назив: The impact of digital finance and fintech on financial inclusion and the emergence of DFS providers и третиот есеј е со наслов: Basic Concepts of Linear Programming and application.

Josheski, D., Karamazova, E. and Apostolov, M. (2020) *Mechanism design, Mathematical Economics and Statistics*. OmniScriptum GmbH & Co. KG. [ISBN 978-620-2-55281-3]

<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/24054>

Оваа книга опфаќа три теми во математичката економија и економската теорија кои се решаваат со употреба на методи од математичката статистика. Првиот дел опфаќа теми како што се: Механизам Викри – Кларк – Гроувс. Потоа продолжува со Проспект теоријата и последниот дел се однесува на Теорема на Миерсон-Сатертвајт и асиметрични ФПА аукции.

Josheski, D., Karamazova, E. and Apostolov, M. (2019) *Tales in Economic theory and Mathematical Statistics: Three essays*. OmniScriptum, OmniScriptum, Germany. [ISBN 978-620-0-21727-1]

<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/22139>

Оваа книга содржи три есеи врзани за економската теорија: Теорема Маерсон-Сатертвајт и асиметрични аукции, Теорија на аукција и механизми на игра и третиот дел се однесува на модели за цени на опциите. Во секој од овие есеи е користена математичка статистика, заедно со нумерички оптимизации за да се докажат микроекономските теореми.

Josheski, Dushko (2018) Explorations in public economics: simple models of OLG and optimal taxation. International book market service Ltd., OmniScriptum publishing group. ISBN 978-613-9-93834-6 <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/20758>

Оваа книга се состои од два есеи за OLG моделите и економијата на оданочување имено оптимално оданочување. Едноставниот OLG модел е објаснет (неговиот алгоритам) и моделите на оптимално оданочување на Ramsey (1927), статичниот модел на Mirrlees (1971). Исто така Diamond- Mirrlees efficiency theorem (1971) е истражена и имплементирана за решавање со MATLAB код. OLG моделот е применет DGE модел за кој моделите на животни циклуси се применети. Применетиот бенчмарк модел е спореден со моделите кои прават стапици на сиромаштија poverty traps и повеќе еквилибриуми кои може и да не се еквилибриуми. Теориите на оптимално оданочување се предмет на анализа кои произлегоа од класичниот труд во јавни финансии на Mirrlees (1971), понатаму моделот на Sadka (1976), Seade (1977), Akerlof (1978), Stiglitz (1982), Diamond (1998) и Saez (2001), Piketty-Saez-Stantcheva (2014), сите поврзани со Mirrlees (1971). Проблемот е да се максимизира интеграл на општествената евалуација на индивидуалната корисност, која зависи од индивидуалната потрошувачка и труд.

7. Koteski, C., Dimitrov, N., Jakovlev, Z., Apostolov, M., Magdinceva Sopova, M., Josheski, D. and Namicev, P. (2018) Каталог за научниот проект: Можности и перспективи за развој на туризмот во сливот на Црна Река. Univerzitet Goce Delcev - Stip, Macedonia. [ISBN 978-608-244-506-9]

<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/19918>

Ова истражување има научна и практична цел. Научната цел се однесува на одредени теренски и теоретски сознанија за можностите и условите за развој на туризмот во сливот на Црна Река во југозападниот дел на Македонија, а практичната цел е поврзана со одредена имплементација на теоретските сознанија во практиката. Според тоа, практичната цел на ова истражување има широки димензии, бидејќи треба да ги мобилизира сите фактори кои непосредно и посредно се инволвирани во туризмот, т.е. се заинтересирани за истражување на оваа проблематика.

Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир.

8. Josheski, Dushko and Blazekovic-Toshevski, Marina and Magdinceva Sopova, Marija (2019) Myerson-Satterthwaite theorem and asymmetric FPA auctions. In: 11th International conference digital transformation of the economy and the society: Shaping the future.

<https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/23041>

Во овој труд теоремата Myerson-Satterthwaite со асиметрични аукции First price (FPA) е предмет на истражување. Билатералната трговска теорема за неефикасност наспроти ефикасноста на аукциите на FPA во кои наводно нема доминантна стратегија, каде што понудите се приватни информации и се прават истовремено, каде што победува највисоката понуда, а победникот ја плаќа победничката понуда. Овој тип на аукција можеби не е Парето ефикасен (оваа состојба бара предметот да му се додели на понудувачот со највисока вреднување). Но, на затворените FPA аукции, највисокиот понудувач не ги знае вреднувањата на другите понудувачи и може да загуби од друг понудувач. Во поставките на аукцијата поставуваме резервна цена што предизвикува губење на ефикасноста и ја намалува веројатноста за трговија. Резултатите се двосмислени во зависност од видот на методот на решение што се користи. Користени се три методи на решение: Итерации на конечни разлики во фиксна точка Fixed point finite difference iterations, метод на Backward shooting и ограничена стратешка рамнотежа Constrained strategic equilibrium (C.S.E). Поставената резервна цена е 0,5 бидејќи $\theta_s \in (0,1)$ и $\theta_b \in (0,1)$, така што вредноста на купувачите најверојатно ќе биде $[0,1,1]$, а вредноста на продавачот веројатно е $[0,0,9]$, така што во таков случај резервната цена би ги елиминирала типовите на ниски понудувачи. Резултатите се двосмислени во смисла дека при методот на Backward shooting конвергенцијата не е вистинита, така што важи теоремата Myerson-Satterthwaite, што не е случај кај повторувањата на точките со фиксна конечна разлика и ограничена стратешка рамнотежа (CSE). Се појавува феномен познат како проклетство на победникот (Winner's curse) во случај на нецелосни информации.

9. Josheski, D. and Apostolov, M. (2019). *Asymmetric auction mechanism vs bilateral trade inefficiency. Second international scientific conference "Challenges of tourism and business logistics in 21st century, ISCTBL*, Stip.

<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/23178>

Во овој труд се тестирани асиметричните аукции со цел да се докаже дека теоремата Мајерсон-Сатртвајт навистина се одржува кога аукцијата е трговски механизам. При асиметрични аукции понудувачите се од различни типови, т.е. следат различни типови на дистрибуција, постигнатата конвергенција е неефикасна. Така, во оваа анализа, авторите разгледуваат случај на двојни аукции.

Josheski, Dushko and Lazarov, Darko (2018) New Keynesian macroeconomics: Empirically tested in the case of R. Macedonia. In: World Economics Association (WEA) Conferences, No. 1 2018, Monetary Policy after the Global Crisis, 15th February to 15th March, 2018. <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/19426>

Во овој труд new-Keypnesian предлогот за инфлацијата и невработеноста (trade off) со NK Phillips curve и предлогот за не-неутралноста на парите се тестирани.

Josheski, Dushko (2017) Anything goes theorem, incomplete markets and Ricardian equivalence hypothesis. First international Scientific Conference, ISCTBL, Faculty of Tourism and Business Logistics - Gevgelija, Macedonia. pp. 265-278. ISSN 978-608-244-465-9 <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/18961>

Во овој труд Sonnenschein-Mantel-Debreu theorem (според Sonnenchein (1972, 1973), Mantel (1974), and Debreu (1974)), е применета врз некомплетни пазари, за да се тестира хипотезата на Рикардијанската еквиваленција. И резултатот е дека во наивна економска средина, каде што јавниот долг има перфектна замена во паушалните даноци lump-sum taxes RET не држи ако некој дозволи матрицата на плаќања на економските агенти да варира. Ако законот за една цена не се применува (ако кои било две портфолија имаат ист payoff, тогаш нивните цени треба да се еднакви) и ако payoffs се без ризични risk free.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Josheski, Dushko and Boskov, Tatjana (2021) Bequest taxation, estate taxation, land taxation, optimum town, Henry George theorem and capital taxation: A Survey. Годишен зборник на Факултет за туризам и бизнис логистика, 1 (1). pp. 58-78. ISSN 2671-3969 DOI: <https://doi.org/10.46763/YBFTBL211058j> <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/28822>

Во овој труд главниот аргумент и доказ е дека оданочувањето е прогресивно повеќе колку што разликата $g-g$ е поголема, данокот на наследство ја намалува нееднаквоста но само во случај на балансиран раст, резултатот не важи за модели со две класи. Имплицитниот данок на имот е стриктно негативен и растечки со продуктивноста на родителот, и колку е понееднаква дистрибуцијата на наследеното богатство толку ќе биде повисока даночната стапка на капиталот. За разлика од доходот од капитал нееднаквоста во доходот од труд е посакуван резултат дури и кога индивидуите се идентични. Во оптимален град просечните трошоци на ресурсите се еднакви на маргиналните трошоци на ресурсите тоа е Henry George теоремата, таму оданочувањето на рентата на земјата е оптимално: во супер оптимален град агрегантната рента ги надминува трошоците на јавни добра (што покажува дека во супер оптимален град оданочувањето на земјата не е оптимално).

Josheski, Dushko and Boskov, Tatjana (2021) Меѓународна економија -скрипта. ISBN 978-608-244-806-0. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/991>

Темите на полето меѓународната економија вклучуваат: придобивки од трговската размена, објаснување на моделите на тргување, ефектите од владините политики врз трговската размена, билансот на плаќање, определување на девизниот курс, координација на меѓународните политики и пазарите на капитал.

Josheski, Dushko and Boskov, Tatjana (2021) Меѓународна економија - практикум. ISBN 978-608-244-805-3. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/990>

Темите на полето меѓународна економија вклучуваат: Продуктивноста на трудот и компаративните предности, Специфични фактори и дистрибуција на доходот, Двофакторски Хекшер-Олин модел, Теоремата Столпер-Семјуелсон, Стандарден трговски модел, Увозни тарифи и извозни субвенции: Симултани промени во RS и RD, Екстерни економии од обем

и меѓународна локација на производството, Теорија на екстерни економии, Теорија на имперфектна конкуренција, интраиндустриската трговија, Инструментите на трговската политика, царини субвенции и нивните ефекти врз тековната сметка, Увозни квоти, Ефектите на царините и квотите за увоз врз монополист, Национално сметководство на доходот и биланс на плаќање, девизни курсеви, пари, каматни стапки и девизни курсеви, Паритетот на куповната моќ, Аутпутот и девизиот курс на краток рок, AA и DD кривата, Фиксни девизни курсеви и интервенција на девизни пазари, Дејвалвација и Ревалвација. Сите овие теми се разработени во *Практикумот по Меѓународна економија* којшто е напишан како помагало за студентите на прв и втор циклус на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Josheski, Dushko and Magdinceva Sopova, Marija (2020) *Современи економски системи и глобализација-практикум*. ISBN 978-608-244-700-1. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/891>

Економски систем претставува комбинација од различни агенции, потрошувачи, ентитети што ја формираат економската структура, која ја дефинира општествената заедница.

Josheski, Dushko and Magdinceva Sopova, Marija (2020) *Современи економски системи и глобализација-скрипта*. ISBN 978-608-244-699-8. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/890>

Економски систем претставува комбинација од различни агенции, потрошувачи, ентитети што ја формираат економската структура, која ја дефинира општествената заедница. Овие агенции се поврзани заедно преку трговија и размена чии добра, пари итн. постојано се во проток.

Josheski, Dushko and Bardarova, Snezana (2018) *Основи на економика на јавни служби (избрани теми)-Скрипта*. ISBN 978-608-244-561-8. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/761>

Економиката на јавниот сектор се занимава со изнаоѓањето на оправданија зошто владите постојат и објаснување на начините на кои владите може да влијаат врз економската активност. Економиката на јавните служби е изучување на владината политика преку принципите на економската ефикасност и еднаквост. Во нејзината најосновна форма економиката на јавниот сектор обезбедува рамка за размислување за тоа дали владите треба или не треба да учествуваат во економската активност и ако треба до која мера треба да учествуваат.

Josheski, Dushko and Bardarova, Snezana (2018) *Основи на економика на јавни служби (избрани теми)-Практикум*. ISBN 978-608-244-560-1. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/760>

Овој практикум се состои од 35 решени задачи и 2 задачи кои се состојат од одговор на зададените прашања. Задачите кои се решени се од следниве теми: Хиксова и Маршалијанска функција на побарувачка, Оптимално оданочување на доходот, Оданочување на стоки, Оданочување на капитал, Влијанието на даноците врз каматните стапки и доходот, понатаму Еквилибриумот во загадување, Парето оптимално оданочување на доходот, Корективно оданочување на Пигу, Оптимално линеарно оданочување, Јавни добра, Даночни приходи и даночна инцидентца, Даноците на Пигу загадувањето и работните места, Втората фундаментална теорема на економијата на благосостојбата и нејзините претпоставки, Интензивната реакција на понудата на труд на даноците, Екстензивната реакција на понудата на труд на даноците, Нееднаквост на доходот и редистрибуција, Прогресивно оданочување на доходот, Побарувачката за здравствени услуги и здравственото осигурување, Оптимално социјално осигурување, Даночна инцидентца и вкупна загуба од воведувањето на даноците, Првата и втората фундаментална теорема на економијата на благосостојбата и оданочувањето, Ефектот на владините субвенции и др.

Josheski, Dushko and Zezova, Aleksandra (2020) *Социјална економија - практикум*. ISBN 978-608-244-710-0. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/902>

Моделот на афирмативна акција Coate-Loury (1993) и две теории за невработеност се предмет на анализа на овој практикум. Првата е т.н. (search theory) според која невработеноста се случува поради проблемот на координација на поставувачите на цените (фирмите), моделите на Diamond (1982) и Akerlof (1985). Втората теорија е shirking theory на Shapiro-Stiglitz (1984), според која невработеноста е involuntary unemployment.

Josheski, Dushko and Zezova, Aleksandra (2019) *Социјална економија (избрани теми) скрипта*. ISBN 978-608-244-660-8. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/853>

Социјалната економија е гранка на економската наука која се занимава со начинот на кој економската активност влијае, но и е обликувана од општествените процеси. Економската дискриминација, сиромаштијата, нееднаквоста, човековиот развој се дел од темите кои се предмет на оваа скрипта, но и дел од темите на интерес на полето социјална економија.

Учесник во научен проект:

Magdinceva Sopova, Marija and Dimitrov, Nikola and Angelkova, Tanja and Jakovlev, Zlatko and Koteski, Cane and Josheski, Dushko and Miceva, Magdalena (2017) Иновативен пристап во развојот на културниот туризам во Општина Гевгелија преку културното наследство, настаните и субјектите. [Project] <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/19300>

Koteski, Cane and Dimitrov, Nikola and Jakovlev, Zlatko and Apostolov, Mico and Atanasovski, Drasko and Magdinceva Sopova, Marija and Temelkov, Zoran and Josheski, Dushko and Miteva Kolevska, Natasa and Serafimova, Mimoza and Namicev, Petar and Mojsov, Kiro (2017) Можности и перспективи за развој на туризмот во сливот на Црна Река. [Project] (Submitted) <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/17878>

Евалуатор во проектот „Алтер трип“ за експертско оценување на понуди од пријавени кандидати по тендери - Здружението „МОБИЛНОСТ“ во Битола со договор од 7.9.2021 г. во рамките на Интеррег ИПА Програма за прекугранична соработка Грција-Северна Македонија 2014-2020.

Во изборниот период кандидатот д-р Душко Јошески е член на повеќе факултетски и универзитетски органи и комисиии, и тоа:

10. Член на Наставно-научниот совет при ФТБЛ, УГД – Штип (2017-2022).
11. Член на Катедрата за бизнис администрација при ФТБЛ, УГД – Штип.
12. Член на Катедрата за бизнис логистика при ФТБЛ, УГД – Штип.
13. Раководител на Катедра за бизнис администрација со Одлука бр.2105-66/5 од 27.2.2020 г.
14. Член е на Организацискиот одбор на Меѓународна научна конференција, „Предизвици во туризмот и бизнис логистиката во 21 век“.
15. Член на Комисија за уписи за 2017-2018 год. на прв циклус студии (Одлука бр.2102-279/10 на 29.5.2017 год.).
16. Член на Комисија за уписи за 2018-2019 год. на прв циклус студии (Одлука бр.2102-246/8 на 30.5.2018 год.).
17. Член на Комисија за уписи за 2019-2020 год. на прв циклус студии (Одлука бр.2102-174/5 на 5.6.2019 год.).
18. Член на Универзитетски сенат на Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип со Одлука број 0201-358/3 од 25.4.2019 г.
19. Претседател на Комисија за одбрана магистерскиот труд на Борка Петрушева, Одлука бр. 2102-174/11 од 5.6.2019 г.
20. Претседател на Комисија за одбрана на магистерскиот труд на Елена Делова-Мицеска, број 2102-323/5 од 5.11.2019 г.

Во изборниот период, кандидатот д-р Душко Јошески е член на повеќе уредувачки одбори во списанијата/ конференции:

YEARBOOK OF FACULTY OF TOURISM AND BUSINESS LOGISTICS (уредник)
<https://js.ugd.edu.mk/index.php/ybftbl/about/editorialTeam>

International Journal of Economics, Management and Tourism (IJEMT) (technical editor)
<https://js.ugd.edu.mk/index.php/ijemt/about/editorialTeam>

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Согласно со Законот за високо образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Рецензентската комисија ја разгледа комплетната документација која ѝ беше доставена и констатира дека единствен пријавен е кандидатот доцент д-р Душко Јошески.

Врз основа на анализата на приложените документи, како и врз основа на личното познавање, Рецензентската комисија е едногласна во оцената дека со целокупната своја досегашна работа д-р Душко Јошески има солиден придонес во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната и организациско-развојна дејност и ги има освоено потребните бодови, согласно со критериумите за бодување.

Согласно со претходно изнесеното, Рецензентската комисија позитивно ја оценува целокупната работа на кандидатот и е на мислење дека тој ги исполнува условите за избор во наставно-научно звање вонреден професор. Затоа му предлагаме на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, кандидатот д-р Душко Јошески да го избере во звањето **вонреден професор** за наставно-научните области економска теорија (50300) и менаџмент во администрацијата (50615) на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Димитар Ефтимоски, редовен професор, претседател, с.р.

Д-р Мирослав Гвероски, редовен професор, член, с.р.

Д-р Мичо Апостолов, редовен професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
4	Избран во звање доцент	1	30			30
	ВКУПНО					30
Р. бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1	Монографија или научна книга во странство, реф.12,13,14,15			4	15	60
3	Научен труд објавен во списание со ИФ (прв автор, втор автор, останати автори), прв автор, реф. 3, втор автор, реф.1, 2			1	15	35
				2	10	
4	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, втор автор, останати автори), прв автор, реф. 4,5,6,7,8,9,10,11			8	9	72
5	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир реф.17, 18 (во земјава) 19 (странство)	2	2	1	3	7
14	Учесник на научен проект (максимум во три проекти) во странство (реф. 30-31)	2	2			4
	ВКУПНО					178
Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1	Книга/учебник во земјата (реф.16)	1	10			10
6	Труд објавен во зборник од трудови на стручен собир, реф.21	1	2			2
13	Учесник во научен проект (максимум во три проекти), реф.32	1	5			5
26	Раководител на катедра/оддел/центар, реф.36	1	3			3
28	Член на факултетски орган, комисија, реф.33-43	11	2			22
	ВКУПНО					42
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					250

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-
НАУЧНАТА ОБЛАСТ ВИДОВИ НА ИНСТРУМЕНТИ – ЦЕЗ ПИЈАНО (60910) И
ЦЕЗ СОЛФЕЖ (60916) НА МУЗИЧКАТА АКАДЕМИЈА ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр.1402-11/4 од 6.12.2021 година донесена на 87. седница на Наставно-научниот и уметнички совет на Музичката, одржана на 6.12.2021 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научната област *видови на инструменти – цез пијано (60910) и цез солфеж (60916)* на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Рецензентската комисија е во состав:

- м-р Антонијо Китановски, редовен професор од наставно-научните области видови на инструменти цез гитара и цез композиција, вработен на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, претседател;
- м-р Георги Мицанов, редовен професор од наставно-научната област видови на инструменти саксофон, вработен на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, член;
- м-р Сашо Поповски, редовен професор од наставно-научните области цез гитара, вработен на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип - член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ на 6.11.2021 година и во предвидениот рок се пријави само кандидатот Ванче Хараламповски, вонреден професор на Музичката академија на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Врз основа на приложената документација од кандидатот, чест ни е на Наставно-научниот и уметнички совет на Музичката академија да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

М-р Ванче Хараламповски е роден во 1979 година во Штип. Основно и средно образование завршува во Штип. Дипломира во 2001 на УКИМ Скопје – Факултет за музичка уметност и се стекнува со степен дипломиран музичар теоретичар, а во 2011 година дипломира на УГД – Штип, Музичка академија – Цез оддел и се стекнува со степен дипломиран цез пијанист. Магистрира во 2013 година на УГД – Штип, Музичка академија, на Одделот за цез студии, и се стекнува со степен магистер по цез студии насока Цез пијано.

Кандидатот м-р Ванче Хараламповски своето професионално искуство почнал да го оформува во 2000 година преку формирање на цез-рок состави и концертни настапи најчесто во Домот на млади – Штип, како и цез концерти на територијата на РС Македонија.

Вработување и работно искуство

- (2017-2021) Доцент на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Цез оддел
- (2014-2016) Насловен доцент на Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Цез оддел
- (2008-2014) Надворешен соработник на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Цез оддел, МТП, ВИ и Етнокорееологија
- (2008-2011) Професор по предметите Пијано, Солфеж, Хармонија, Диригирање ПСМУ-Штип
- (2002-2003) Професор по Пијано во Музичко-образовен центар „Нова“ – Штип.

Критериумите за избор во сите звања наведени во Конкурсот беа следниве:

Кандидатот треба да има завршено високо образование од втор степен за наставно-уметничките области, како и да ги исполнува останатите услови наведени во членот 127 од Законот за високо образование и Правилникот за единствените критериуми и постапка за избор во наставни, наставно-научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Потребните документи за кандидатура за избор, наведени според Конкурсот беа следниве:

- Пријава: има;
- Диплома за завршено соодветно образование, одбранет магистерски труд: има;
- Уверение за положени испити: има;
- Кратка биографија: има;
- Потврда дека се служи со еден од светските јазици: има;
- Список на објавени научни и стручни трудови: има;
- Уверение за државјанство: има.

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање вонреден професор

- Кандидатот м-р Ванче Хараламповски е избран во звање доцент за наставно-научна уметничка област *цез солфеж и видови на инструменти цез пијано* на Музичката академија, 5 април 2017 година.
- Остварен просечен успех од најмалку осум на студиите од втор циклус (постдипломски студии ги завршува со просек 9,30);
- Кандидатот м-р Ванче Хараламповски треба да има остварено минимум шест целовечерни концерти;
- Кандидатот м-р Ванче Хараламповски има објавено рецензирана скрипта во електронска верзија по предметот за кој се избира од соодветната област и која е објавена во е-библиотеката со наслов „Цез солфеж 1“ и „Цез солфеж 2“.

Концертна активност:

Бр.	Вид на концерт	Место на изведба на концертот	Датум на изведба на концертот	Репозиториум
1	Целовечерни концерти	Концерт на Цез фестивал Неготино, Филип Стевановски бенд-специјален гостин Ванче Хараламповски (пијано) НУ Центар за култура „Ацо Ѓорчев“ – Неготино	Јуни 2021 г.	https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/28744
2	Целовечерни концерти	Концерт Цез фестивал Куманово, Филип Стевановски бенд -гостин Ванче Хараламповски, Градски плоштад, Фондација за култура и спорт Куманово	Мај 2021 г.	https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/28743

3	Целовечерни концерти	Завршен концерт на студентите од Џез оддел под менторство на проф. Георги Мицанов и доц.м-р Ванче Хараламповски МА -Штип	Јуни 2019 г.	https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/23667
4	Целовечерен концерт	Новогодишен концерт на студентите од Џез оддел под менторство на проф. Георги Мицанов и доц.м-р Ванче Хараламповски, МА -Штип	Декември 2018 г.	https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/23664
5	Целовечерен концерт	Концерт Ванче Хараламповски трио, Џез и рок фестивал, Канал 77 - Штип	Ноември 2018 г.	https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/28742
6	Целовечерен концерт	Завршен концерт на студентите од Џез оддел под менторство на проф. Георги Мицанов и доц. м-р Ванче Хараламповски, МА-Штип	Јуни 2018 г.	https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/21599
7	Целовечерен концерт	Новогодишен концерт на студентите од Џез оддел под менторство на проф. Георги Мицанов и доц. м-р Ванче Хараламповски МА -Штип	Декември 2017 г.	https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/21598

Објавени стручни трудови и презентации

- (2013) Магистерски труд Концертен настап – „Композиции од џез пијанисти“
URI: <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/6092>
-
- (2017) Скрипта „Џез солфеж 1“
URI: <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/16670>
-
- (2021) Скрипта „Џез солфеж 2“
URI: <https://e-lib.ugd.edu.mk/detal.php?id=1029&ugd=2d2594db331ba262252b351a9241fb3d>

Кандидатот м-р Ванче Хараламповски е избран во наставно-научно звање доцент на 5.7.2017 година на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ Штип, по предметот Џез солфеж и Видови на инструменти џез пијано. За време на овој изборен период кандидатот има остварено наставно-образовна активност (НО) 30 поени, научноистражувачка и стручно-уметничка активност (НИ-СУ) 44 поени и стручно-апликативна и организациско-развојна активност (СА-ОР) 58 поени или вкупно 132 поени. Остварените поени се повеќе од потребниот минимум на поени кои се потребни за избор во звањето вонреден професор.

Во подолу наведената табела е прикажано вреднувањето на активноста на м-р Ванче Хараламповски во изборниот период јануари 2017 до декември 2021 година, според критериумите за избор на наставници и соработници на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Кандидатот м-р Ванче Хараламповски осум години работи како доцент на Музичката академија во Штип каде што ги предава предметите Цез пијано, Цез солфеж и Цез хармонија. Од денот на неговиот избор во доцент до денес има објавено повеќе стручни и научни трудови, концерти и работилници има дадено придонес во развојот на цез музиката на Музичката академија во Штип.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Членовите на Комисијата за избор на наставник во сите звања за наставно - научната област *видови на инструменти – цез пијано (60910) и цез солфеж (60916)* на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Од целокупната наведена активност на кандидатот м-р Ванче Хараламповски детално е претставено дека ги исполнува сите предвидени услови за избор во звање вонреден професор за наставно-научната област *видови на инструменти – цез пијано (60910) и цез солфеж (60916)* на Музичката академија, наведени во членот 127 од Законот за високо образование и Правилникот за единствените критериуми за постапка за избор во наставни, наставно-научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Кандидатот, преку остварените досегашни активности, покажа способности за развивање на наставно-образовната дејност, за стручно-уметничките активности преку активно концертирање и за организациско-развојните дејности на Универзитетот „Гоце Делчев“.

Поради претходно наведеното, чест ни е како Рецензентска комисија да му предложиме на Наставно-научниот совет да го усвои нашиот предлог и да го избере кандидатот м-р Ванче Хараламповски во звање вонреден професор за наставно-научната област *видови на инструменти – цез пијано (60910) и цез солфеж (60916)* на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

М-р Антонијо Китановски, редовен професор, претседател, с.р.

М-р Георги Мицанов, редовен професор, член, с.р.

М-р Сашо Поповски, редовен професор, член, с.р.

Ред. бр.	НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	Поени	
		во земјава	во странство
1	Избран во звање доцент	/	30
	ВКУПНО	30	

Ред. бр.	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ И СТРУЧНО-УМЕТНИЧКИ АКТИВНОСТИ	Поени	
		во земјава	во странство
6	Музички настап на официјален концерт	7 x 3= 21	
8	Одржано предавање по покана од научна институција, музички настап на официјален концерт	2x2=4	
11	Одбранет магистерски труд	1 x 4=4	
20	Член на организационен или научен одбор на научен собир, фестивал	15x1=15	
	Вкупно	44	

Ред. бр.	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ И ОРГАНИЗАЦИСКО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ	Поени	
		во земјава	во странство
1	Книга - учебник	2 x 10=20	
29	Член на факултетски орган, комисија	15 x 2=30 4x2=8	
	Вкупно	58	
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ	132	

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ ЗА НАСТАВНО-НАУЧНА ОБЛАСТ ПРАИСТОРИСКА АРХЕОЛОГИЈА И ИСТОРИЈА НА АРХЕОЛОГИЈАТА НА ФАКУЛТЕТ ЗА ОБРАЗОВНИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 1602-52/3 од 11.3.2022 година донесена на 168. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки, одржана на 11.3.2022 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во насловно звање насловен доцент за наставно-научната област праисториска археологија; историја на археологијата на Факултетот за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ на 2.2.2022 година и во предвидениот рок се пријави д-р Дарко Стојановски.

Врз основа на приложената документација од кандидатот, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатот д-р Дарко Стојановски е роден на 11.5.1984 година во Штип. Основно и средно гимназиско образование завршува во Штип. Во учебната 2002/2003 г. се запишува на специјалност археологија на Историско-правниот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Велико Трново, Р. Бугарија. Во септември 2007 дипломира и се стекнува со звање дипломиран археолог.

По тригодишен ангажман на повеќе теренски истражувања низ Македонија, во септември 2010 година добива стипендија од Европската комисија и се запишува на постдипломски студии на Универзитетот во Ферара (Италија), во рамките на програмата Квартер и Праисторија. Оваа студиска програма му овозможува мобилност и стекнување на искуство и на Политехничкиот институт во Томар (Португалија), како и на Студиската програма по археологија на Универзитетот во Манила (Филипини). Магистрира со посебни одлики во октомври 2012 година, на тема „Грнчарица – придонес кон неолитската сложувалка на Балканот“.

Во февруари 2013 година започнува со волонтерски активности на Факултетот за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, помагајќи во оформувањето и работата на студиските програми по Историја, Археологија и Историја со археологија. Бил вклучен и во сите останати административни, наставно-научни и практични активности на факултетот.

Во февруари 2014 година добива стипендија од Европската комисија за докторски студии на Универзитетот во Ферара (Италија) во рамките на програмата Квартер и Праисторија. Истражувањето на коешто работел вклучувало соработка со повеќе научни институции, меѓу кои Музејот во Бадахоз (Шпанија), Политехничкиот институт во Томар (Португалија), Универзитетот Траз-ош-Монтеш е Алто Доро во Вила Реал (Португалија) и Лабораторијата за органска геохемија на Хемискиот факултет при Универзитетот во Бристол (Обединето Кралство). Докторската дисертација успешно ја брани во март 2017 г., на тема „Карактеризација на неолитска керамика од внатрешноста на Иберискиот Полуостров“.

Истата година, во соработка со Институтот за историја и археологија на Факултетот за образовни науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип започнува повеќегодишен проект за истражување на палеолитот во Овче Поле, во својство на ко-раководител. Овој проект подоцна успешно го проширил и диверзифицирал преку вклучување на регионот на Централно Повардарие и преку остварување на соработка со неколку научни установи од Европа и Соединетите Американски Држави, со што проектот добил интердисциплинарен карактер.

Во текот на 2018 година, по покана од главниот истражувач проф. д-р Софија Стефанович, се приклучил на тимот на Институтот Биосенс од Универзитетот во Нови Сад и Лабораторијата за биоархеологија при Универзитетот во Белград. Во рамките на проект финансиран од Европскиот истражувачки совет и во соработка со Универзитетот во Бристол вршел истражувања поврзани со исхраната на луѓето во раниот неолит, користејќи најсовремени интердисциплинарни методи и пионерски пристап.

Во 2019 година, паралелно со истражувањата кои ги врши во соработка со Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, започнал повеќегодишен интердисциплинарен истражувачки проект на еден од позначајните неолитски локалитети на Балканот, локалитетот Барутница (Амзабегово) во Овче Поле. Истражувањата вклучуваат повеќе научни установи од Македонија, Србија и Швајцарија. Денес, делувајќи како независен истражувач, д-р Стојановски сè уште раководи/ко-раководи со истражувачките проекти во Овче Поле. Дополнително е вклучен во истражувачкиот тим на сличен повеќегодишен мултидисциплинарен проект во Пелагонија на локалитетот Врбјанска Чука, под раководство на доцент д-р Гоце Наумов. Истовремено е вклучен во советодавниот одбор на Фондацијата Балканско наследство од Бугарија, каде што помага да се формираат пристапите кон научните истражувања и заштитата на културното наследство на Балканот.

Во текот на својата истражувачка кариера, од сите нејзини етапи, д-р Стојановски редовно публикувал научни статии, извештаи од конференции и предавања, делови од книги, како и една монографија.

Општи и посебни услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање согласно со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Општи услови за избор:

- Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) од прв и втор циклус студии, за секој циклус посебно.

Според решенијата за еквиваленција издадени од Министерството за образование и наука, кандидатот д-р Стојановски има просечен успех 8 од прв циклус и просечен успех 9,33 од втор циклус студии.

- Научен степен-доктор на науки од научната област за која се избира.

Кандидатот д-р Стојановски докторирал на 22.10.2017 година на тема „Карактеризација на неолитска керамика од внатрешноста на Иберискиот Полуостров“, во рамките на програмата Квартер и Праисторија на Универзитетот во Ферара (Италија), во соработка со Музејот во Бадахос (Шпанија), Политехничкиот институт во Томар (Португалија), Универзитетот Траз-ош-Монтеш е Алто Доро во Вила Реал (Португалија) и Лабораторијата за органска геохемија на Хемискиот факултет при Универзитетот во Бристол (Обединето Кралство).

- Објавени најмалку четири научни трудови во референтна научна публикација во последните пет години.

Листа на објавени трудови во референтни научни списанија (подредени хронолошки, со реден број од 1-16):

2021

Naumov, G., Mitkoski, A., Talevski, H., **Stojanovski, D.**, Andreeska, V., Stamataska, P., Kovachevski, Z. (2021) Research on the Vrbjanska Chuka site at Slavej in 2019. Macedonia Acta Archaeologica 23 <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

Naumov, G., Mitkoski, A., Talevski, H., Anvari, J., Przybyła, M., **Stojanovski, D.**, Antolín, F., Sabanov, A., Živaljević, I., Dimitrijević, V., Gibaja, J., Mazzucco, N., Milevski, G., Dumurđanov, N., Pendić, J., Blažeska, Z. & Stefanović, S. (2021). The Early Neolithic tell of Vrbjanska Čuka in Pelagonia. *Praehistorische Zeitschrift*, 96(2), 345-381. <https://doi.org/10.1515/pz-2021-0007>

Nacev, T., **Stojanovski, D.** (2021) Archaeological excavation on the site Gradište – Peštera, village of Kiselica, Delčevo. *Arheološki Informator* 4 (informator.com.mk/index.php/AI/article/view/101)

2020

Stojanovski, D., Živaljević, I., Dimitrijević, V., Dunne, J., Evershed, R.P., Ballasse, M., Dowle, A., Hendy, J., McGrath, K., Fischer, R., Speller, C., Jovanović, J., Casanova, E., Knowles, T., Balj, L., Naumov, G., Putica, A., Starović, A., Stefanović, S. (2020) Living off the land: terrestrial based diet and dairying the early farming communities of the Balkan Neolithic. *PLoS ONE* 15(8): e0237608 <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0237608>

Stojanovski, D., Roffet-Salque, M., Oosterbeek, L., Evershed, R.P., Cruz, A. R., Thissen, L., Arzarello, M. (2020): Anta 1 de Val da Laje – socio-economic aspects of pottery use, diet, and dairying practices in the Neolithic in Iberia, *Quaternary International*, 542, 1-8 [10.1016/j.quaint.2020.02.016](https://doi.org/10.1016/j.quaint.2020.02.016)

Stojanovski, D. (2020) Neolithic pottery characterization from two regions of the Iberian hinterland. In book: Luiz Oosterbeek, Telmo Pereira, Nelson J. Almeida (Eds.) Moving tasks across shapes. Reassessing the mechanisms of the agropastoralist spread in central Portugal. *Arkeos* 50. Maçao: Instituto Terra e Memória <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

2019

1. Živaljević, I., Stefanović, S., Uzelac, V., Dimitrijević, V., Jovanović, J., **Stojanovski, D.**, Porčić, M. Blagojević, T. Penezić, K. (2019) Science for the museums: the prehistory of Sombor and its surroundings in the light of the new bioarchaeological research. Novi Sad: Biosense Institute, University of Novi Sad

2018

Stojanovski, D., Arzarello, M., Nacev, T. (2018) Middle Palaeolithic stone-tool technology from the Central Balkans: The site of Uzun Mera (eastern Republic of Macedonia), *Quaternary International* 476, 63-69, <https://doi.org/10.1016/j.quaint.2018.03.003>

Nacev, T., **Stojanovski, D.** (2018) Archaeological research of Kiselička Cave, village of Kiselica, Delčevo, *Arheološki Informator*, 2, 27-36 <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

Naumov, G., Mitkoski, A., Talevski, K., Murgoski, A., Dumurđanov, N., Beneš, J., Živaljević, I., Pendić, J., **Stojanovski, D.**, Gibaja, J. F., Mazzucco, N., Hafner, A., Szidat, S., Dimitrijević, V., Stefanović, S., Budilova, K., Vychronova, M., Majerovičova, T., Bumerl, J. B. (2018) Research of the Vrbjanska Čuka site in 2017, *Balkanoslavica* 47 <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

2017

Stojanovski, D. (2017) Grncharica - Contribution to the Early Neolithic Puzzle of the Balkans. Skopje: Centre for Prehistoric Research <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

Stojanovski, D. (2017): White-painted Pottery in the Early Neolithic Balkans. In: Besse M. and Guilaine J. (eds.) Materials, Productions, Exchange Network, and their Impact on the Societies of Neolithic Europe. Proceedings of the XVII UISPP World Congress (1-7 September 2014, Burgos, Spain), Volume 13/Session A25a <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

Nacev, T., **Stojanovski, D.** (2017) The city of Bargala between VII and XII centuries. In: Faith and cult. Annual of the ONGAL association, vol. 15. Sofia: Rod

2016

Stojanovski, D. and Nacev, T. (2016). The Neolithic site Grncharica. In: Fidanoski, Lj. and Naumov, G. (eds.) Neolithic in Macedonia: new knowledge and perspectives. Skopje: Centre for Prehistoric Research <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

2014

Stojanovski, D., Nacev, T. and Arzarello, M. (2014). Pottery typology and the monochrome Neolithic phase in the Republic of Macedonia. In: Schier, W. and Drașovean, F. (eds.) The Neolithic and Eneolithic in Southeast Europe New Approaches to Dating and Cultural Dynamics

in the 6th to 4th Millennium Bc. *Prähistorischearchäologie In Südosteuropa*, band 28. Rahden /Westf.: Institut für Prähistorische Archäologie der Freien Universität Berlin <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

2013

Nacev, T., **Stojanovski, D. (2013)** Contribution towards the research of the Neolithic and the copper age architecture in the middle Bregalnica river valley, Yearbook of the Faculty of Educational Sciences, Goce Delchev University – Shtip <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

- Потврда за познавање на најмалку еден странски јазик.

Кандидатот д-р Стојановски има доставено потврда за познавање на англиски јазик. Исто така, магистерските и докторските студии ги изведува во рамки на меѓународни програми каде официјален јазик е англискиот и тезите и трудовите кои произлегуваат од тие циклуси се пишувани на англиски јазик.

Посебни услови:

- Учество во научноистражувачки проекти, односно значајни достигнувања во примената на научноистражувачките резултати:

Д-р Стојановски има учествувано во 19 научноистражувачки проекти, 9 од кои биле или се повеќегодишни. Се јавува како раководител на научноистражувачкиот проект „Најраните земјоделски и урбани центри во Македонија: археолошки истражувања на неолитската населба Барутница кај Амзабегово“ и „Раната праисторија во Централна Македонија: археолошки истражувања на пештерата Топлата во клисурата Пешти на р. Бабуна, Велес“. Се јавува како ко-раководител на повеќегодишниот локалитет „Палеолитот во Источна Македонија: археолошки истражувања на локалитетот од Среден Палеолит Узун Мера кај Мустафино, Свети Николе“, заедно со раководителот проф. д-р Трајче Нацев од Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Д-р Дарко Стојановски досега има објавено вкупно 16 научни публикации, меѓу кои една монографија, пет реферати во зборници од домашни и меѓународни научни конференции, еден дел од книга, еден каталог за изложба и осум научни статии во домашни и меѓународни списанија (од кои четири со ИФ).

- Успешно дејствување во соодветната област на уметноста

- Придонес во оспособувањето на помлади наставници и соработници

Д-р Стојановски се јавува како ментор на магистерскиот труд на м-р Андреј Мачковски, одбранет пред конзорциум од научни установи координиран од Универзитетот во Ферара (Италија).

- Рецензиран учебник, скрипта и практикум или авторско ЦД.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Се наведуваат сите информации кои се однесуваат на движењето во наставата, изборните постапки со датуми на избор, каде е избран, областа во која е избран, предмети на кои изведувал настава и вежби.

Се прикажува научната евалуација на научните трудови за целиот период до изборот, а за последните пет години (од последниот избор, ако таков имало) се наведуваат посебно.

Се пишува кратка евалуација на научните трудови за целиот период до изборот, а за последните пет години (од последниот избор, ако таков имало) се наведува посебно.

Се пишува кратка евалуација на секој труд поединечно, со посебен осврт на научните квалитети на истиот (трудовете објавени во последните пет години ако имало претходен избор).

Трудовете кои се печатени во списанија со ИФ се специфицираат посебно и се наведува големината на ИФ.

На крајот се изведува завршна евалуација на наставно-педагошката и научноистражувачката дејност.

Научна евалуација на објавени трудови:

- Трудови во меѓународни списанија со ИФ:

Naumov, G., Mitkoski, A., Talevski, H., Anvari, J., Przybyła, M., **Stojanovski, D.**, Antolín, F., Sabanov, A., Živaljević, I., Dimitrijević, V., Gibaja, J., Mazzucco, N., Milevski, G., Dumurđanov, N., Pendić, J., Blažeska, Z. & Stefanović, S. (2021). The Early Neolithic tell of Vrbjanska Čuka in Pelagonia. *Praehistorische Zeitschrift*, 96(2), 345-381. <https://doi.org/10.1515/pz-2021-0007>

Praehistorische Zeitschrift ИФ: 0,56 (2021-2022)

Статијата објавена во угледното германско списание од областа на праисторијата „*Praehistorische Zeitschrift*“ ги сумира повеќегодишните интердисциплинарни истражувања на локалитетот Врбјанска Чука во Пелагонија, во кои неколку сезони учествувал и д-р Дарко Стојановски. Врбјанска Чука претставува тумба во котлината Пелагонија (Македонија), основана од неолитските заедници пред 8000 години. Била користена како стопанска целина за време на Римската Империја, но и во текот на средниот век кога исто така функционирала и како некропола. Ископувањата вршени во 1980-те и во последните пет години укажуваат на неолитско земјоделско општество кое конструирало големи градби направени од лепеж во населба заштитена со кружен ров. Во градбите се наоѓале многу глинени конструкции, како што се печки, амбари, сандачи и места за мелење и обработка на житни култури при подготовка на леб. Неолитските заедници користеле софистицирана фина керамика и моделирани фигурини и жртвеници, додека камените алатки главно се користеле за сечење дрвја, жнеење и мелење. Освен храната на база на житни култури (еднозрнеста и двозрна пченица или јачмен), жителите на Врбјанска Чука исто така конзумирале леќа, грашок, разновидно овошје, говедско, овчо и свинско месо, школки, риба и месо од дивеч, како и млечни производи. Овој труд ќе биде резиме на различни податоци добиени од тековните меѓународни и мултидисциплинарни истражувања на локалитетот, а кои вклучуваат ископување, рекогносцирање, геомагнетно скенирање, проучување на материјалната култура, испитување на архитектурата, студии за функциите на алатките, радиојаглеродно датирање, геоархеолошка, археоботаничка, археозоолошка и липидна анализа, како и топографско и 3Д моделирање. Добиените сознанија за Врбјанска Чука даваат ново разбирање на раниот неолит во Пелагонија и придонесуваат за поопсежно истражување на првите земјоделски општества на Балканот.

Stojanovski, D., Živaljević, I., Dimitrijević, V., Dunne, J., Evershed, R.P., Ballasse, M., Dowle, A., Hendy, J., McGrath, K., Fischer, R., Speller, C., Jovanović, J., Casanova, E., Knowles, T., Balj, L., Naumov, G., Putica, A., Starović, A., Stefanović, S. (2020) Living off the land: terrestrial based diet and dairying the early farming communities of the Balkan Neolithic. *PLoS ONE* 15(8): e0237608 <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0237608>

PLOS ONE ИФ: 3,24 (2020)

Во оваа научна статија, објавена во едно од најпрестижните научни списанија, каде што д-р Стојановски се јавува како прв автор на група од соработници од повеќе земји, претставени се резултатите од едно пионерско истражување во врска со исхраната на праисториските популации на Балканот, комбинирајќи методи од археологијата, зоологијата, медицината и хемијата. Примената на биомолекуларните техники во археолошки контекст придонесува за отворање на нови перспективи во проучувањето на праисторијата во регионот. Ова е особено релевантно во проучувањето на процесот на неолитизација во ЈИ Европа, од каде што неолитот се проширил и кон остатокот на Европа. Со цел да одговори на прашања поврзани со исхраната и почетоците на користење на млеко и млечни продукти, оваа статија комбинира анализи на органски остатоци од археолошка керамика, таксономски и изотопски анализи на остатоци од домашни животни, и биомолекуларни анализи на каменец од човечки остатоци (заби). Според добиените резултати, статијата покажува дека млеко било обработувано во садови од керамика, односно, иако со различен регионален интензитет, млечните продукти биле дел од исхраната на неолитското население на

Балканот. Понатамошното детектирање на молекули од месо, различни видови растенија и пчелен восок говори за разновидноста на исхраната пред 8 милениуми, која била втемелена главно на терестријални извори. Дополнително, ова истражување е едно од првите во светот во кое се користи пионерски метод за директно датирање на органски екстракт од археолошки керамички садови и е добиен првиот апсолутен датум од Балканот, добиена директно од молекули од млечни производи.

Stojanovski, D., Roffet-Salque, M., Oosterbeek, L., Evershed, R.P., Cruz, A. R., Thissen, L., Arzarello, M. (2020): Anta 1 de Val da Laje – socio-economic aspects of pottery use, diet, and dairying practices in the Neolithic in Iberia, *Quaternary International*, 542, 1-8 [10.1016/j.quaint.2020.02.016](https://doi.org/10.1016/j.quaint.2020.02.016)

Quaternary International ИФ: 2,07 (2020)

Во оваа статија од група автори, предводени од д-р Стојановски, се разработуваат прашања поврзани со исхраната и природната средина на првите неолитски популации во денешна Португалија. Претставени се резултати од првите истражувања посветени на хемиски анализи на органски остатоци од керамика од оваа Ибериска држава, поточно од локалитетот Анта 1 близу Томар. Поради бројни причини, овие праисториски популации досега биле слабо познати на научната јавност. Со примена на комбинација на методи, овој интердисциплинарен пристап за прв пат дава подетални информации за начинот на живот, природата и пред сè исхраната и користењето на млечните продукти. Исто така, користејќи пионерски метод за апсолутно директно датирање на органски екстракт од керамика, ова истражување ја дава првата сигурно датирање од овој вид од Иберија.

Stojanovski, D., Arzarello, M., Nacev, T. (2018) Middle Palaeolithic stone-tool technology from the Central Balkans: The site of Uzun Mera (eastern Republic of Macedonia), *Quaternary International* 476, 63-69, <https://doi.org/10.1016/j.quaint.2018.03.003>

Quaternary International ИФ: 1,16 (2018)

Во оваа научна статија, објавена во списанието *Quaternary International* во коавторство со проф. д-р Трајче Нацев од Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип и проф. д-р Марта Арсарело од Универзитетот во Ферара, претставени се резултатите од археолошките истражувања на првиот палеолитски локалитет на отворено во Македонија, локалитетот Узун Мера. Значењето на Балканот за палеолитската археологија е огромно, а со тоа и на овој локалитет кој се наоѓа во центарот на Полуостровот. Балканскиот Полуостров, без разлика дали служел како прибежиште, транзитна зона, или и двете, во секој случај одиграл клучна улога во популационата динамика во Европа во праисторијата. Сепак, Балканот е многу малку застапен во податоците од европската археологија. Конкретно во оваа статија е презентирани колекцијата новооткриени камени орудија од среден палеолит од споменатиот локалитет. По спроведеното теренско истражување, кое вклучувало различни методи на рекогносцирање и ископување, како и техно-економска и тафономска проценка на откриените камени орудија, Узун Мера се определува како типична среднопалеолитска колекција од артефакти, која се вклопува во моделот на доста варијабилниот балкански комплекс. Квалитетот на суровината го одразува селективниот пристап на праисторискиот мајстор, кој резултирал со релативно ниска литолошка варијабилност, каде што мали блокови од суровината којашто била користена за обработка сè уште се присутни на теренот. Овие резултати придонесуваат за подобро разбирање на палеолитот на Балканот и даваат информација за процесот на популација во регион во кој претходно многу малку истражувања се вршени.

- Статии во меѓународни научни списанија:

Naumov, G., Mitkoski, A., Talevski, K., Murgoski, A., Dumurđanov, N., Beneš, J., Živaljević, I., Pendić, J., **Stojanovski, D.**, Gibaja, J. F., Mazzucco, N., Hafner, A., Szidat, S., Dimitrijević, V., Stefanović, S., Budilova, K., Vychronova, M., Majerovičova, T., Bumerl, J. B. (2018) Research of the Vrbjanska Čuka site in 2017, *Balkanoslavica* 47 <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

Статијата во која д-р Стојановски се јавува како ко-автор ги прикажува резултатите од мултидисциплинарните истражувања на локалитетот Врбјанска Чука во Пелагонија.

Истражувањата се надоврзуваат на оние од претходната археолошка кампања, но со многу нови и позначајни податоци за стратиграфијата, архитектурата и стопанскиот живот во неолитот, доцната антика и средниот век. Тоа го овозможува мултидисциплинарниот пристап во истражувањата, коишто освен со елементарните методи и студии на наодите, се проучува и преку археоботаниката, археозоологијата, геомагнетното скенирање, дигиталната топографија, георхеологијата, фотограметријата и 3Д моделирањето на артефактите и теренот, дронската ортофотографија, изотопските, радиокарбон и use-weag анализите, како и оние на липидите. Сите овие компоненти на истражувањето на Врбјанска Чука овозможуваат мошне доследно разбирање на неолитската населба и заедницата што живеела во неа, што воедно претставува и примарната цел на овој проект. Според добиените податоци од анализите, може да се заклучи дека неолитската населба е формирана околу 5900 година пр.н.е., односно при крајот на раниот неолит и имала 5 развојни фази. Според откриената материјална култура од подоцнежните хоризонти, може да се смета дека активностите на овој локалитет продолжиле околу III и IV век н.е., со регистрирани активности околу VII и VIII век, а потоа и во периодот меѓу X и XIV век.

- Статии во домашни научни списанија:

Nacev, T., **Stojanovski, D. (2021)** Archaeological excavation on the site Gradište – Peštera, village of Kiselica, Delčevo. *Arheoloshki Informator* 4 (informator.com.mk/index.php/AI/article/view/101)

Овде се прикажани резултатите од соработката помеѓу д-р Стојановски и тимот на УГД предводен од проф. д-р Трајче Нацев, во врска со археолошките истражувања на локалитетот Градиште кај Делчево. Со истражувањата на еднокорабна црква на овој локалитет во с.Киселица биле утврдени контурите, димензиите, стилот на градба и фазите на опстојување на објектот. Врз основа на оваа фаза на истраженост на објектот се констатира дека црквата била изградена најдоцна во првата половина на V, а со уште една нејзина обнова во втората половина на VI век, како еднокорабна ранохристијанска црква егзистирала сè до крајот на VI век, кога со аваро-словенските напади била запалена и урната. Подоцна, во средниот век, оваа мала еднокорабна ранохристијанска црква била повторно во употреба. Во колективната меморија на месното население останала информацијата дека местото на кое е лоцирана црквата било посветено на култот на св. Димитрие. Врз основа на сондажното археолошко истражување во сонда 1, во близина на црквата бил потврден поголем континуитет на живот на локалитетот, односно дека најстариот хоризонт на живеење е во првата половина на I век.

Nacev, T., **Stojanovski, D. (2018)** Archaeological research of Kiselička Cave, village of Kiselica, Delčevo, *Arheoloshki Informator*, 2, 27-36 <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

Во оваа статија се прикажани резултатите од археолошките истражувања на локалитетот Киселичка Пештера кај Делчево. Со овие сондажни истражувања било утврдено релативно тенок културен слој во Киселичка Пештера, но во него се регистрирани динамични процеси, почнувајќи од крајот на бронзеното и особено раното железно време, па сè до денес. Во најраните фази на железното време пештерата била користена најинтензивно кога била направена структура со под од набиена глина. Оваа функција пештерата ја задржала подолг период, за што сведочат трите фази на обновување на подот на овој објект. Во доцната антика, кога на ридот над пештерата постоела поголема населба, населението исто така ја посетувало и користело пештерата. Познати се случаи од претхристијанскиот период (особен римскиот) кога пештерите биле користени како светилишта. Засега во Киселичка Пештера не биле откриени артефакти што би асоцирале на вакви активности.

Nacev, T., **Stojanovski, D. (2013)** Contribution towards the research of the Neolithic and the copper age architecture in the middle Bregalnica river valley, *Yearbook of the Faculty of Educational Sciences, Goce Delchev University – Shtip* <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

Статија во зборникот на Факултетот за образовни науки при УГД, каде што во контекст на активностите на Институтот за историја и археологија се сумираат главните

архитектонски карактеристики на градбите од праисторијата во Брегалничкиот басен. Основата за ова научно согледување се црпат главно од резултатите од соработките со проф. д-р Трајче Нацев во годините кои претходеле на пишувањето на оваа статија и е значајна по тоа што служи како еден пресек на досегашната состојба на истражување на оваа проблематика во овој географски регион.

- Каталог од изложба:

1. Živaljević, I., Stefanović, S., Uzelac, V., Dimitrijević, V., Jovanović, J., **Stojanovski, D.**, Porčić, M. Blagojević, T. Penezić, K. (2019) Science for the museums: the prehistory of Sombor and its surroundings in the light of the new bioarchaeological research. Novi Sad: Biosense Institute, University of Novi Sad

Во Градскиот музеј во Сомбор (Србија) во 2019 година била организирана специјализирана изложба за праисторијата на регионот, особено во контекст на најновите биоархеолошки истражувања, во кои бил вклучен и д-р Стојановски, кој се јавува како автор на изложбата и на каталогот. Каталогот служи и како информативен водич низ методолошките пристапи кои биле користени во текот на овие истражувања.

- Дел од книга објавена во странство

Stojanovski, D. (2020) Neolithic pottery characterization from two regions of the Iberian hinterland. In book: Luiz Oosterbeek, Telmo Pereira, Nelson J. Almeida (Eds.) Moving tasks across shapes. Reassessing the mechanisms of the agropastoralist spread in central Portugal. Arkeos 50. Маџао: Instituto Terra e Memória <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

Станува збор за книга објавена во Португалија од Институтот Тера е Меморија, како јубилеен број 50 од поредицата Аркеос. Во неа се опфатени резултатите од повеќегодишните истражувања на процесот на неолитизација во регионот на реката Тежо во Централна Португалија, координирани од проф. д-р Луиз Остербек, во кои учествува и д-р Стојановски. Неговиот придонес произлегува од истражувањата за време на докторската дисертација и значително придонесува во овој широк проект, особено во аспектите на апсолутно датирање на локалитети, анализа на керамика и интегрирање на хемиски и изотопски методи во археолошката наука на Португалија.

- Објавено научно излагање на конференција

Naumov, G., Mitkoski, A., Talevski, H., **Stojanovski, D.**, Andreeska, V., Stamataska, P., Kovachevski, Z. (2021) Research on the Vrbjanska Chuka site at Slavej in 2019. Macedonia Acta Archaeologica 23 <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

Рефератот објавен во број 23 од поредицата Macedonia Acta Archaeologica, каде што се сумираат презентациите од годишните симпозиуми на Македонското археолошко друштво, ги претставува резултатите од теренските истражувања на локалитетот Врбјанска Чука во Пелагонија во 2019 година. Д-р Стојановски бил член на стручниот тим во оваа експедиција и во рамките на неговата специјалност придонел како во теренската работа, така и во усната презентација, а подоцна и во пишаната публикација.

Stojanovski, D. (2017): White-painted Pottery in the Early Neolithic Balkans. In: Besse M. and Guilaine J. (eds.) Materials, Productions, Exchange Network, and their Impact on the Societies of Neolithic Europe. Proceedings of the XVII UISPP World Congress (1-7 September 2014, Burgos, Spain), Volume 13/Session A25a <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

Оригинално научно видување на еден феномен од неолитската археологија на Балканот, претставено на годишната конференција на Меѓународната унија на пред и протоисториски науки, одржана во Бургос (Шпанија) и публикувано во специјализиран рецензиран зборник.

1. Nacev, T., **Stojanovski, D. (2017)** The city of Bargala between VII and XII centuries. In: Faith and cult. Annual of the ONGAL association, vol. 15. Sofia: Rod

Објавен реферат од меѓународната конференција во Самоков (Бугарија), каде што во коавторство со проф. д-р Трајче Нацев од УГД се претставени дел од резултатите од истражувањата на подоцнежните етапи на локалитетот Баргала. Доцноантичкиот и средновековниот град Баргала е лоциран на 17 км североисточно од градот Штип, во подножјето на планината Плачковица, на десниот брег на Козјачка Река и на оддалеченост од околу 3 км јужно од денешното село Долен Козјак. Од средината на VI век сè повеќе зачестуваат аваро-словенските напади, од кои не е поштеден и овој град, така по половина век, кон крајот на VI почетокот на VII век, градот бил потполно разорен и запален од страна на аваро-словенските напади. Најраните докази за постоењето на живот во средниот век во Баргала се движните археолошки предмети откриени при археолошки истражувања на средновековната словенска некропола, лоцирана кај црквата „Св. Ѓорѓи“. Од средновековната сакрална архитектура во градот со досегашните истражувања откриени се малата црква датирана во крајот на VII почетокот на VIII век и црквата „Св. Ѓорѓи“ изградена кон крајот на IX почетокот на X век. Од профаната архитектура откриени се неколку објекти и тоа во Епископиумот и во новата културна содржина во централниот дел на градот.

Stojanovski, D. and Nacev, T. (2016). The Neolithic site Grncharica. In: Fidanoski, Lj. and Naumov, G. (eds.) Neolithic in Macedonia: new knowledge and perspectives. Skopje: Centre for Prehistoric Research <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

Објавен реферат од презентацијата одржана на годишната меѓународна конференција посветена на неолитот на Балканот во Скопје, каде што е направен последен осврт кон археолошкиот локалитет Грнчарица и неговото место и значење во балканската праисториска наука.

Stojanovski, D., Nacev, T. and Arzarello, M. (2014). Pottery typology and the monochrome Neolithic phase in the Republic of Macedonia. In: Schier, W. and Draşovean, F. (eds.) The Neolithic and Eneolithic in Southeast Europe New Approaches to Dating and Cultural Dynamics in the 6th to 4th Millennium Bc. *Prähistorische Archäologie In Südosteuropa*, band 28. Rahden /Westf.: Institut für Prähistorische Archäologie der Freien Universität Berlin <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

Реферат од годишна конференција на Европската асоцијација на археолози, одржана во Плезен (Чешка) во 2013 година, објавен во специјално 28. издание на поредицата Праисториска археологија во ЈИ Европа на Универзитетот во Берлин. Зачетокот на неолитот како нов начин на живот на Балканот е општоприфатен како повеќестран и комплициран процес, донесен, инициран или под влијание на повеќе од еден надворешен извор. Неговата разнообразност е тема на повеќе научни дебати. Оваа статија се стреми да придонесе во овие дискусии преку презентирање на типолошкиот профил на керамиката од Грнчарица (неолитска населба во Македонија), профил кој не соодветствува на добиените 14C датуми. Овде нудиме неколку можни објаснувања и предлагаме ревизија на постоечката хронолошка рамка на неолитот на Балканот, воспоставена пред половина век.

- Монографија

Stojanovski, D. (2017) Grncharica - Contribution to the Early Neolithic Puzzle of the Balkans. Skopje: Centre for Prehistoric Research <https://www.researchgate.net/profile/Darko-Stojanovski-3/research>

Оваа монографија комплетно го обработува археолошкиот локалитет Грнчарица во поширок географски и теоретски контекст. Книгата всушност претставува магистерскиот труд на д-р Дарко Стојановски во неговата изворна форма и јазик, објавена во Македонија од Центарот за истражување на предисторијата во Скопје. Освен што ја претставува материјалната култура од овој претходно необјавен неолитски локалитет, книгата отвора и неколку важни теоретски и методолошки прашања за модерните текови на археологијата (особено предисторијата) на Балканот. Во таа смисла, со нејзиното објавување книгата го постигнува својот потенцијал и оригиналната намера на истражувањето да презентира нови информации и да поттикне дебата, како би се раздвижиле дискусиите во македонските археолошки кругови.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Се прикажуваат активностите кои се составен дел на табелите во Правилникот.

Д-р Дарко Стојановски, во коавторство со соработници, има објавено 3 статии во стручни списанија. Дополнително се јавува како ко-ментор на еден магистерски труд (на кандидатот Андреј Мачковски, одбранета на Универзитетот во Ферара, Италија). Д-р Стојановски е дел од факултетската комисија при одбрана на докторски труд на Универзитетот во Ферара од страна на кандидатот Титус Омбори.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на детално извршениот преглед на поднесената документација од кандидатот за биографските податоци и научноистражувачката дејност, Рецензентската комисија констатира дека д-р Дарко Стојановски има високи научни, стручни и професионални достигнувања и покажува темелна посветеност во извршувањето на работните и професионални активности.

Во периодот до 2022 година д-р Дарко Стојановски има постигнато одлични резултати и зад себе оставил вкупно 15 оригинални научни публикации, меѓу кои 1 монографија, 4 статии во списанија со ИФ, 4 статии во домашни и меѓународни списанија, 1 дел од монографија, 5 објавени презентации од научни собири, и е коавтор е на еден каталог за изложба; активно учествува на научни собири во земјата и во Европа; раководи и учествува во научно истражувачки проекти.

Согласно со Законот за високо образование, Правилникот за критериуми и постапката за избор на наставно-научни, наставни и соработнички звања на Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип и распишаниот конкурс, д-р Дарко Стојановски во целост ги исполнува сите услови да биде избран во звање **насловен доцент во наставно-научната област праисториска археологија; историја на археологијата** на Факултет за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип и за целокупната активност во извештајниот период има остварено (НИ+САОР)= **202,85** поени.

Имајќи ги предвид сите факти што се наведени во овој извештај, како и освоените поени од неговата активност од научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, Рецензентската комисија му предлага на Наставно-научниот совет на Факултет за образовни науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип да го избере д-р Дарко Стојановски во звање **насловен доцент во наставно-научната област праисториска археологија; историја на археологијата**.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Драги Митревски, редовен професор, претседател, с.р.

Д-р Гоце Наумов, насловен доцент, член, с.р.

Д-р Трајче Нацев, редовен професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
ВКУПНО						
Р. бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1	Монографија	1	1,3x10= 13			13
2	Дел од монографија или научна книга			1	1,3x10=13	13
3	Научен труд објавен во списание со ИФ (прв автор, помеѓу 2 и 5 автори)			1	1x15=15	15
4	Научен труд објавен во списание со ИФ (прв автор, повеќе од 5 автори)			2	0,7x15=10,5	21
5	Научен труд објавен во списание со ИФ (останати автори, повеќе од 5 автори)			1	0,7x5=3,5	3,5
6	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (останати автори, повеќе од 5 автори)			1	0,7x3=2,1	2,1
7	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник од трудови на научен собир			1	1,3x3=3,9	3,9
8	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник од трудови на научен собир			2	1x3=3	6
9	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник од трудови на научен собир	1	1x2=2			2
10	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник од трудови на научен собир	1	0,7x2=1,4			1,4
11	Одржано предавање по покана на научна институција			3	1,3x3=3,9	11,7
12	Учество на научен собир со реферат (усно)			3	1,3x2=2,6	7,8
13	Учество на научен собир со реферат (усно)			2	1x2=2	4
14	Учество на научен собир со реферат (усно)	5	1x1,5=1,5			7,5
15	Учество на научен собир со реферат (усно)	1	1,3x1,5=1,95			1,95
16	Одбранета докторска теза			1	8	8

17	Одбранета магистерска работа			1	4	4
18	Раководител на научен проект	11	4			44
19	Учесник во научни проекти (максимум три проекти)			3	3	9
20	Основач на научна лабораторија	1	4			4
21	Студиски престој во странство			1	8	8
22	Рецензент на научен труд			2	2	4
	ВКУПНО					194,85
Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1	Труд во стручно списание	3	1x2=2			6
2	Член на комисија за одбрана на докторска теза (Кандидат Титус Омбори, Универзитет во Ферара, Италија)			1	2	2
	ВКУПНО					8
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					202,85

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ ДОЦЕНТ ЗА НАСТАВНО-
НАУЧНАТА ОБЛАСТ КАЗНЕНО ПРАВО НА ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ ПРИ
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр.1102-55/9 од 9.3.2022 година донесена на 219. седница на Наставно-научниот совет на Правен факултет, одржана на 7.3.2022 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на насловен доцент за наставно-научната област казнено право на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ на 25.2.2022 година и во предвидениот рок се пријави:

- д-р Нада Донева - доктор на правни науки по казнено право.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Правен факултет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Д-р Нада Донева е родена на 28.2.1987 година во Штип, РС Македонија. Основно образование завршува во ОУ „Ванчо Прке“ во Штип. Во 2005 година завршува средно образование во Гимназија „Славчо Стојменски“ - Штип, општествено-хуманистичка насока. Истата година е примена на Правен факултет „Јустинијан Први“ - Скопје. Во 2008 година завршува додипломски студии на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, со просечен успех од 9,50 со што го завршува првиот циклус на правните студии според студиската програма од 2005/2006 година, освојува 180 ЕКТС кредити и се стекнува со стручен назив дипломиран правник - (LLB) Bachelor of Laws. Во 2008 година се запишува на втор циклус студии на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје - мастер студии на Казнено-правна насока и ги положува сите предвидени тринаесет (13) испити од вториот циклус со просечен успех од 9,25, по што ја пријавува темата на магистерскиот труд - „Евтаназиа“. На 12 јануари 2011 година јавно ја одбрани изработената магистерска теза, со што освои 300 ЕКТС кредити и се стекна со стручен назив магистер по право - (LL.M) Master of Laws.

Во 2011 година се запишува на Школата за докторски студии на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на Правниот факултет „Јустинијан Први“, Катедра за казнено право. По положување на предвидените девет (9) испити од трет циклус на студии - докторски студии со просечен успех од 9,77, ја пријавува темата на докторската дисертација - „Трговија со луѓе со особен осврт на внатрешната трговија со луѓе во Република Македонија“. На 24 јануари 2019 година јавно ја одбрани докторската дисертација, со што освои 180 ЕКТС кредити и се стекна со научен назив доктор на правни науки по казнено право (Doctor of Law in Criminal Law).

Општи услови за избор:

- Просечен успех - Д-р Нада Донева остварила просечен успех 9,50 на студиите од прв циклус, 9,25 на постдипломските студии и 9,77 на трет циклус - докторски студии;
- Научен степен - Магистер по право (LL.M) Master of Laws и доктор на правни науки по казнено право (Doctor of Law in Criminal Law);
- Објавени научни трудови во референтна научна публикација во последните пет години пред објавувањето на огласот за избор:

Реден број	Автор	Објавено	Наслов на трудот	Години на објавување
1.	Doneva Nada и Angelovska Aleksandra	<i>Student's Social Science Journal</i> , University „Goce Delcev“ - Stip, Faculty of Law, Stip, 2017	„Definition and criminal - legal regulation of sexual exploitation of children in the domestic legal system“	2017
2.	Донева Нада	<i>Списание на научни трудови: „Дванаесетта меѓународна научна конференција „Меѓународен дијалог: Исток - Запад“</i> . Свети Николе: Меѓународен Славјански универзитет „Гаврило Романович Державин“, бр. 2 - Право и политикологија, 2021	„Деца на улица во Република Северна Македонија и нивната ранливост во однос на трговијата со луѓе“	2021
3.	Донева Нада и Роглева Александра	<i>Зборник на трудови: Осма меѓународна научна конференција „Општествените промени во глобалниот свет“</i> . Штип: Универзитет „Гоце Делчев“, Правен факултет, бр. 1 - Право, 2021	„Социјална заштита на жртви на трговија со луѓе - правна и институционална рамка во Република Северна Македонија“	2021
4.	Doneva Nada	<i>Knowledge - International Journal</i> , Institute of Knowledge Management, Vol. 5. 1., Skopje, February 2022	„Implementation of national policies in relation to the fight against internal human trafficking in Republic of North Macedonia“	2022

- Потврда за познавање на најмалку еден странски јазик - Англиски јазик со завршен шести степен и италијански јазик со завршен втор степен.

Посебни услови:

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Евалуација на објавени научни трудови во последните пет години пред објавувањето на огласот за избор:

1. Doneva, Nada, and Angelovska, Aleksandra. „Definition and criminal - legal regulation of sexual exploitation of children in the domestic legal system“. In *Student's Social Science Journal*, University „Goce Delcev“ - Stip, Faculty of Law, Stip, 2017.

Публикацијата претставува анализа на предлози и препораки за превенирање на проблемот на сексуална експлоатација на деца во РСМ, иако во рамки на прегледот на досегашните научни и практични достигнувања, сè уште тешко може да се тврди дека

постојат средства со кои во целост би се искорениле неприродните сексуални девијации на штета на децата како исклучително деструктивни општествени дејствија. Од аспект на домашното законодавство, забележителен е забрзаниот процес на донесување на нови закони, како и измена и дополнување на веќе постоечките, што главно се должи на процесот на евроинтеграција, кој наметнува потреба од усогласување на националното законодавство со меѓународните стандарди. Прикажаните активности на РС Македонија насочени кон исполнување на обврските од пристапувањето кон меѓународните документи кои ги штитат правата на децата, истовремено претставуваат остварување на насоките и приоритетите утврдени и на национално ниво, како би се овозможило запирање на најтешките облици на кршење на детските слободи и права.

2. Doneva, Nada. „Implementation of national policies in relation to the fight against internal human trafficking in Republic of North Macedonia“. In *Knowledge - International Journal*, Institute of Knowledge Management, Vol. 5. 1., Skopje, February 2022.

Трудот ги разработува националните политики во однос на борбата против трговија со луѓе во РСМ и ја доловува нивната имплементација од страна на мрежата на институции надлежни за превенција, заштита на жртвите на трговија со луѓе и казнено гонење на сторителите на овој криминал, кои низ бројни стратешки документи - резултат на нивната практика и истражување, постигнуваат значителни резултати на планот на борба против ова зло на денешницата, поместувајќи се помеѓу државите кои според извештаите на меѓународно ниво, котираат највисоко во однос на ефективност на резултатите од ваквата борба. Анализата на годишните извештаи на институционалната структура за справување и борба со тргување со лица на територијата на државата, укажува на фактот на определување на РСМ сè повеќе како држава на потекло, а во извесен степен и држава на транзит и дестинација за жртви на трговија со луѓе, каде доминира внатрешната трговија со луѓе. Јасно се издвојуваат и главните институционални механизми во процесот на реинтеграција на жртвите, кои работат во насока на обезбедување на поддршка на тргувани жртви на државно и на локално ниво.

3. Донева, Нада, Роглева, Александра. „Социјална заштита на жртви на трговија со луѓе - правна и институционална рамка во Република Северна Македонија“. Во *Зборник на трудови: „Осма меѓународна научна конференција „Општествените промени во глобалниот свет“*. Штип: Универзитет „Гоце Делчев“, бр. 1 - Право, 2021.

Во трудот е прикажана националната правна рамка која ја уредува социјалната заштита на жртвите на трговија со луѓе и институционалната поставеност на директните учесници во борбата кон нејзина превенција, справување и казнување на сторителите на казнени дела кои го исполнуваат битието на овој облик на организиран криминал, од аспект на идентификација и директна помош и поддршка на жртви на трговија со луѓе и ранливи групи. Прикажува јасна слика за актуелните состојби кои се однесуваат на поставеноста и функционалноста на системот на социјална заштита на жртви на трговија со луѓе во РСМ и дава основни препораки во однос на јакнење на капацитетите на даватели на услуги на социјална заштита кога на лицата тоа им е неопходно, односно по нивно идентификување како жртви на трговија или нивно лоцирање и собирање од улица.

4. Донева, Нада. „Деца на улица во Република Северна Македонија и нивната ранливост во однос на трговијата со луѓе“. Во *Списание на научни трудови: Дванаесетта меѓународна научна конференција „Меѓународен дијалог: Исток - Запад“*. Свети Николе: Меѓународен славјански универзитет „Гаврило Романович Державин“, бр. 2 - Право и политикологија, 2021.

Истражувањето за цели на публикување на трудот резултира со детален приказ и анализа на податоци за бројот на деца на улица на територија на РСМ во последните десет години, причините за растот и падот на бројот на евидентирани деца на улица во дадениот период, како и препораки за идно дејствување во рамки на институционалните капацитети надлежни за постапување со оваа категорија на лица. Упатува на заклучокот дека јакнењето на јавната свест преку кампањска работа на средствата за јавно информирање, ќе им помогне на граѓаните како да ги препознаат запоставените и злоупотребувани деца

на улица и ќе ги информира на кого можат да му се обратат за помош, како и на тоа дека нужна за ефективни локални политики во однос на превенирање и сузбивање на појавата деца на улица и отстранување на последиците кои може да ги предизвика, вклучувајќи и најтешки форми на експлоатација на децата, е соодветна евиденција на сите пријавени деца кои биле затечени на улица и притоа биле искористени при вршење на законски недозволени работи, кои во основа ги повредуваат нивните права.

Евалуација на останати објавени научни трудови:

1. Донева, Нада. „Улогата на судот во казнената постапка според одредбите на новиот Закон за кривична постапка на Република Македонија“. Во *Зборник на трудови: Прва меѓународна научна конференција - „Влијанието на научно - технолошкиот развој во областа на правото, економијата, културата, образованието и безбедноста во Република Македонија“*. Скопје: Универзитет „Евро - Балкан“, бр. 1, 2013.

Новиот систем на казнено процесно право втемелен со одредбите на Законот за кривична постапка на Република Македонија од 2010 година е резултат на темелно проучување на домашното, споредбеното и меѓународното право и правна практика. Во трудот се претставени основните одлики на реформата на казнената постапка во Република Северна Македонија, чија главна карактеристика е целосно напуштање на судскиот патернализам, заснован врз традиционалните сфаќања дека судот може успешно и непристрасно да ја утврди материјалната вистина, притоа водејќи сметка за интересот на државата за ефикасност и за правата на обвинетиот. Истиот ги прикажува основните придобивки на реформата на казнено - процесното законодавство на државата кои треба да овозможат постигнување на целите на реформата - поефикасна казнена правда и правична и контрадикторна расправа.

2. Донева, Нада. „Евтаназија“. Во *Зборник на трудови: Прва меѓународна научна конференција - „Влијанието на научно - технолошкиот развој во областа на правото, економијата, културата, образованието и безбедноста во Република Македонија“*. Скопје: Универзитет „Евро - Балкан“, бр. 1, 2013.

Стојалиштата во врска со убиството од милосрдие (од сожалување) кое се врши со цел да му се помогне на тешко болниот да се ослободи од своите страдања, поаѓаат од целосно негово неодобрување, па сè до одобрување и прифаќање на евтаназијата. Во казненото законодавство на Република Македонија, убиството од благородни побуди претставува казнено дело, односно е одредено како криминален чин. Публикацијата ги наведува етапите на збогатување на одредбите на казненото законодавство со инкриминација на овој облик на казнено дело и полемизира околу аргументите „за“ или „против“ криминализација на евтаназијата. Заклучокот се сведува на ставот дека во рамки на законскиот текст, евтаназијата треба да остане инкриминирана, а потребата да се спушти долната граница на казнување на сторителот на делото, се јавува како неминовна, ако сакаме уште повеќе да се приближиме до казнените законодавства на оние држави кои ја легализирале и врз основа на тоа ја дозволуваат евтаназијата.

3. Ангеловска, Александра, Донева, Нада. „Развојот на современите комуникациски технологии и нивното влијание на проблемот на сексуална злоупотреба на деца“. Во *Зборник на трудови: Втора меѓународна научна конференција - „Влијанието на научно-технолошкиот развој во областа на правото, економијата, културата, образованието и безбедноста во Република Македонија“*. Скопје: Универзитет „Евро - Балкан“, 2014.

Трудот ги потенцира последиците кои ги предизвикува постојаната модернизација и усовршување на технологијата и нејзиното непрекинато инкорпорирање во секојдневните човекови односи од аспект на поставување обврска на новото општество - справување со феноменот на сексуалната експлоатација и облиците на сексуално злоупотребување на децата, како нус - појава на неконтролираниот и нерегулиран пристап до содржините и сериозна закана за општеството во целина, поради што мора континуирано да се изнаоѓаат нови, соодветни превентивни мерки и механизми за негово спречување и натамошно ширење. Дава детален приказ на активностите на државата и ангажманот за обезбедување на заштита на правата на децата од сексуални злоупотреби овозможени преку средствата

за комуникација и препораки за зајакнување на казнената законска рамка која ја регулира сексуалната експлоатација на деца во РСМ, како и унапредување на институционалната структура надлежна за превенција и борба против опасноста од загрозување на детските права и слободи.

4. Doneva, Nada, and Angelovska, Aleksandra. „Criminal - legal regulation of abortion in Republic of Macedonia and the european legislation“. In *(JPMNT) Journal of Process Management - New Technologies, International, The International Scientific Conference „Knowledge For Health“*, Bansko, 17 - 19 April 2015, Vol. 8/1.

Низ призмата на регулаторната рамка и обработката на случаи од праксата, трудот ја прикажува состојбата во РС Македонија во врска со абортусот, давајќи детален преглед на домашното законодавство кое ја уредува оваа проблематика, а во издвоен дел ја прикажува и меѓународната регулатива, па во однос на тоа и компаративните искуства во врска со правото на абортус и неговото врамување во соодветна казнено - правна рамка. Посебен осврт е даден на етичкиот аспект на абортусот, анализиран низ призмата на правото на живот, но и на досегашните законски решенија во РСМ и ефектите од нивната импликација во пракса. Нотирани се и досегашните достигнувања во оваа област во домашниот казнено - правен систем и идните состојби и предизвици за унапредување на правната и институционална уреденост на проблемот.

5. Conevska, Biljana, and Doneva, Nada. „Legal protection of intellectual property rights in developing countries - case study - Republic of Macedonia“. In *Conference of the International Journal of Arts and Sciences*. UniversityPublications.net, Vol. 07, 02, 2014.

Овој труд има за цел да ја прикаже правната заштита на правата од интелектуална сопственост, ставајќи акцент на правата од индустриска сопственост предвидена во националните закони во државите во развој, а како пример ја зема и обработува РС Македонија. Воедно, се прави компарација на мерките на заштита кои ги нудат законодавствата на развиените држави и оние во државите во развој преку примерот на РСМ. Даден е краток осврт и на улогата на застапниците во системот на заштита на правата на интелектуална сопственост, како значајна алка, т.е. дел од синџирот кој ја обезбедува заштитата. За оваа цел се користени секундарни истражувања (desk research). Ваквото истражување е направено со добиени податоци од релевантна литература од оваа област, бизнис и владини извори, вклучувајќи и судски извештаи, владини стратегии и извештаи на други државни органи кои се дел од синџирот за заштита на правата од интелектуална сопственост.

6. Angelovska, Aleksandra, and Doneva, Nada. „CHILD SEXUAL ABUSE: legal frame, mechanisms and future challenges in Republic of Macedonia“. In *International Yearbook*. Faculty of Security, No. 2, Skopje, 2016.

Во оваа публикација се анализира проблемот на сексуална злоупотреба на деца од аспект на актуелната легислатива и во таа смисла ратификуваните меѓународни конвенции, правно-институционалната регулатива и конкретните мерки и инструменти во случајот на РС Македонија. Притоа, нотирани се детектираните недостатоци и предложени се мерки за нивно надминување преку соодветен критички осврт на состојбите и идните предизвици во РСМ на планот на превенција и сузбивање на педофилијата и сексуалната злоупотреба на деца, не само по пат на репресивно дејствување врз сторителите, туку и преку преземање на сите можни активности со цел да се делува ресоцијализирачки врз нив и да се спречи во иднина да го повторуваат делото.

7. Иванова, Елена, Донева, Нада. „Современи истражни методи на државите членки на ЕУ со осврт на нивната имплементација во македонската легислатива“. Во *Зборник на трудови: Прва меѓународна научна конференција „Општествените промени во глобалниот свет“*. Штип: Универзитет „Гоце Делчев“, бр. 1 - Право, 2014.

Во борбата за сузбивање на сериозен криминал, окарактеризиран со прекумерна организираност и прекугранична распространетост, нужно е современите истражни методи да нудат адекватно решение и репресијата да ги надмине границите на една држава. Почнувајќи од вообичаените методи на прекугранични истражни постапки опфатени во класичните конвенции и националните закони за правна помош, како давање на информации и пренесување на изводи од казнена евиденција, сослушувања, издавање

на докажен материјал и сл., трудот ги обработува посовремените, кои резултираат од развитокот на технологијата и науката воопшто, а кои се рефлектираат врз работата на органите на прогон, ги опфаќа неоперативните и оперативните современи истражни методи со нивно дефинирање и примери за примена во рамки на Европската Унија, а исто така ги разработува и Законот за меѓународна соработка во кривичната материја, како и мултилатерални и билатерални договори за меѓународна правна помош во деловите кои се однесуваат на казнената постапка, пред сè во претходната постапка.

8. Донева, Нада, Максимова, Елена. „Воведувањето на порота во казненото законодавство на РМ - последен чекор во заокружување на акузаторниот процесен систем“. Во *Зборник на трудови: Втора меѓународна научна конференција „Општествените промени во глобалниот свет“*. Штип: Универзитет „Гоце Делчев“, бр. 1 - Право, 2015.

Низ елаборирање на издвоени прашања за воведувањето на порота како елемент кој недостасува во процесот на заокружување на акузаторниот процесен систем, во трудот е прикажана зрелоста на условите и подготвеноста на процесните странки за остварување на основните цели на реформата на казнено - процесното законодавство, преку потребата од соодветни дополнувања и измени во насока на целосно конципирање на правосудниот систем, нивелирање на арбитрерноста на судот и јакнење на правната сигурност и довербата на граѓаните во правниот систем на државата. Истражувањето води до заклучок за иницијативите за воведување на порота во македонскиот казнено - правен систем, од аспект на тоа дали истите се преамбициозни или се во сооднос со примената на процесните институти (вкрстено испрашување) кои ги вовеле новиот ЗКП, а со цел целосна конструкција на главната расправа, односно казнената постапка воопшто.

9. Донева, Нада. „Ефикасност на казненото законодавство од аспект на справување со инцидентата на внатрешна трговија со луѓе во Република Северна Македонија“. Во *стручно списание Правник*, Здружение на правници на Република Македонија, Скопје, РС Македонија, ноември - декември 2019.

РС Македонија во изминатиот период направи значајни напори во зајакнување на мерките за борба против трговијата со луѓе, по пат на системски измени на националното законодавство и јакнење на институционалниот капацитет во правец на соодветен одговор на закани на тргувањето со луѓе на нејзина територија, како сериозен напаѓач на општествените процеси и односи. Заложбите на државата се видливи како на теоретски ангажман, односно донесување на нови и дополнување на постојните законици со посеопфатни одредби за проблемот на трговија со лица, така и како практични активности од страна на чинителите опфатени со теоретската рамка, а оваа публикација ги идентификува и прави преглед на новините во казнената национална правна рамка за трговија со луѓе и нуди препораки во однос на активностите на планот на борбата против внатрешната трговија со луѓе во Република Северна Македонија од аспект на новините во казненото законодавство.

10. Донева, Нада. „Феноменолошки аспекти на внатрешна трговија со луѓе во Република Северна Македонија“. Во *Правен дијалог*, Здружение на граѓани „Институт за човекови права“, Скопје, РС Македонија, јуни 2020.

Анализата на случувањата на планот на трговија со луѓе на територијата на државата и пошироко ги потврдува фактите на определување на Република Северна Македонија сè повеќе како држава на потекло, а во извесен степен и држава на транзит и дестинација за жртви на трговија со луѓе, каде што доминира внатрешната трговија со луѓе, која се остварува врз основа на одредени начини на регрутирање проследени со соодветен облик на експлоатација, како остварена цел на претходно организираните и планирани активности на трговците со луѓе. Трудот ги разработува криминалните трендови на трговијата со луѓе во РСМ, ги профилира трговците со луѓе и жртвите на акт на трговија со луѓе, а изнесените податоци во трудот се резултат на анализа на достапните и овозможени податоци за период од десет години (од 2009 до 2019 година) од институциите во РС Македонија кои работат на проблематиката трговија со луѓе и информираат за нејзината инциденца во рамки на државата.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Кандидатката д-р Нада Донева, како секретар на единица - Факултет за природни и технички науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, во рамки на институцијата учествува во изготвување на Статутот на Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип и останатите општи акти - правилници на Универзитетот. Член е на повеќе факултетски органи, односно комисији, а учествува и во повеќе научни проекти, каде што дава свој придонес во делот на примена на правната регулатива од областа на која се однесуваат проектите.

Рецензент е на труд со наслов „Евтаназија“ кој е објавен во студентското списание Student's Social Science Journal во издание на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Учесник е на средби, семинари и конференции од областа на правото, каде што ги презентира своите научни трудови, а зема учество и на EU4TECH Technology Transfer Summer School 2019, одржана во Скопје.

Во рамки на Школата за докторски студии, учесник е на годишни семинари и конференции со трудови и презентации од областа на казнено право.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Кандидатката д-р Нада Донева покажува интерес и остварува резултати во научноистражувачката и организациско-развојната дејност што е видливо од публикациите во меѓународни и домашни научни и стручни списанија, како и од учеството на научни конференции во државата и во странство.

Од сè што е наведено погоре, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката д-р Нада Донева ги исполнува предвидените услови и критериуми во согласност со позитивните законски и подзаконски акти за избор во наставно - научно звање насловен доцент за наставно-научната област казнено право на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Чести и задоволство ни е да му предложиме на Наставно-научниот совет на Правен факултет да ја избере д-р Нада Донева за наставник во наставно-научно звање насловен доцент за наставно-научната област казнено право на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Олга Кошевалиска, вонреден професор, претседател, с.р.

Д-р Лазар Нанев, насловен вонреден професор, член, с.р.

Д-р Елена Максимова, доцент, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	Наставно - образовна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
	ВКУПНО					
Р. бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, втор автор, останати автори)	2	9			18
2.	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир	9	2	1	3	21
3.	Пленарно предавање на научен собир, музички настап на официјален концерт, учество на ликовна изложба	2	3	1	6	12
4.	Учество на научен собир со реферат (постер/усно), концерт во земјата и во странство	3	1,5			4,5
5.	Одбранета докторска теза	1	8			8
6.	Одбранета магистерска работа	1	4			4
7.	Учесник во научен проект (максимум во три проекти)	3	2			6
8.	Рецензент на научен труд (СЦИ/ЦА/останати)	1	2			2
	ВКУПНО					75,5
Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1.	Труд во стручно (научно - популарно) списание	2	2			4
2.	Пленарно предавање на стручен собир	1	2			2
	Учесник во научен проект (максимум во три проекти)	3	5			15

3.	Член на универзитетски или владини тела	1	5			5
4.	Член на факултетски орган, комисија	4	2			8
	ВКУПНО					34
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					109,5

РЕЦЕНЗИЈА

**НА СКРИПТА ПОД НАСЛОВ „ТЕХНИЧКИ ВЕЖБИ ЗА КЛАСИЧНА ГИТАРА“
ОД АВТОР ДОЦ. М-Р ДЕЈАН ЛАЗАРЕВСКИ, МУЗИЧКА АКАДЕМИЈА,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП**

Врз основа на член 110 од Законот за високо образование („Службен весник на Република Македонија“ бр.82/18), а согласно со Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, Наставно-научниот и уметнички совет на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип на својата 91. седница, одржана на 31.3.2022 година, ја донесе Одлуката бр. 1402-52/7 каде што е формирана Рецензентска комисија за рецензија на скрипта под наслов „Технички вежби за класична гитара“ во состав:

- д-р Ангеле Михајловски, редовен професор од наставно-научната област видови на инструменти – пијано, вработен на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип;
- м-р Антонијо Китановски, редовен професор од наставно-научната област цез гитара и цез композиција - вработен на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

За изготвување на извештај, рецензија на приложената скрипта „Технички вежби за класична гитара“ од авторот доц. м-р Дејан Лазаревски, наменета за студентите на прв циклус студии по предметите Гитара 1, Гитара 2, Гитара 3 и Гитара 4 на Вокално-инструменталниот оддел, насока Гитара на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По прегледот на скриптата, Комисијата до Наставно-научниот и уметнички совет на Музичката академија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за скриптата: Скриптата како учебно помагало со наслов „Технички вежби за класична гитара“ од авторот доц. м-р Дејан Лазаревски претставува материјал којшто соодветствува на Наставниот план и содржина по предметите Гитара 1, Гитара 2, Гитара 3 и Гитара 4, коишто се изучуваат на Вокално-инструменталниот оддел, насока Гитара, на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип на прв циклус додипломски студии во прв, втор, трет и четврти семестар 2+2+1 со број на кредити 6.

Ракописот е потполно изготвен во согласност со пропишаната Наставна програма за горенаведениот предмет и според барањата коишто се поставуваат пред студентите во рамките на предметот, а сепак се однесуваат на практично-теоретската реализација на Програмата. Истовремено одговара и на одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Податоци за обемот на скриптата: Ракописот е составен од четири тематски целини со дадени наслови во 65 страници. Секоја тематска целина разработува одредена проблематика, а сите тематски целини припаѓаат на вокално-инструменталното интерпретирање на нотниот текст во вид на вежби.

Податоци за постоење на сличен или исти наслов: Ракописот претставува стручно и научно концепиран текст којшто е напишан на сосема разбирлив јазик за групата на којашто е наменет, односно за студентите на Музичката академија.

Квалитетот, прегледноста и естетиката на текстот, како и големиот број на примери односно вежби даваат можност за успешно следење, совладување, како и подготвување на студентот по предметите Гитара 1, Гитара 2, Гитара 3 и Гитара 4.

Краток опис на содржината: Ракописот „Технички вежби за класична гитара“ е подготвен според пропишаната наставна програма и според барањата коишто се поставуваат пред студентите во рамките на предметот Гитара, а сепак се однесуваат на подготовка на теоретскиот, како и на практичниот дел на овој предмет.

Ракописот претставува концизно учебно помагало коешто во целост ги опфаќа сите проблематики за начинот на користење на левата и десната рака при вежбање и свирење на класична гитара. Во ракописот авторот ги истакнува, објаснува, образложува проблематиките, дава насоки како да се совладаат тешкотиите, како да се усоврши вежбањето и свирењето на инструментот. Овој ракопис претставува систематично и логично пренесување на сè она што треба да биде основа за студентите по предметот Гитара, како и водич за начинот на интерпретација на вежбите коишто се застапени во ракописот.

ОСНОВНИ ПРАВИЛА: Дадени се нотни вежби за лева рака; Вежби за независност на прстите; Легато техника на свирење; Одбрани етиди за легато техника; Етиди од Каркаси;

Етиди од Гуилиани; Етиди од Каркаси; Технички вежби за десна рака; 120 арпеџа за десна рака; Вежби за совладување на долги пасажи; Вежби за палец на десната рака; Вежби за тремоло техника.

Интерната скрипта од вежби со наслов „Технички вежби за класична гитара“ претставува учебно помагало коешто е наменето и приспособено за студентите кои го изучуваат предметот Гитара на Вокално-инструменталниот оддел, според ЕКТС програмата на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Скриптата содржи обработен материјал којшто опфаќа 65 страници. Обемно соодветствува на новиот концепт за образование, како и на фондот на часови (2+2+1) опфатени во четирите семестри I, II, III и IV, сето тоа во зависност од потребите и способностите на студентите. Скриптата со вежби може да се употребува и од страна на понапредни и талентирани студенти.

Скриптата содржински опфаќа: 7 технички вежби за лева рака, за независност на прстите, 30 варијанти на легато вежби за лева рака и 3 етиди за легато техника за лева рака. 120 арпеџа за десна рака, 6 вежби за совладување на долги пасажи при изведба во одредени примери на композиции, како и варијанти на вежбање на скали, со што би се постигнала леснотија во свирењето на десната рака.

Една вежба за палец на десната рака, технички вежби за тремоло техника.

Скриптата освен во високото образование може да се употребува и во средното образование по предметот Гитара.

Целиот обем на материјалот е организиран во четири тематски целини:

1. Технички вежби за лева рака
2. Одбрани етиди за легато техника
3. Технички вежби за десна рака
4. Правилно вежбање.

Организираноста на материјалот е составена од четирите тематски целини коишто се структурирани со наслови, поднаслови и примери.

Зборувајќи за тематските целини, секоја тематска целина содржи поднаслови и соодветни вежби коишто ја надополнуваат целата тема. Не можеме да се задржиме само на објаснувањето на она што треба да се совлада од страна на студентите без примерите коишто се дадени. Ставајќи акцент на вежбите целта на скриптата е студентите да имаат примери преку кои ќе успеат да го совладаат дадениот материјал и да ги усовршат техниките на лева и десна рака, притоа задржувајќи се секако и на правилното вежбање, како еден од најважните делови на предметот Гитара.

Четирите тематски целини заеднички го сочинуваат сè она што еден студент треба да го совлада по предметот Гитара.

Почнувајќи од првата тематска содржина **Технички вежби за лева рака** каде што главното внимание се однесува на положбата на левата рака и растојанието помеѓу прстите. Задржувајќи се на свесното вежбање и напорната ментална работа, како и на физичкиот напор за методичното механизирање на прстите. Бавно вежбање, забрзано темпо, компресија на еден прст, одмор, паузи, се составни делови на една целина за успешно совладување на вежбите за левата рака.

Во оваа тематска целина се задржуваме и на **Вежби за независноста на прстите од левата рака** со коишто ќе се постигне поголема контрола на прстите. Низ вежбите за лева рака можеме да се задржиме на подвижноста на самите прсти како и на нивното слободно движење.

Во втората тематска целина се опфатени и вежби за **Легато техниката на левата рака**, каде што многу важно е применувањето на релаксација на секој прст, вежбање во бавно темпо и истегнување на прстите. Правилната поставка на прстите од левата рака се од голема важност за прецизно интонирање на тоновите. Овде ќе се запознаете и со пајак вежбата како една од најважните вежби за техничките вежби на левата рака. Овде мораме да ја напоменеме и синхронизацијата на прстите од левата и десната рака коишто треба да се движат во исто време. Важна е и употребата на метроном, но секако и свирењето без никаков напор.

Следната тематска целина е **Технички вежби за десна рака** каде што се става посебен акцент на арпедата на десна рака. Од денешна гледна точка арпедата претставуваат суштински дел од наставната програма на секој класичен гитарист. Во скриптата има 120 вежби со арпеда на Мауро Гулиани коишто се одлични примери на арпеда за усовршување на техниката на свирење на десната рака.

Вежбите за совладување на долгите пасажии се однесуваат на одредени композиции и нивен начин на решавање на изведбата.

Вежбите за палец на десната рака се вежби во коишто се бара посебно внимание бидејќи неговите движења се во спротивност со другите прсти и движењето е со поголема сила. Затоа е потребно поголемо внимание за да се произведе квалитетен звук и боја на тон.

Вежбите за тремоло техниката се особено интересни бидејќи ве учат како да ја контролирате артикулацијата, а не брзината.

Последната тематска целина се однесува на **Правилното вежбање**, односно на тоа како да се совладаат тешкотиите при одредена композиција, како да се подобрат вештините, да се изолираат потешките делови на коишто ќе им се посвети поголемо внимание. Она на коешто треба да се посвети поголемо внимание е разликувањето на вежбање и свирење. Квалитетното вежбање ги подобрува вештините на изведбите на инструментот и тоа преку едноставните вежби да успее да се постигне поголем потенцијал на изведба.

Целта на овие тематски целини е правилното користење на левата и на десната рака при свирење на класичната гитара, како и правилното вежбање и разликување на вежбање од свирење.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Предложената скрипта „Технички вежби за класична гитара“ од авторот доц. м-р Дејан Лазаревски е наменета за студентите на прв циклус студии по предметите Гитара 1, Гитара 2, Гитара 3 и Гитара 4 на Вокално-инструменталниот оддел, насока Гитара на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, со цел да послужи за совладување на предметот Гитара, на учење на правилно вежбање, на учење на правилно користење на левата и десната рака. Со неа студентите ќе можат да го надградат своето знаење, да ги совладаат тешкотиите со коишто се соочуваат при студирањето, конкретно по предметот Гитара. Со помош на вежбите дадени во скриптата студентите ќе можат своето знаење да го издигнат на едно повисоко ниво коешто е неопходно во текот на студирањето.

Ракописот на авторот м-р Дејан Лазаревски во целост ги задоволува потребите за совладување на предметот преку бројните примери дадени во скриптата, како и критериумите за предметот. Од големо значење е објаснувањето за користењето на левата и десната рака, совладувањето на потешките делови во однос на самото свирење, како и разликувањето на свирењето од вежбањето. Со сето ова скриптата претставува учебно помагало коешто ги задоволува сите пропишани услови за издавање според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Рецензентската комисија предлага скриптата со наслов „Технички вежби за класична гитара“ од авторот доц. м-р Дејан Лазаревски да биде објавена како скрипта за потребите на студентите на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Ангеле Михајловски, редовен професор, с.р
М-р Антонијо Китановски, редовен професор, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ СО НАСЛОВ „ИНДУСТРИСКИТЕ ОДНОСИ ВО РЕПУБЛИКА С. МАКЕДОНИЈА - ЕМПИРИСКА АНАЛИЗА” ОД АВТОРОТ ПРОФЕСОР Д-Р АНДОН МАЈХОШЕВ, ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 1102-75/7 од 221. редовна седница на Наставно-научниот совет на Правниот факултет, одржана на 4.4.2022 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р **Билјана Тодорова**, вонреден професор, Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип;
- д-р **Лазар Јовевски**, вонреден професор, Правен факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис „ИНДУСТРИСКИТЕ ОДНОСИ ВО РЕПУБЛИКА С. МАКЕДОНИЈА - ЕМПИРИСКА АНАЛИЗА” од проф. д-р **Андон Мајхошев**, наменет за студентите од втор циклус студии на Правен факултет на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Правниот факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот со наслов „*Индустриските односи во Република С. Македонија - емпириска анализа*” од проф. д-р Андон Мајхошев претставува континуирана заложба на авторот да ја оформи и прошири потребната литература од областа на индустриските односи, односно колективно трудово право за студентите на втор циклус студии на Правниот факултет за предметот со назив Индустриски односи во ЕУ, што се слуша на насоката Европско право, во прва година, со неделен фонд на часови (2+1+1 со 4 ЕКТС). Освен за студентите, ракописот е наменет и за пошироката научна и стручна јавност во нашата држава.

Податоци за обемот на ракописот: Проблематиката што е предмет на обработка е претставена во текст од вкупно 293 страници, од кои на 286 страници е претставен основниот текст, на седум страници се поместени 100 релевантни библиографски единици, од монографски единици, периодични списанија, статии, извештаи и интернет страници, во најголем дел странска литература што ги покрива подрачјата што се третирани во трудот. Исто така, во трудот се користени најважните меѓународни и регионални акти на МОТ, ООН, Советот на Европа, ЕУ, како и повеќе национални закони од трудовото законодавство (Уставот, Законот за работни односи, Законот за безбедност и здравје при работа, Законот за мирно решавање на работните спорови, Општ колективен договор и повеќе посебни колективни договори). Учебникот е пишуван во А4 формат со нормален проред, употребен е фонд Arial, големина на буквите 11. Обемот на трудот и неговата содржина ги задоволуваат критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Друг учебник, скрипта, практикум или друго наставно помагало што ја третира проблематиката на Индустриските односи во Република С. Македонија низ призмата на научната емпирија во една систематизирана и поврзана целина на УГД и во други научни и издавачки бази не е објавен.

Краток опис на содржината: Од содржински аспект, монографијата е структурирана во XI поглавја, во кои спаѓаат и заклучните согледувања од истражувањето.

Првото поглавје е со наслов *Индустриски односи: поим, дефиниција, принципи и научна дисциплина* и во него авторот ги определува поимот и дефиницијата на индустриските односи, како и принципите на кои почиваат индустриските односи. Исто така, во ова поглавје авторот на текстот го одредува и местото на индустриските односи како научна дисциплина.

Второто поглавје носи наслов *Општествено-економски, политички и социјален контекст*, во кое авторот сеопфатно ги анализира општествено-економските, политичките и социјалните услови во македонското општество и нивното влијание врз позицијата на трудот во периодот на транзицијата.

Третото поглавје од монографијата се однесува на *Правото на работниците и работодавачите на слобода на здружување и организирање во Република С. Македонија* низ призмата националната регулатива. Исто така, во рамките на ова поглавје авторот се задржува и на принципите на синдикалното организирање, синдикалниот плурализам, субјектите на индустриските односи во Македонија, моделите на претставување, критериумите за репрезентативност на синдикатот и работодавачките организации, постапката за утврдување на репрезентативен статус на синдикатот и работодавачите, како и резултатите од пребројување на синдикатите и асоцијациите на работодавци во нашата држава.

Четвртото поглавје на монографијата е со наслов *Трипартизмот и функционирањето на Економско-социјалниот совет во Република С. Македонија*, во кое авторот го објаснува методолошкиот приод во истражувањето на функционирањето на Економско-социјалниот совет во Македонија во периодот 1997-2021 година. Во ова поглавје авторот ги определува поимот и дефиницијата на трипартизмот, правните и институционалните претпоставки на трипартизмот на меѓународно, регионално и национално ниво. Во ова поглавје авторот се фокусира на работата на ЕСС, неговата организациска структура, неговите развојни фази и ефективност во работата.

Петтото поглавје се однесува на колективното преговарање во Република Македонија - емпириска анализа и во него авторот, покрај определувањето на поимот и дефиницијата на колективното договарање, се задржува и на правната и институционалната рамка на колективното договарање во национално ниво, како и на неговите развојни фази.

Во **шестото поглавје** авторот ја обработува темата со наслов *Функционирање на колективното преговарање во РМ (емпириска анализа)* во кое преку анализата на моќта на синдикатот и неговите реакции кога во содржината на колективните договори не биле вградени барањата на синдикатот. Исто така, во ова поглавје авторот се фокусира и на влијанието на политиките на меѓународните финансиски институции (ММФ и Светска банка) и пазарот на трудот врз моќта на актерите.

Седмото поглавје е со наслов *Решавање на колективните работни спорови во РМ со економски притисок-емпириска анализа* во кое авторот се фокусира на штрајкот како најчесто применуван облик на економски притисок во Македонија. Притоа, тој, во ова поглавје сеопфатно ја анализира националната правна рамка за штрајк, како и институционалната рамка за превентивно решавање на колективните работни спорови. Во анализата авторот доаѓа до емпириско сознание дека во периодот на транзиција штрајковите се трансформирале од еден во друг вид. Притоа, авторот темелно ги анализира правните акти на повеќе синдикални конфедерации и федерации за синдикалните, односно штрајкувачките фондови. Освен штрајковите, во поглавјето се анализирани и синдикалните (социјалните) протести како посебен облик на економски притисок во периодот 1990-2020 година. На крајот од поглавјето авторот ги поместува најважните социјални спогодби во периодот 1990-2021 година помеѓу синдикатот и работодавачите на сите нивоа со кои се решиле одредени индустриски спорови.

Осмото поглавје носи наслов *Мирно решавање на работните спорови во Република Македонија* во кое авторот меѓудругото се фокусира на поимот и видови на мирно решавање на работните спорови во законодавството на РМ, правната и институционалната поставеност, методите на мирното решавање на работните спорови, помирување, посредување, арбитража, *начелата, постапката за решавање на индивидуален и колективен спор, како и препораките за подобрување на концептот на мирно решавање на работните спорови на национално ниво.*

Деветтото поглавје е со наслов *Меѓусебно информирање, консултирање и учество во процесот на одлучување како модел на социјален дијалог* и во него се анализирани аспектите на социјалниот дијалог низ призмата на правото на информирање и европските работнички совети.

Десеттото поглавје ја обработува проблематиката на улогата на *Синдикатот и (во) политичките процеси* во кое авторот сеопфатно ја анализира улогата на синдикатот во политичките процеси, пред сè во изборниот процес, каде што тој ја анализира улогата на синдикатот во сите изборни процеси. Тој доаѓа до емпириски податоци кои укажуваат на тоа дека синдикатот треба да се дистанцира од директното вклучување во изборната трка, а неговото учество во овој сензибилен процес повеќе да биде од проблемски и мобилизаторски карактер.

Во последното **единаесетто поглавје** авторот ги дава заклучните согледувања од емпириската анализа на индустриските односи со стручен коментар на емпириските податоци.

ЗАКЛУЧОК

Општата научна и стручна оценка на трудот е дека истиот претставува несомнена потреба на студентите од прв и втор циклус студии, стручната и научната јавност, како и вредно научно-стручно дело кое е резултат на долгорочно истражување на авторот. Монографијата се заснова на емпириски факти и има исклучителни методолошки и научни вредности. Ракописот *„Индустриските односи во Република С. Македонија - емпириска анализа“* е вредно учебно помагало и научно-стручно дело кое ги поставува темелите на македонската наука од областа на индустриските односи. Поради напред наведеното, Резензентската комисија има особена чест и задоволство да го препорача издавањето на ракописот *„Индустриските односи во Република С. Македонија - емпириска анализа“* од проф. д-р Андон Мајхосев за потребите на студентите на Правниот факултет, но и пошироката научна и стручна јавност.

РЕЦЕНЗЕНТИ

**Д-р Билјана Тодорова, вонреден професор, с.р,
Д-р Лазар Јовевски, вонреден професор, с.р.**

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „ENGLISH LANGUAGE TEACHING: KEY ISSUES” (НАСТАВА ПО АНГЛИСКИ ЈАЗИК: КЛУЧНИ ПРАШАЊА) ОД ПРОФЕСОР Д-Р НИНА ДАСКАЛОВСКА, ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 1902-53/15 од 242. редовна седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет, одржана на ден 9.3.2022 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Марија Кусевска, редовен професор на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (во пензија);
- д-р Билјана Ивановска, редовен професор на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис „ENGLISH LANGUAGE TEACHING: KEY ISSUES” (НАСТАВА ПО АНГЛИСКИ ЈАЗИК: КЛУЧНИ ПРАШАЊА) од професор д-р **Нина Даскаловска**, наменет за студентите на прв циклус студии на Филолошкиот факултет на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот Комисијата до Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет го поднесува следниот

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот со наслов „English Language Teaching: Key Issues” (Настава по англиски јазик: клучни прашања) од професор д-р **Нина Даскаловска** е материјал компатибилен со наставниот план и содржините на предметот Методика на наставата по англиски јазик 3 кој според студиската програма на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип се изучува како задолжителен предмет на Наставната насока на прв циклус студии, Англиски јазик и книжевност, во VII семестар со фонд на часови 2+2+1 и се вреднува со 6 кредити.

Ракописот е наменет како основна литература во изучувањето на наставните содржини по предметот Методика на наставата по англиски јазик 3. Наставните содржини се презентирани прегледно, јасно и концизно со соодветни примери и табели кои овозможуваат полесно разбирање и усвојување на материјата.

Податоци за обемот на ракописот: Ракописот е напишан на англиски јазик во А4 формат, фонт Arial, големина на букви 11. Текстот содржи 231 страница и е подготвен според пропишаната Наставна програма и барањата кои се поставуваат пред студентите во рамките на овој предмет, а се однесуваат на подготовката на неговиот теоретски дел. Трудот содржи 12 поглавја и библиографија составена од книги и статии релевантни за предметот.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Ракописот претставува квалитетен труд кој е од особена важност за едукацијата на идните наставници по англиски јазик. Во нашата земја досега не е објавен учебник со иста или слична содржина, што го прави ракописот неопходен и значаен за студентите по англиски јазик и книжевност.

Краток опис на содржината: При составувањето на ракописот авторката имала за цел да вклучи содржини кои се од особена важност во едукацијата на идните наставници по англиски јазик во основното и во средното образование. Ракописот ги содржи следниве поглавја: 1. Participants in the learning process (Учесници во наставниот процес); 2. Learning styles and strategies (Стилови и стратегии за учење); 3. Learner motivation (Мотивација на учениците); 4. Learner autonomy (Ученичка автономија); 5. Classroom management (Организација во училницата); 6. Classroom interaction (Интеракција во наставата); 7.

Giving feedback and error correction (Давање фидбек и корекција на грешки); 8. Assessment and testing (Оценување и тестирање); 9. Lesson planning (Планирање на наставна единица); 10. Curriculum planning and development (Планирање и дизајнирање на наставна програма); 11. Choosing and evaluating coursebook (Селектирање и евалуација на учебници); 12. Classroom observation (Набљудување на настава во училиштата).

Во првото поглавје се дава осврт на учесниците во наставниот процес. Во првиот дел се опишани задачите и обврските на наставниците, нивните ставови и многубројните улоги кои ги имаат во текот на наставниот процес. Во вториот дел се презентирани карактеристиките на успешните ученици, разликите помеѓу учениците и факторите кои влијаат врз успешноста во учењето, нивните ставови и нивните улоги.

Второто поглавје, исто така, се состои од два дела. Во првиот дел се дискутира за различните стилови на учење и се презентирани повеќе модели на стилови на учење. Вториот дел е посветен на стратегиите за учење каде што се презентирани повеќе класификации на стратегии за учење и се дадени насоки за идните наставници како да ги идентификуваат стратегиите кои ги користат учениците и на кој начин да ги обучаваат учениците за користење на стратегиите заради полесно усвојување и употреба на јазикот.

Во третото поглавје се дискутира за мотивацијата во наставата во странски јазици и се презентираат теории и модели на мотивација. Потоа се објаснуваат факторите кои влијаат врз демотивацијата на учениците и се даваат насоки за начините на поттикнување на мотивацијата кај учениците.

Четвртото поглавје е посветено на важноста на развивање на автономија и независност кај учениците, како и начините на кои наставниците може да им помогнат на учениците да станат посамостојни во учењето и да преземаат поголема одговорност за своите обврски како ученици и да бидат способни да го планираат, следат и евалуираат својот напредок.

Петтото поглавје содржи повеќе аспекти кои се однесуваат на организацијата на наставниот процес. Прво се дискутира за формите на работа во наставата, кои видови на активности се погодни за секоја од нив, како и нивните позитивни и негативни страни. Друг аспект се однесува на организирање на времето во текот на часот, организирање на седењето на учениците во зависност од активностите, користењето на таблата и другата опрема во училиштата. Исто така, во ова поглавје се дава осврт и на дисциплината во училиштата и начините за справување со потенцијални проблеми.

Во шестото поглавје се зборува за видовите на интеракција во училиштата и за начините на развивањето на интерактивна компетенција кај учениците.

Седмото поглавје се состои од две дела. Првиот дел е посветен на важноста на давање повратна информација на учениците за нивната работа и нивните постигнувања, како и стратегиите кои наставниците треба да ги користат при давањето фидбек. Во вториот дел се дискутира за видовите и причините за грешките кои ги прават учениците при користење на странскиот јазик и се даваат насоки за наставниците како да се справат со грешките на учениците во усната и во писмената комуникација.

Осмото поглавје е посветено на оценувањето и тестирањето како составен и важен дел на наставниот процес. Во првиот дел се објаснети разликите помеѓу формативното и сумативното оценување и нивните цели. Во вториот дел се дава преглед на видовите тестови, како и на различните видови задачи за тестирање со соодветни примери. Исто така, објаснети се и карактеристиките на тестовите. Последниот дел содржи насоки за дизајнирање, спроведување и оценување на тестовите. Покрај тоа, презентирани се и начините на алтернативно оценување.

Деветтото поглавје е посветено на планирањето на наставен час каде што авторката ги објаснува аспектите на кои треба да се внимава при планирањето на наставна единица и ги презентира и објаснува сите елементи кои треба да ги содржи едно планирање на наставна единица.

Во десеттото поглавје се презентирани видовите на наставни програми и дадени се насоки за планирање и дизајнирање на наставна програма со објаснување и примери за секој чекор во тој процес.

Единаесеттото поглавје содржи објаснување на општите и специфичните критериуми кои треба да се користат при селектирање и евалуација на учебници по англиски јазик.

Освен тоа, дадени се и насоки за адаптирање на учебниците според потребите на учениците, како и за користење на додатни материјали во наставата.

Во последното поглавје авторката ги презентира поважните аспекти поврзани со набљудувањето на наставата во училиштата.

Секое поглавје на крај содржи прашања и задачи за размислување и дискусија со кои се поттикнуваат студентите да размислуваат подлабоко за прашањата презентирани во тоа поглавје, како и за нивна примена во пракса.

По презентираниот материјал е наведена цитираната литература која студентите може да ја користат како извор за проглабочување на знаењата во дадената област.

На крајот е даден речник на поважните поими и концепти кои се среќаваат во учебникот.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на горенаведените факти, Рецензентската комисија констатира дека ракописот со наслов „English Language Teaching: Key Issues” (Методика на наставата по англиски јазик: Клучни прашања) од авторката

доц. д-р Нина Даскаловска е напишан според наставната содржина предвидена за предметот Методика на наставата по англиски јазик 3 на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Содржината на ракописот, прегледноста и организираноста на секое поглавје, пристапот кон проблематиката и стилот на кој е изложена материјата ќе обезбедат успешно следење и совладување на теоретскиот дел од наставната дисциплина за која е наменет. Исто така, приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите и условите за издавање на електронски учебник според Правилникот за единствени основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Рецензентската комисија му предлага на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип ракописот со наслов „English Language Teaching: Key Issues” (Методика на наставата по англиски јазик: Клучни прашања) од авторката доц. д-р Нина Даскаловска да го прифати за објавување како рецензиран електронски учебник.

РЕЦЕНЗЕНТИ

**Д-р Марија Кусевска, редовен професор во пензија, с.р.
Д-р Билјана Ивановска, редовен професор, с.р.**

РЕЦЕНЗИЈА

**НА РАКОПИСОТ СО НАСЛОВ „ЛЕКСИКОН НА ИНДУСТРИСКИТЕ
ОДНОСИ” ОД АВТОРОТ ПРОФЕСОР Д-Р АНДОН МАЈХОШЕВ, ПРАВЕН
ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 1102-75/8 од 221. редовна седница на Наставно-научниот совет на Правниот факултет, одржана на 4.4.2022 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Војо Беловски, редовен професор, Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип;
- д-р Билјана Тодорова, вонреден професор, Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис „**ЛЕКСИКОН НА ИНДУСТРИСКИТЕ ОДНОСИ**” од професор д-р Андон Мајхошев, наменет за студентите на втор циклус студии на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Правниот факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот со наслов „*Лексикон на индустриските односи*» е прва публикација од ваков вид во Република С. Македонија, која се обидува на едноставен и систематизиран начин да ги објасни, поедностави и доближи најважните поими, зборови и изрази на индустриските односи на академската заедница, студентите и пошироката јавност. Лексиконот опфаќа голем број поими кои се релевантни за полесно сфаќање на суштината на индустриските односи и социјалниот дијалог, т.е. односите помеѓу синдикатите, здруженијата на работодавците и државата (владата). Лексиконот си постави две задачи. Првата задача беше да се актуализира важноста на проблематиката на индустриските односи и да се систематизира појмовниот апарат од оваа област. Лексиконот е наменет за студентите на втор циклус студии, но и пошироката научна и стручна јавност. Ракописот е според сите современи стандарди и правила за пишување на лексикон.

Податоци за обемот на ракописот: Лексиконот е напишан на 397 страници во А4 формат со нормален проред на фонт ариал 11 со македонска поддршка и содржи 607 поими, термини и изрази. Содржината на ракописот ги задоволува критериумите согласно со одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Текст со ваков или сличен наслов досега не е објавен во Република Северна Македонија. Станува збор за ракопис кој за првпат се објавува во нашата држава. Потребата од објавување на поднесениот ракопис е голема, бидејќи студентите и академската јавност имаат можност да се запознаат со најважните поими и изрази од областа на индустриските односи.

Краток опис на содржината: Текстот е структуриран во 27 поглавја, во кои се објаснуваат 607 поими, термини и изрази.

ЗАКЛУЧОК

Ракописот со наслов „Лексикон на индустриски односи“ од авторот проф. д-р Андон Мајхошев претставува стручна публикација која опфаќа и објаснува голем број поими, термини и изрази од областа на индустриските односи. Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите и условите за издавање е-учебник пропишан според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип. Лексиконот е напишан на разбирлив стил за скоро сите видови читатели, а најмногу за оние коишто се занимаваат со истражување и изучување на индустриските односи, социјалниот дијалог и социјално партнерство. Ракописот можат да го користат студентите од правните и економските факултети, но и пошироката стручна и научна јавност во нашата држава.

Рецензентската комисија со задоволство предлага ракописот со наслов „Лексикон на индустриските односи“ од проф. д-р Андон Мајхошев да биде издаден за потребите на студентите на Правниот факултет, но и пошироката научна и стручна јавност.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Војо Беловски, редовен професор, с.р.

Д-р Билјана Годорова, вонреден професор, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „ИМУНОХЕМИЈА СО ИМУНОЛОГИЈА” ОД ВОН. ПРОФ. Д-Р ДАРИНКА ЃОРГИЕВА-АЦКОВА, ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” – ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” – Штип, како и Одлуката бр. 2002-81/22 од 274. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на ден 9.3.2022 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Васо Талески, редовен професор на Факултет за медицински науки;
 - д-р Катарина Смилков, вонреден професор на Факултет за медицински науки за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис за практикум „Имунохемија со имунологија” од вон. проф. д-р Даринка Ѓоргиева-Ацкова, наменет за студентите од интегрираниот прв и втор циклус студии по Фармација и прв циклус стручни студии – Медицински лаборанти на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” – Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Наслов на учебното помагало: „Имунохемија со имунологија”. Наслов на предметот: Имунохемија со имунологија, со неделен фонд на часови 2+2+1, шести семестар, студиска програма Фармација и имунологија, со неделен фонд на часови 2+2+1, четврти семестар, студиска програма Медицински лаборант, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев” – Штип.

Име и презиме на авторите на трудот: вон. проф. д-р Даринка Ѓоргиева-Ацкова.

Приложениот ракопис за рецензија е во согласност со наставната програма и ја опфаќа наставната содржина предвидена во студиската програма за која е наменет.

Податоци за обемот на ракописот: Ракописот се состои од 105 страници во А4 формат, со наведени прилози, односно 91 слика и 9 табели, како и експериментални протоколи за работа, наменети за практично изведување од страна на студентите. Користена е литература од релевантни извори од понов датум. Според обемот на содржината, соодветно на фондот на часови, ги задоволува критериумите според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” и овозможува комплетно покривање на предвидената предметна програма.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: На Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” – Штип, на е-библиотека нема објавено ваков или сличен наслов што се однесува на практична настава од областа имунохемија со имунологија, иако во државата и во регионот постојат практикуми кои ја третираат оваа научна област и се адаптирани кон предметните програми предвидени на конкретната студиска програма. Сепак, овој практикум на оригинален начин и согласно со предметната програма по предметот Имунологија со имунохемија акредитирана на Факултетот за медицински науки ја надополнува теоретската наобразба на студентите и како таков претставува есенцијално учебно помагало за студентите кои во своите студиски програми го изучуваат овој предмет.

Краток опис на содржината: Практикумот обработува содржини кои се поделени во четиринаесет целини, од кои последната целина содржи селектирани протоколи за изведување на некои имунолошки тестови.

Вовед во имунологијата и имунохемијата. Основни поими и дефиниции – Ова поглавје ги објаснува сите поими кои се релевантни за имунологијата и за имунолошките

тестови и испитувања: молекулските и функционалните особини на главните молекули вклучени во имунолошките патишта: видови антигени и антители.

Клетки и органи на имунолошкиот систем – Ова поглавје ги обработува клетките кои се релевантни за имунолошката функција, нивната генеза, функција и класификација, како и лимфоидните органи и асоцирани ткива. Како задача за практична работа, опишан е принципот и постапката за изолација на лимфоцити од полна крв, а дополнително се дадени прашања за проверка на знаење и насочено учење во врска со оваа тема, како линкови за самонасочено учење и продлабочување на знаењата и интересите на студентите.

Микроскопски препарати на лимфоидни клетки и ткива – Оваа тема од практикумот „Имунологија со имунохемија“ содржи опис на морфолошките карактеристики на микроскопските пресеци на тимус, лимфни јазли, слезина, тонзили и имунолошки клетки во крвна размаска. Предвидено е микроскопирање како практична лабораториска работа за студентите.

Техники и методи за изолирање на имунолошки клетки – Во ова поглавје се разгледуваат техниките кои се користат за изолација на имунолошки клетки кои понатаму би се користеле за одредени имунолошки испитувања. Разгледана е постапката на изолација на лимфоцитите од полна крв, изолација на лимфоцитите од цврсти органи и ткива, како слезина, лимфни јазли, бурза или тимус. Исто така, разгледани се можностите и техниките за сепарација на Т- од В- клетки (коплемент- или токсин-посредувана цитотоксичност, адхеренција на најлонска волна, „rapping“ метод, техника на розетирање и примена на флуоресцентно-активирани клеточни сортери). Посебен акцент е даден на постапките за изолација и прочистување на антигени и антители и техниките на исолување, гел-филтрација, јоноизменувачка хроматографија и афинитетна хроматографија, при што детално се разработени основите на овие имунохемиски методи.

Имунолошки техники и тестови – општи принципи, поделба и карактеристики – Во ова поглавје се опишани и се дадени основите на често користени имунолошки техники и тестови, како одредување на вкупни протеини (спектрофотометриски, ВСА тест, Бредфорд тест и Лориев тест); имунобоење (метод на колоидно злато). Исто така, обработени се и разгледани основните принципи на имунохемиските техники, и тоа примарните тестови кои вклучуваат примарно врзување на антиген-антитело во комплекс (радиоимуноанализа, имуноапсорбентна анализа поврзана со ензим, имунофлуоресценција, флуоресценција со проточна цитометрија како комбинирана техника), како и секундарните тестови (таложни, реакции на аглутинација, хемаглутинација, преципитација, нефелометрија и турбидиметрија, имунодифузиони реакции и имуноелектрофореза).

Реакции на аглутинација – Во ова поглавје се разгледани различните видови на тестовина аглутинација (директна, индиректна и тестови на инхибиција на хемаглутинација), како и нивните карактеристики и применливост во имунолошките анализи. Како пример за директна аглутинација е даден примерот на одредување на крвни групи. Како пример за индиректна аглутинација е даден Кумбсовиот тест (директен и индиректен) и објаснета е неговата применливост во пракса. Како пример за тест на инхибиција на аглутинацијата е дадена детекцијата на хуманиот хорионски гонадотропин, тестовите за детекција на примена на наркотици, како и утврдување на присуство на антивирусни антители во серум.

Имунопреципитација – Ова поглавје ги обработува методите на имунопреципитација во водена средина (RING- тест, нефелометрија и турбидиметрија), методите на имунопреципитација во полуцврст медиум (2Д имунодифузија, радијална имунодифузија, имуноелектрофореза, противструјна имуноелектрофореза, ракетната електрофореза). Дополнително се дадени прашања за утврдување на обработените техники и самонасочено учење на студентите.

Електрофоретски методи и имуноблотинг – Во ова поглавје се разработени видовите електрофореза кои можат да најдат примена во имунолошките испитувања (полиакриламидна гел електрофореза и протеински (Western) блотинг).

Тестови засновани на литичката активност на комплементот – Во ова поглавје се разгледува системот на комплемент како основа за имунолошки анализи. Дадени се основите на тестот за врзување на комплементот и објаснето е неговото толкување,

дадени се основите на хемолитичкиот тест (CH50) и начинот на пресметка на резултатите. Дополнително, во ова поглавје се дадени и прашања наменети за утврдување на оваа тема и самонасочено учење на студентите.

Имунотестови кои користат обележувач (RIA, ELISA) – Во ова поглавје се обработени имунолошките техники кои користат обележувач, базирани на примарно врзување на антиген и антители. Детално е разработена техниката на радиоимуноанализа (RIA) и нејзината применливост во пракса, како и различните видови на ензимски имуноанализи (компетитивни и некомпетитивни – индиректна, директна и сендвич ELISA), како и нивната применливост во дијагностички цели. На крајот од поглавјето се дадени прашања за самонасочено учење и утврдување и проверка на знаењето на студентите.

Имунофлуоресценција – Во ова поглавје се обработени принципите на имунофлуоресценцијата и техниките кои се базираат на истата (директна и индиректна), како и нејзината применливост во дијагностички цели.

Проточна цитометрија – Ова поглавје ги обработува принципите на проточната цитометрија и нејзината применливост во имунохемиските испитувања. Исто така, ова поглавје содржи прашања за самонасочено учење и проверка на знаењата на студентите.

Вакцини – Во ова поглавје се обработени вакцините, нивната класификација и имунолошката основа на нивното добивање, како и адјувансите во вакцини и имунолошката оправданост на нивна примена во ваквите формулации. Дополнително, дадена е основната шема на имунизација како и распоредот за имунизација на РС Македонија како и неговата еволуција во последните години.

Избрани протоколи за изведување на различни имунолошки тестови – Во овој дел се дадени неколку протоколи за имунолошки тестови кои се наменети за изведување од страна на студентите: определување на ревматоиден фактор со техника на латекс-аглутинација, анти-стрептолизин О тест (ASOT), латекс аглутинација, одредување на бета-човечки хорионски гонадотропин (b-hCG) во урина со метод на инхибиција на аглутинацијата, квантитативно определување на IgA, IgG и IgM со радијална имунодифузија, тестови за определување на HIV антители со ELISA техника, тестови за определување на HIV антители со испитување со стрип-лента, тестови за дијагностика на инфекција со хепатитис вирус со помош на ELISA техника и со стрип-лента.

ЗАКЛУЧОК

Ракописот „Имунохемија и имунологија – практикум“ се однесува на практичната едукација на студентите од областа на имунологијата и имунохемијата и е комплементарен на предметната програма предвидена на студиските програми Фармација и Медицински лаборанти. Се очекува дека практикумот ќе им помогне на студентите во запознавањето, совладувањето и систематизирањето на знаењата од оваа базична медицинска област.

Предложениот ракопис за практикум „Имунохемија со имунологија“ за студентите на Фармација и Медицински лаборанти е материјал кој може да им обезбеди соодветен квантум на практични знаења на студентите. Содржи значителен обем на теоретски образложенија на најчесто користените имунолошки техники и тестови, поделени во логични целини, дополнети со прашања на крајот од темите, што може дополнително да им помогне на студентите во совладувањето на наставните содржини. Дополнително, во практикумот се поместени протоколи за изведување на практична лабораториска работа, што обезбедува исполнување на целите и задачите на предметната програма, притоа овозможувајќи им на студентите совладување на еден важен сегмент од нивниот иден професионален развој. Ракописот за практикум „Имунологија и имунохемија“ цитира како основна, така и современа литература и протоколи, соодветни за изведување од страна на студентите.

Поради ова, со големо задоволство препорачуваме ракописот за практикум „Имунохемија со имунологија“ од авторката вон. проф. д-р Даринка Ѓоргиева-Ацкова да биде објавен како практикум во електронска форма за студентите на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Васо Талески, редовен професор, с.р.

Д-р Катарина Смилков, вонреден професор, с.р.

ПРЕГЛЕД

на наслови на теми за изработка на магистерски и специјалистички трудови
одобрени од наставно - научниот совет на единицата

Билтен 15.4.2022 година.				
	Наслов на тема	Одлука	Ментор	Студент
ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИКА	Дизајн на Системи за автономно одлучување при повеќе критериумски систем анализи	1502-41/6 од 14.2.2022	Вон. проф. д-р Александар Крстев	Ведрана Тодоров
МУЗИЧКА АКАДЕМИЈА	Етнокоролошка класификација на орската традиција во Васојавиќи	1402-52/9 од 31.3.2022	Проф. д-р Владимир Јаневски	Хаџи Милисав Тмушиќ
МУЗИЧКА АКАДЕМИЈА	Животот и делото на Џо Пас	1402-52/10 од 31.3.2022	Проф. м-р Антонијо Китановски	Слободан Ѓошиќ
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ	Современите методи за пресметка на трошоците како основа за подобрување на конкурентската предност на компаниите	1202-83/5 од 25.6.2021	Проф. д-р Благоица Колева	Викторија Крстева
МУЗИЧКА АКАДЕМИЈА	Музиката на Орнет Колумен	1402-57/8 од 8.4.2022	Проф. м-р Антонијо Китановски	Ермал Роди
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ	Задачите на патронажните сестри при спроведување на поливалентната патронажна здравствена служба во време на ковид 19	2002-110/36 од 5.4.2022	Проф. д-р Гордана Панова	Сања Митрова